No. 30 Woensdag 8 Januari 1930. 46e JAARGANG

ABONNEMENTSPRIJS: f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.

ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75. Regeltarief f 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

EERSTE BLAD

Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.

BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden

TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord). Na 5 uur 's midd. Welt. 429

De Verklaring.

Met zekerheid kan men, met betrekking tot de regeeringsverklaring inzake de huiszoekingen en de arrestaties, welke overmorgen in den Volksraad zal worden afgelegd, voorspellen dat zij velen zal teleurstellen die, gelijk den heer Middendorp schijnt te meenen, verwachten dat de regeering tegenover de nationalistische beweging plotseling een andere houding gaat aannemen.

Dat de politici in Holland zich, gestimuleerd door onderlingen naijver, over het ingrijpen van de justitie kunstmatig opwinden en dringende vertoogen tot de regeering richten, is alleszins verklaarbaar. Behalve de jacht op politieke primeurs kent men daar de verhoudingen hier te lande niet in de finesses, verwart men er licht politieke bewegingsvrijheid van „Indonesiërs“ met staatsgevaarlijk drijven van extremisten en schijnt men daar niet te weten, dat zich onder de banier van de nationalistische beweging elementen scharen, welke deze beweging veel afbreuk doen, wat door de nationalisten zelf heel goed begrepen wordt.

Men wil het blijkbaar doen voorkomen, alsof de actie van de justitie gericht was tegen de nationalistische beweging; waarmee men in de kaart van de extremisten speelt op een wijze, welke van die zijde hartelijk wordt toegejuicht. Immers men wil daar niets liever dan de nationalistische beweging voor het extremistische wagentje spannen, en wrijft zich in de handen dat althans een aantal nationalisten in de verwarring zich voor dezen vernederenden arbeid laat gebruiken. Dat iemand als de heer Middendorp zich ertoe leent, deze verwarring nog te vergrooten door in het *Indische Volk* te beweren dat de regeering, opgedreven door de rechtsche elementen, haar houding radicaal heeft gewijzigd, en dat de Indische staat voor wat de Inlandsche beweging betreft teruggaat op het peil van den politiestaat, is in deze geschiedenis wel één van de meest frappante verrassingen.

Zij kan er echter toe meewerken „het toegebrachte leed“ — zoo wordt het resultaat van het ingrijpen der Justitie door het partijbestuur van de S.D.A.P. immers gekwalificeerd—voor een groot deel te herstellen.

Vermoedelijk heeft dit ingrijpen ook nog enkele andere resultaten. Wij kunnen op het onderzoek niet vooruitloopen. De regeering is ten deze weinig mededeelzaam en hoe meer de dag nadert, waarop zij haar verklaring in den Volksraad zal afleggen, hoe geslotener zij wordt; a'armeerende berichten, welke werden gepubliceerd, schijnen volgens de officiëele tegenspraak op fantasie te berusten.

Maar zelfs al had de razzia geen onmiddellijk tastbaar resultaat opgeleverd, aanwijzingen dat de extremistische beweging aldoor driester ging optreden waren er wel en zij zullen door het onderzoek nog zijn versterkt.

Zelfs de heer Middendorp ontkent in het *Volk*-artikel niet de mogelijkheid, dat deze of gene heetgebakerde extremist met plannen rondliep, maar hij ontzegt de regeering het recht te doen wat zij deed.

De regeering dacht daarover anders. En daarover verheugen wij ons. Want de leiders hebben hun menschen blijkbaar niet meer in de hand. Als er iets zou zijn gebeurd doordat de regeering niet had ingegrepen, dan waren wij verder van huis geweest. Als zij met eindeloos geduld had blijven tolereeren wat sommige leden van de P.N.I. zich gingen aanmatigen, omdat deze meenen dat de regeering toch werkeloos blijven zou, dan had haar de verantwoording getroffen voor daden, welke van deze drieste houding uiteindelijk het gevolg zouden zijn geweest. *Gouverner c'est prévoir.* Dat is de verklaring voor de actie van de regeering. En daarmee is zij ten volle verantwoord. Niet als zij werkeloos was blijven toezien.

De regeering heeft bij monde van haar gemachtigde in de vergadering van den Volksraad duidelijke taal gesproken. De waarschuwing aan het adres van de P.N.I. was niet voor tweëerlei uitleg vatbaar. Zij heeft er nadrukkelijk aan toegevoegd, dat dit haar laatste waarschuwing was. Desondanks is, vergissen wij ons niet, daarna ten overvloede nog een waarschuwing aan Soekarno uitgegaan. Dat de regeering, nadat zij aanwijzingen had gekregen dat aan die waarschuwingen niet de aandacht werd geschonken welke zij verdienden, eindelijk heeft toegeslagen, valt te loven. Zij mocht niet langer wachten omdat zij en niet de heer Middendorp of andere leiders hebben te waken voor de publieke veiligheid.

Hiermee is haar houding volkomen verklaard en gerechtvaardigd. Dat zal in de vergadering van overmorgen wel als het voornaamste argument van het optreden van de regeering worden genoemd. Het gevoel van onveiligheid dat men hier te lande in den laatsten tijd had, heeft plaats gemaakt voor erkentelijkheid dat de regeering vasthoudt aan haar belofte van waakzaamheid.

Wij kunnen hierin geen verandering zien van den eenmaal aangegeven koers. De overheid regeere met vaste hand en handhave de rust, die wij allen behoeven. Ook de Inlandsche bevolking en de Inlandsche beweging.

DE R.

NEDERLANDSCH - INDIE.

DE POSTVLUCHTEN.

Het retourvliegtuig.

Het zesde retourvliegtuig is 7 dezer uit Bushire te Bagdad aangekomen, seint Aneta.

De Indische Fruitzendingen.

Naar Aneta uit den Haag seint zijn de pogingen om soorten Indische vruchten in Nederland te introduceeren afgestuit op de onverschilligheid van het publiek.

De Parijsche Tentoonstelling.

Het hoofd van de afdeeling Handel van het Departement van Landbouw, dr. Stroomberg, vernam gisteren uit een radiotelefonisch gesprek met den heer de Kruyff van het Departement van Koloniën in den Haag, dat het ontwerp van den heer Zweedijk, architect te Soerabaja, ingediend onder het motto „Bali“, voor de Hollandsche afdeeling van de Koloniale Tentoonstelling te Parijs, is aangenomen.

De Koloniale Tentoonstelling te Antwerpen.

Men schrijft ons:

Onlangs meldde een telegram uit Antwerpen, dat het in aanbouw zijnde Nederlandsche paviljoen der aanstaande koloniale tentoonstelling ernstig door den storm werd beschadigd. De omvang van de schade is nog niet bekend doch indien de stormschade inderdaad ernstig is, zal de tijdige oplevering van het bouwwerk een buitengewone dosis energie vorderen. Wel is waar wordt het bouwwerk niet opgetrokken in permanente materialen — de hoofdconstructiematerialen zijn hout en pleisterwerk — doch men bedenke dat hier sprake is van een bouwwerk lang 240 meter bij een gemiddelde breedte van 25 en 40 meter en een gemiddelde hoogte van 12 à 14 meter... en dat de weredtentoonstelling eind April 1930 zal worden geopend.

De Nederlandsche Aanneming Maatschappij (Medan) aan wie het werd uitbesteed — had op zich genomen het paviljoen in den buitensporig korten tijd van 5 maanden kant en klaar op te leveren. Eerst eind November had ze het werk aangenomen. Ongetwijfeld zal ze er thans, na de stormschade, nog eens een extra schep kolen opgooien en al het mogelijke doen om te voorkomen dat Nederland bij de opening der tentoonstelling z'n luiken gesloten moet houden.

Politie-kazernes.

Naar Aneta verneemt zijn er plannen in voorbereiding om nog dit jaar een nieuwe politiekazerne te bouwen te Boeboetan bij Soerabaja. De kosten worden geraamd op 350 mille. Voorts zal een nieuwe kazerne gebouwd worden te Semarang in het N.O. deel van de stad. De plannen hiervoor zijn echter nog niet gereed.

In de Vorstenlanden zullen nieuwe kazernes voor de veldpolitie gebouwd worden te Sragen, Delanggoe, Karanganjer, en Wonogiri. Djocja krijgt een kazerne voor de stadspolitie. De gezamenlijke kosten hiervan worden globaal getaxeerd op 320 mille.

Ten aanzien van de buitengewesten staan op het programma nieuwe kazernes te Padang, Emmahaven en Moearalaboeh. Te Medan zal dit jaar nog worden begonnen met den bouw van een nieuwe hoofdburau van politie. Voor Sumatra worden de totale bouwkosten geraamd op 575 mille.

Tenslotte krijgt Makassar een nieuwe kazerne. Hiertoe is de beslissing van de regeering juist afgekomen.

Pangeran Poerbonagoro. †

Aneta seint uit Solo, dat kolonel pangeran Poerbonagoro Maandagmiddag j.l. in den ouderdom van 80 jaar te Paras overleden is.

Hedenmorgen om 10 uur werd het stoffelijk overschot per extra-trein naar Imogiri vervoerd. Er was zeer veel belangstelling.

DE INT. SUIKERCONFERENTIE

uitgesteld tot April.

Naar Aneta uit Brussel verneemt is de internationale suikerconferentie uitgesteld tot April van dit jaar.

Men vermoedt, dat er principiëele meeningsverschillen tusschen de voornaamste producenten gerezen zijn.

Maatregelen betreffende 's Lands Kas.

Naar Aneta verneemt zijn in verband met het feit, dat de Alg. Rekenkamer niet langer stukken wil accepteeren die niet precies volgens de voorschriften door de ontvangers van 's Landskassen behandeld zijn, maatregelen getroffen om voortaan in geen enkel opzicht van de bestaande voorschriften af te wijken.

Zoo zal een ter verzilvering aangeboden ordonnantie enkel worden uitbetaald, wanneer de handteekening van den rechthebbende op het kantoor bekend is (gedeponeerd), en bovendien bij personen die voor anderen ontvangen de machtiging onder de handteekening wordt aangehaald.

Het is meermalen wenschelijk gebleken om vooral groote bedragen niet zóó maar uit te betalen, ook al is de handteekening echt. Zoo kwam het eens voor dat een rechthebbende zijn geteekende ordonnantie liet liggen, en dat later door een onbevoegde het stuk op het kantoor ter uitbetaling aangeboden werd.

Verder acht men het urgent dat indien een nietrechthebbende, een oppasser of kantoorjongen b.v. met de aanbieding wordt belast, deze voorzien is van een toelichtend briefje.

Omtrent de mislukte oplichtingspoging in 's Lands Kas te Weltevreden, waarover gisteren het een en ander werd medegedeeld, vernemen wij nog het volgende:

De ordonnantie van betaling, groot 4613 gulden was aan de achterzijde voorzien van een machtiging om aan een bepaald persoon het bedrag uit te betalen.

In die enkele regels kwam echter een grove taalfout voor. Men kon niet aannemen dat deze op rekening zou kunnen worden gesteld van den rechthebbenden. De zaak kwam dus door een toeval aan het licht.

Inbraak in een Postkantoor.

Het *A. I. D.* meldt dat te Magelang een inbraak in het postkantoor is gepleegd. De dief of dieven kwamen via het dak binnen. Dank zij de goede brandkamer is de toeleg niet gelukt, er wordt niets vermist. Enkele brieven werden stuk gescheurd.

Auto-ongeluk.

Gisterenmiddag zijn de heer en mevrouw Brouwer van de onderneming Balong in het Japarasche met een Fordauto, komende van Batavia en op weg naar Tomo in het Soemedangsche, tusschen paal 60 en 64 geslipt en in een 12 meter diep ravijn gestort. Beiden braken eenige ribben en werden in het zendingshospitaal te Tjideres opgenomen. Vanmorgen heeft men hen naar het ziekenhuis te Cheribon vervoerd. Hun toestand is tamelijk ernstig, vooral die van mevrouw Brouwer.

? ? ?.

De officier van justitie van den R.v.J. te Medan is den 6den dezer naar Riouw vertrokken in verband met het onderzoek van een belangrijke zaak. De autoriteiten weigeren inlichtingen te verstrekken.

De Aanslagen in de Cultures.

De *Deli Crt.* meldt, naar men ons uit Medan seint, dat de rechtzaak tegen den hoofdmandoer Bedjam, die eenigen tijd geleden een aanslag gepleegd heeft op den heer Teunisse, assistent der onderneming Boekit Melintang, naar den landraad verwezen is. De tenlastelegging luidt: poging tot moord. Volgens het medisch rapport waren de geestvermogens van Bedjam, toen hij den aanslag pleegde, gestoord.

Cultuur-mutaties.

De heer Hellendoorn, administrateur van de s.o. „Sendang-Pitoeh“ is, naar het *Djoc. Dgbl.* meldt, benoemd tot administrateur van de s.o. „Randoe-Goenting—Tjandisewoe“, in de plaats van den heer Middendorp, die naar bekend is, benoemd is tot superintendent, ter vervanging van den heer Van Holst Pelikaan.

Tot administrateur van de s.o. „Sendang-Pitoeh“ werd benoemd de heer v.d. Scheur, eerste geëmployeerde van die onderneming.

*

Onze correspondent te Soekaboemi meldt ons thans, dat de heer Thierens, administrateur der ondernemingen Tjipongpok Tjiboeni ontslag uit zijn betrekking verzocht heeft.

DE ACTIE TEGEN DE P.N.I.

Een persstem.

Aneta seint ons uit Semarang:

De *Loc.* bestrijdt de voorstelling van zaken, o.a. van sociaal-democratische zijde verspreid, als zou er voor de geheele Inlandsche beweging reden tot bezorgdheid bestaan naar aanleiding van de getroffen regeeringsmaatregelen.

Het blad verzekert, dat die maatregelen juist genomen zijn in het belang van de Inlandsche beweging, terwijl het standpunt der Indische regeering tegenover het principieel nationalisme niet de geringste wijziging ondergaan heeft. Alle Inlandsche groepen, ook de consequent nationalistische, kunnen thans — even goed als voorheen — op den steun en de aandacht der regeering zoomede op de volledigste bewegingsvrijheid rekenen.

De getroffen maatregelen waren alleen gericht tegen het extremisme, dat tot daden van geweld leidt. Alle andere groepen, ook de meest nationalistische kunnen volkomen gerust zijn, zelfs geruster dan voorheen, aangezien hun streven thans bevrijd wordt van de invloeden, welke daaraan een verkeerde wending naar onwettige paden gaven.

De kas.

Onze correspondent te Soekaboemi schrijft ons, dat van de resultaten der ook daar Zondag j.l. gehouden huiszoekingen nog niets bekend is. De meeste aspirantleden zijn door de getroffen maatregelen intusschen wel wat huiveriger geworden.

De agenten van de partij rusten echter niet en spreken hun leerlingen moed in.

Intusschen vertelt onze correspondent verder wat er zoo al voor een aspirantlid noodig is om tot de partij te kunnen toetreden.

Een candidaatlid ontvangt van den president, ir. Soekarno, een candidaatlidmaatschapskaart, welke voorzien is van een volgnummer. Wij hebben nummers gezien hooger dan 5000. De kaart vermeldt den naam van den houder, diens duimafdruk, de handteekening van den president van het hoofdbestuur en van den secretaris. Deze kaart kost f 0.50.

Buitendien heeft de candidaat zich in het bezit te stellen van een exemplaar der Statuten en van het Huishoudelijk Reglement ad f 0.40, een foto van ir. Soekarno ad f 0,30, een roodwitte kaart met een bantengkop in het midden ad f 0,30 en een nummerbewijs met aanhangstrookje, welke moet worden afgescheurd na het bijwonen van een cursus. Dit laatste kost 20 ct. Vermelden wij er nog bij, dat voor elke bijeenkomst moet worden betaald voor koffie etc., dan gelooven wij wel dat de P.N.I. een aardige kas moet hebben.

Het onderzoek.

Naar Aneta verneemt heeft de huiszoeking, welke te Bandoeng bij Ir. Soekarno gehouden is, diverse geheime stukken aan het licht gebracht, welke gestolen waren uit het archief der aan het hoofdparket verbonden politieke recherche!

Een nader onderzoek heeft uitgewezen, dat zekere Slamat, hoofdtypist bij het hoofdparket zich aan de ontvreemding van deze stukken schuldig gemaakt heeft. Hij is aangehouden en heeft bekend. Slamat zal vervolgd worden wegens schending van geheimen, krachtens art. 418 van het Wetboek van Strafrecht.

Koelies aangerand.

In de eerste nachten van Januari hebben, naar de *Sum. Post* meldt, aanrandingen op Chineesche koelies van de onderneming Poengei plaats gevonden, die tot resultaat hadden dat de schrik dermate onder de kongsie gekomen was dat deze op 2 Jan. niet aan het werk durfde te gaan en de tusschenkomst van de controleur van Bindjei, dr. Burger, en veldpolitie noodig was om de menschen weer tot kalmte brengen.

Dinsdagnacht werden nl. twee Chineesche koelies van de onderneming Poengei, die met dobbelen een niet onaardig duitje verdiend hadden en op den terugweg waren naar hun pondok, onverwachts door eenige met stokken gewapende Javanen aangevallen, die hen neersloegen, en van hun geld beroofden.

Woensdagnacht vond een dergelijke overval plaats. Toen was het eveneens een Chineesche koelie van genoemde onderneming, die door vier Javanen werd aangevallen en mishandeld en van zijn geld beroofd. Daarna bonden de aanvallers de handen van hun slachtoffer met.... prikkeldraad vast, stopten hem een prop in den mond en lieten hem zoo langs den weg liggen. De koelie, die o.a. een gebroken onderarm had, is ter verpleging naar Medan overgebracht.

Raad v.d. Scheepvaart.

Benoemd tot lid van den Raad voor de Scheepvaart J. N. Gronthoud, oud-gezagvoerder der K. P. M.

Symen betaal....

Onze medewerker in West-Priangan schrijft ons:

Het jaar 1930 zet voor velen in met eene aderlating, in den vorm van zooen zooveel pegulanten neer te tellen voor de Provinciale automobiel-(lees motorvoertuigen) belasting!

Vroeger kreeg je een aangifte biljet thuis en — vele dagen later — een aanslag-biljet: hoeveel je had te betalen. En men had dan ampel den tijd zulks te bezorgen.

Thans echter verschijnt er een advertentie in de bladen, gevolgd door spoed circulaires der betrokken B.B. ambtenaren (alsof deze niet reeds genoeg te doen hebben) om over een week met de automobiel of wàt het ook zij, te verschijnen ten *Kawedanan* (woonplaats van het Districts hoofd) en tegelijkertijd een zak met rijksdaalders mee te brengen!

Wat stellen de wetgevers zich voor van de tegenwoordige positie der binnenlanders, zelfs, al hebben zij een „auto“?

Dat ze; zóómaar tegen het midden van de maand, een hoop pegulanten in huis hebben liggen?

En zulks in deze benarde tijden?

Want het is niet gering wat de autobezitter aan belasting heeft te dokken, niettegenstaande de enorme cijns aan het Gouvernement, voor de onmisbare benzine.

Wij voorzien ook, dat er heel velen zullen zijn, die de geëischte belasting niet zoo maar, *à bout portant*, zullen kunnen voldoen!

En wat gebeurt er dan?

Zware boete? Aanhouding? Verbeurd verklaring?

Komaan, waarom niet het oude beproefde systeem toegepast? Laat den auto-bezitters den tijd om te betalen en ze zullen betalen!

Beter nog: verhoog desnoods den cijns en schrap de motorvoertuigen belasting. De dan in grooter hoeveelheid binnenstroomende millioenen van den cijns op de benzine, maken dat alles ruimschoots goed.

En zonder paperassen rompslomp!

Om den Residentie-zetel.

In verband met de vergrooting der verschillende residenties, zullen ook de residenties Pasoeroean en Malang wederom worden samengevoegd.

De groote vraag is nu, welke plaats zich beter eigent voor den residentszetel.

Pasoeroean, thans de hoofdplaats der residentie, heette vroeger eigenlijk Gembong, daar zij aan de kali Gembong ligt, die haar doorsnijdt. Aan den rechteroever hiervan ligt de Europeesche stad en aan den linker de Chineesche wijk. De plaats had vroeger een belangrijke haven, vanwaar de producten van nagenoeg den geheelen Oosthoek verscheept werden. Ze beleefde toen een glorierijken tijd, aldus de *N. Soer. Ct.*

Malang is door zijn ligging in het centrum van het ressort, — te meer als nu nog de Zuidelijke verbindingsweg naar Loemadjang geheel gereed is, — eigenlijk de aangewezen plaats.

Daarbij komt nog, dat Pasoeroean een vervallen plaats is, ook doordat verscheidene cultuurinstellingen uit vroegeren tijd, verdwenen zijn, terwijl Malang zich daarentegen gestadig uitbreidt. Bovendien heeft deze plaats zijn groote instellingen en niet te vergeten zijn scholen van middelbaar onderwijs, en andere gouvernements en bijzondere onderwijsinrichtingen. De huidige resident van Malang zou reeds het voorstel hebben gedaan, om het residentiehuis te vergrooten, waarvoor voldoende ruimte is.

Wat Lawang betreft, dit zou weer ressorteeren onder de a.r. van Bangil en er zijn overwegingen om hier slechts een Inlandsch bestuursambtenaar te plaatsen, wat gezien het aantal gevestigde Europeanen niet in het belang van de plaats zou zijn.

Het voorstel om hier als voorheen een controleur te plaatsen, zal dus denkelijk wel de voorkeur hebben.

Geheimzinnige Branden.

Op de onderneming Soengei Bloetoe (S O K) zijn den laatsten tijd herhaaldelijk branden voorgekomen, waarvan men de oorzaken niet heeft kunnen ontdekken. Thans is het drooghuis bij de rubberfabriek afgebrand. Men heeft in verband hiermede een nachtwaker gearresteerd.

Scheepvaart.

Wij ontvingen van de agenten der Dodwell Castle Line een nieuwe vaarbeurten—lijst der schepen van deze maatschappij, loopende van 19 Januari tot en met 18 Juni.

*

De agenten der Osaka Shosen Kaisha zonden ons de vaarbeurtenlijst toe voor de maanden Januari en Februari.

Ons nummer van heden

(Vier bladen).

BINNENLAND.

Verwacht wordt, dat de Volksraad na de opening op 10 dezer niet eerder dan 24 Januari weer in openbare vergadering bijeenkomt.

Bij de huiszoeking bij ir. Soekarno zijn gestolen geheime stukken uit het archief van het hoofdparket gevonden. De schuldige is aangehouden.

Het retourvliegtuig der K.L.M. is gisteren te Bagdad aangekomen.

De internationale suikerconferentie te Brussel is uitgesteld.

Het publiek in Nederland interesseert zich niet voor de Indische vruchtenzendingen.

NEDERLAND.

De eerepromotie van Prinses Juliana zal 31 dezer te Leiden plaats hebben.

De procureur-generaal van Curaçao is in Nederland aangekomen in verband met de kwestie van den overval.

BUITENLAND.

Tunis-Algiers expres in een ravijn gestort.

Feestelijkheden te Rome in verband met het vorstelijk huweijk.

Op 19 Januari wordt in Engeland en de V.S. een biddag gehouden voor het slagen van de marine-conferentie.

Botsing tusschen politie en communisten te Berlijn.

FOR OUR ENGLISH READERS.

Tunis-Algerian express in ravine.

Festivities at Rome in connection with Royal Wedding.

Januari 19 will be a day of prayer in England and U.S.A. for naval conference's success.

HANDEL.

De Ceylon Tea Association te Londen zegt, dat de plannen tot verkoop van thee aan Rusland niet uitvoerbaar zijn als de Indische producenten niet meewerken.

In Nederland is opgericht een N.V. Ver. Bezit van Indische Theefondsen.

De Amsterdam Langsa Rubber Mij. emitteert een obligatieleening van f 60.000.

DE BIJBLADEN.

Het Derde Blad: Villanus over Duitsche emoties en persoonlijkheden. — Onze Londensche correspondent schrijft over een „Spiritistischen Storm.“ — Buitenlandsch en Nederlandsch nieuws. — Kort verhaal. — Feuilleton.

Het Vierde Blad: Nabeschouwing over den voetbal-wedstrijd Holland-België. — Wetenschap en Techniek. — Fotopagina.

Consul te Soerabaia.

Bij Gouv. besluit is aangeteekend dat bij Koninklijk besluit van 15 April 1929 No. 49 de heer John Brummond Hogg is erkend en toegelaten als consul van Groot-Brittannië en Ierland te Soerabaja.

Sabotage op den Weg.

Nieuwjaarsnacht heeft men een ernstig geval van sabotage ontdekt, meldt de *Sum. Post.* Een districtshoofd dat in genoemden nacht nl. per auto op weg was van Koeala naar Bohorok, bemerkte bij het oversteken van een groote houten brug, nabij Bohorok, dat deze versperd was door een zwaar stuk hout, dat op een hoogte van ongeveer een meter over de geheele breedte der brug aangebracht was. Nadat het obstakel verwijderd was kon de auto zijn weg vervolgen.

Korte Berichten.

Naar Aneta uit Medan seint heeft de sultane van Boeloengan, een zuster van den sultan van Langkat, te Tandjong Poera het leven geschonken aan een zoon.

*

Men seint ons uit Medan:

De *Deli Crt.* meldt dat 10 agenten van de veldpolitie, geassisteerd door 40 contractkoelies op de onderneming Doerian Moelau een drijfjacht hielden op weggeloopen koelies, die diefstallen pleegden. De achtervolging leverde echter geen resultaat op.

*

Aneta seint uit den Haag, dat het s.s. *Japara* van de K.P.M. met succes te water gelaten is.

Uit de Provincie.

(*Van onze correspondenten*)

BUITENZORG.

Dr. Saa.

Zaterdag den 11en a.s. houdt dr. Saa Conde de Waldemar een voorstelling voor de leden der Afd. Muziek en Tooneel van de Sociëteit. Toegang hebben ook de gewone leden der Sociëteit. Ook kinderen kunnen de voorstelling bijwonen. Convocatiebiljetten zullen nader worden toegezonden.

Bioscoopvoorstelling.

Zaterdag 25 Januari a.s. zal in de soos een bioscoopvoorstelling voor kinderen plaats hebben. Aanvang 6.30 n.m. Waarschijnlijk zal hierbij een groot toestel gebruikt worden.

Kegelconcours.

Het aangekondigde kegelconcours zal in de 2e helft van Januari plaats hebben.

SOEKABOEMI.

Gemeentelijke rooilijn politiek.

Zooals eenigen tijd geleden reeds gemeld — schrijft onze correspondent te Soekaboemi — is het voornaamste onderwerp in bijna alle gesprekken en samenkomsten aldaar de Gemeentelijke rooilijn politiek.

Er zijn lieden vóór deze politiek, doch er zijn er natuurlijk ook velen, die haar afkeuren. In het kort gezegd is men eigenlijk voor of tegen de actie-Van Slooten.

De heer Van Slooten toch is de persoon die deze kwestie in de gemeenteraad heeft-ter-sprake gebracht en zijn afkeuring er over heeft uitgesproken.

In den boezem van het I.E.V., voor welke partij de heer Van Slooten zitting heeft, is deze brandende kwestie ook ter sprake gebracht en heeft men lang en breed daarover gediscussieerd. Het resultaat van deze besprekingen echter is voor het verbond niet erg gunstig.

Naar wij vernemen heeft de heer Van Slooten naar aanleiding van deze kwestie bedankt om in den gemeenteraad namens het I.E.V. zitting te houden. Hij blijft echter gedurende het eerste halfjaar 1930 toch lid van den gemeenteraad, doch gaat thans met een vrij program in zee.

Wat er percies gebeurd is zal mogelijk op de algemeene vergadering van het I.E.V. van a.s. Dinsdag worden medegedeeld. Wij betreuren intusschen deze breuk in het verbond.

Racepaarden.

Naar wij vernemen is Zaterdag j.l. met een der Australië-stoomers voor diverse kongsies van Soekaboemi een tiental Australische racepaarden aangebracht. Versche krachten en nieuwe kansen voor de eerstvolgende races.

BANDOENG.

Daling der grondwaarde.

Onze correspondent te Bandoeng schrijft ons:

Geregeld worden hier ter stede ten overstaan van het vendukantoor eigendomsperceelen in het openbaar aan den meestbiedende verkocht en in de meeste gevallen kan dan de opmerker waarnemen, hoe zeer de waarden van de perceelen hier gedaald zijn.

Zoo werd een paar dagen geleden in de buurt van Kareës een complex van twee pelceelen verkocht voor f 15.000,— welke eenige jaren geleden met het daarop staande kapitale heerenhuis ruim f 80.000,— hebben gekost.

Het pand is verhuurd voor f 200 's maands en verhypothekeerd bij het Militaire Weduwen en Weezenfonds tot een restant bedrag van f 24.000,—. Door het pand te koopen maakt het fonds nog een goede rente.

Bij gebrek aan koopers genoodzaakt de bij hem verhypothekeerde panden te koopen, maakt het fonds wegens de ontvangen huursommen nog een rente van 7 tot 11 pct., terwijl het anders slechts een hypotheekrente van 7 pct. zou genieten. Zoo ziet men het dan ook gebeuren, dat het fonds liever de panden zelf opkoopt dan die met verlies te verkoopen.

I.E.V.

Op uitnoodiging van het afdeelingsbestuur van het I.E.V. te Bandoeng zal ir. F.L.P.G. Fournier a.s. Woensdagavond (15 dezer) in het clubgebouw der vereeniging een voordracht houden over „De Indische Nationalistische stroomingen van Theosofisch standpunt bezien".

De algemeene leden vergadering van het Indo-Europeesch Verbond der afdeeling Bandoeng is door het bestuur bepaald op Dinsdagavond, 21 dezer.

De Volksraad.

Naar Aneta verneemt zal de Volksraad, na de opening der zitting op 10 Januari a.s. en het daarop volgend onderzoek in de afdeelingen, op zijn vroegst op 24 dezer in openbare vergadering bijeenkomen.

De Regeeringsverklaring inzake de P. N.I. zal op den 10 en a.s. onmiddellijk na de openingsrede van den voorzitter worden afgelegd.

W. N. Briel.

Ontslagen op verzoek wegens volbrachten diensttijd eervol met ingang van 31 Maart W. N. Briel, hoofdambtenaar met buitenlandsch verlof, laatstelijk inspecteur bij het Inlandsch onderwijs in algemeenen dienst.

STADSNIEUWS.

Receptie Koesoemo Joedo.

P.A.A. Koesoemo Joedo.

Zeker niet minder druk bezocht dan de ontvangavond van den heer Djajadiningrat was de receptie, welke gisteren de nieuwe Edeleer P.A.A. Koesoemo Joedo en zijn zuster, B.R.A. Mirjam, in de militaire sociëteit Concordia gehouden heeft. Een langgerekte file van auto's stelde zich op voor het sociëteitsgebouw langs den geheelen Sipayersweg.

En binnen in de groote zaal, versierd met talrijke van de fraaiste bloemstukken, waarvan de meeste een plaats gekregen hadden aan den voet van de estrade, waarop zich van tijd tot tijd de muziek deed hooren, verdrong men zich om den gastheer en zijn zuster geluk te wenschen.

De bloem der Bataviasche samenleving in al haar ambtelijke en particuliere geledingen, zoomede de consulaire vertegenwoordigers der vreemde landen, de meesten vergezeld van hun dames, vulde de ruime zaal bijkans geheel. En ook in de zij-gaanderijen heerschte een gezellige drukte.

Eerst tegen negenen stroomde de zaal geleidelijk leeg.

De Bataviasche Vervoer-Maatschappij.

Aneta verneemt, dat het opmaken van de acte tot oprichting van de B.V.M., de door de gemeente Batavia gefinancieerde maatschappij, waarin N.I.T.M. en de B.E.T.M. zullen worden samengesmolten, nog slechts wacht op enkele bescheiden uit Nederland.

Zooals bekend, krijgen de aandeelhouders der beide trammaatschappijen in de B.V.M. zekere belangen toegewezen, on eveer in overeenschappijen met de *werkelijke* waarde van hun aandeelen bezit in de oude vennootschappen, die na de oprichting der B.V.M. zullen moeten liquideeren.

De B.V.M. zal na de overname van de lijnen en het materieel van de stoomtram en de electrische tram nog geruimen tijd de exploitatie op denzelfden voet moeten voortzetten, tot de algeheele electrificatie en eventueele uitbreiding der lijnen tot stand gekomen zijn.

Vermeldenswaard is, dat de nieuwe — intusschen reeds weer bijna oud geworden — rijtuigen der N.I.T.M. (de lange wagens, die automatisch gesloten en geopend kunnen worden), er op zijn ingericht om van motoren te worden voorzien en dus tot electrische tram te worden omgebouwd.

Zendingsvereeniging „Alor".

Vrijdag 10 Januari 6.30 n.m. hoopt ds. Jenny in de Willemskerk voor de zendings-vereeniging „Alor" te spreken over de eilanden Alor en Pantar.

De toegang is vrij voor allen.

Landgerecht Batavia.

Het Landgerecht van Batavia heeft, naar Aneta verneemt, in het afgeloopen jaar aan boeten opgelegd een bedrag van bijna 1 ton.

In aansluiting op een vroeger bericht over de moeilijkheid, ondervonden bij de inning der opgelegde boeten wegens den bestaanden administratieven achterstand op het Landgerechtskantoor, waardoor met de tenuitvoerlegging van het vonnis dikwijls gewacht moest worden, van welke gelegenheid door de betrokkenen maar al te gaarne werd geprofiteerd om tijdig te eclipseeren, vernemen wij dat deze achterstand geheel is ingehaald.

Het komt echter nog steeds voor, dat men door een gratieverzoek, waardoor deze tenuitvoerlegging wordt opgeschort, gelegenheid vindt om te verdwijnen.

Het gebeurt zoo goed als nooit, dat bij overtredingszaken op een gratieverzoek goedgunstig wordt beschikt, dit weten de overtreders heel goed. Het zwaartepunt van de zaak is voor hen enkel het uitstel van executie.

Het totaal der opgehaalde boeten in het afgeloopen jaar is ruim 76.000 gulden, waaronder te rekenen achterstallige bedragen die vroeger niet invorderbaar waren. De meeste boeten werden opgelegd voor verkeersovertredingen, en overtreding van het tjapdjikiverbod.

Bij laatstgenoemde kwestie zijn het bijna uitsluitend Chineezen, die in overtreding zijn. Vele van deze overtreders weten zich aan de consequenties van de zaak te onttrekken door tijdig naar China uit te wijken. Zoo heeft zich in het afgeloopen jaar, het aantal onuitvoerbare vonnissen met betrekking tot de tjapdjiki overtredingen opgestapeld tot f 150,

BIOSCOPEN.

Capitol.

Er zijn hopeloos aan den drank verslaafde knapen die Zwitsersche kaas verrukkelijk vinden; en anderen die caviaar prefereeren. Dat is een kwestie van smaak, welke niet de minste aanwijzing geeft omtrent de geschiktheid van het individu. Zoo is het volkomen onbegrijpelijk dat sommige vrouwen voorkeur toonen voor mannen die reeds in het hiernamaals schijnen te leven en alleen nog op deze aarde rondstrompelen ten gerieve van dames, die persé iets heel interessants wenschen te beleven. Zoo'n type is één der hoofdpersonen van de film, die in het *Capitol* wordt vertoond en *Interference* heet, waarin net als in een echten, gezelligen roman met dreigbrieven en vergif wordt gewerkt. Vrouwen zijn veel te spontaan om ooit te beseffen dat schrijven soms gevaarlijk kan zijn en dat men moet oppassen met hetgeen men aan het papier toevertrouwt. Het kan zoo licht in verkeerde handen komen. Dat is met name in deze film het geval. De verkeerde handen zijn die van een medeminnares, en men begrijpt dat dit tot buitengewone verwikkelingen aanleiding geeft als men weet, dat de vrouw in kwestie na haar avontuur met het levende lijk gelukkig getrouwd is met een zeer achtenswaardig man.

Het spel is zeer goed, de intrige buitengemeen spannend. Clive Brook is de achtenswaardige man, hetgeen als een aanbeveling op zichzelf mag gelden. Daarbij zorgt het levende lijk voor komische momenten. Een rolprent die U van begin tot het eind in spanning houdt, en die door het orkest voortreffelijk wordt geillustreerd.

Gemeentelijke Bureaucursus.

Op de Gemeentelijke Bureaucursus wordt toezicht uitgeoefend door een commissie die voortaan uit 8 leden zal bestaan. Behalve de burgemeester en de gemeente-secretaris, die ambtshalve lid-voorzitter en lid-secretaris van deze commissie zijn, zaten twee raadsleden (de heeren Thamrin en Van Waardenburg), een door den directeur van Onderwijs en Eeredienst aangewezen ambtenaar (de heer Ter Laan), en de heer Maitimo, voorzitter van den Bond van Burgerlijk Personeel, in deze commissie.

Voor de nieuwe commissie bevelen B. en W. den Raad aan de oude leden, voorzoover zij daartoe bereid zijn, te handhaven. De heer Thamrin is niet bereid. In zijn plaats stellen B. en W. de heer Leewis voor. Behalve de voorzitter en de secretaris blijven dan gehandhaafd de heeren ter Laan, Van Waardenburg en Maitimo. Volgens de nieuwe regeling (raadsbesluit van 23 Dec. l.l.) krijgt de inspecteur van het Mulo-onderwijs zitting in de commissie; deze, de heer Van Dijk, stelde zich daartoe beschikbaar. Als achtste lid stellen B. en W. voor den heer Soewandi, refrendaris bij het Departement voor Onderwijs en Eeredienst.

Gemeenteraad van Batavia.

Oproeping voor de openbare vergadering van den Raad der Gemeente Batavia op **Maandag 13 Januari** 1930 des namiddags om 6 u. 30 m. en zoo noodig volgende dagen ten Gemeentehuize, Koningsplein Zuid No. 9.

Het ligt in de bedoeling om te vergaderen tot ± 11 uur n.m. In verband hiermede zal voor het gebruiken van eenige ververschingen om 9 u. n.m. worden gepauseerd.

Agenda.

Punten van behandeling:

1. Voorstel tot goedkeuring van de notulen van de Raadsvergadering van 23 Dec. 1929.
2. Aangehouden voorstellen met betrekking tot de continueering van het met de N.V. Maatschappij tot voortzetting van het Filmverhuur- en verkoopkantoor „Deca" gesloten pachtcontraet.
3. Aangehouden schrijven (visiestuk) van den heer N. van Zalinge, van 30 November 1929, waarin hij bedankt voor zijn functie van plaatsvervangend burgemeester.
4. Benoeming van een wethouder en van een plaatsvervangend wethouder.
5. Voorstel tot goedkeuring van de jaarrekening van het Waterleidingbedrijf betreffende het dienstjaar 1928.
6. Voorstel tot wijziging van de „Bataviasche Straatbelastingverordening".
7. Voorstel tot aanvulling van de Verordening, houdende verbod tot het berijden van sommige wegen in de Gemeente Batavia in een bepaalde richting.
8. Voorstellen in verband met de in werking getreden wijziging van de „Bataviasche Wachtgeldverordening 1926".
9. Voorstel om over te gaan tot aanstelling van de betrekking van administrateur bij de vischveiling en om in die betrekking te benoemen den opnemer der Grondoccupaties P.A. Schijf.
10. Voorstel tot benoeming van de Commissie van Toezicht op den Bureaucursus der Stadsgemeente Batavia.
11. Voorstel betreffende de behandeling van de tot den Gemeenteraad gerichte in het tijdvak van 19 December 1929 tot 6 Januari 1930 ontvangen stukken.
12. Voorstel tot wijziging van het rooilijnen wegenplan voor het stadsgedeelte voorkomende op de topografische dienstkaart sectie S blad 4.
13. Voorstel om machtiging te verleenen tot uitvoering van het werk „Aanleg van waterleidingen in de Kampong Kebon Katjang".
14. Voorstel tot onderhandschen verkoop voor afbraak van het kantoorgebouw van afdeeling D van den dienst van Gemeentewerken te Tamansari.
15. Voorstel met betrekking tot de uitgifte van het Gemeenteperceel Laan Canne No. 7.
16. Voorstel met betrekking tot de toekenning van Armenzorg-subsidies.
17. Behandeling van de Ontwerp Stadsgemeente begrooting voor het dienstjaar 1930.
18. Stukken ter kennisneming.

DE SAMENVOEGING van Batavia en Mr. Cornelis.

In gemeentekringen te Batavia wordt gevreesd, dat de Regeering de kwestie van de samensmelting van de gemeenten Batavia en Meester Cornelis, bij den Volksraad aan de orde zal stellen zonder omtrent de uitvoering van de samenvoegingsplannen met de betrokken gemeenten in nader overleg te treden. Men zou over deze aangelegenheid gaarne van advies dienen vóór de zaak in den Volksraad komt.

Naar Aneta verneemt bestaat er echter grond voor die vrees. De regeering zal ongetwijfeld beide gemeenten nog wel in de gelegenheid stellen om haar meening te zeggen.

Het voornaamste onderdeel van het vraagstuk is uiteraard het belangrijke verlies, dat het grondbedrijf der gemeente Meester-Cornelis in den loop der jaren heeft geleden.

Het spreekt echter van zelf, dat de gemeente Batavia dat verlies, noch de op bedoeld bedrijf drukkende schuldenlast in zijn vollen omvang voor haar rekening zal behoeven te nemen. Maar dit impliceert, dat de Regeering een deel er van — zooals men weet heeft het gouvernement destijds verscheidene millioenen voor den aankoop van particuliere landen aan de gemeente Meester Cornelis voorgeschoten — zal moeten afschrijven, om de gemeente Batavia na de fusie met een „schoone lei" te doen beginnen.

Factorij-Batavia.

Aan het Lid Cultuurzaken, den heer J.A. Deknatel, is per 30 April a.s. op zijn verzoek eervol ontslag uit den dienst der Maatschappij verleend.

Tot zijn opvolger werd door de directie per 1 Mei a.s. aangesteld de heer A.A. Pauw, thans agent te Soerabaja.

De heer J. Th. Van Rossum, secretaris van het bestuur, is benoemd tot agent te Soerabaja, in de plaats van den heer A.A. Pauw. Deze mutatie zal in den loop van de volgende maand plaatsvinden.

De heer J. C. Maassen, die van buitenlandsch verlof terugkeerde, is bebenoemd tot secretaris van het bestuur, welke functie hij in den loop van deze maand van den heer Van Rossum zal overnemen. Mitsdien zal de handteekening van den heer Maassen, wederom van kracht worden.

De Bevolking.

Aan de Publicaties van de Gemeente ontleenen wij, dat de Europeesche bevolking op ultimo November 30759 zielen bedroeg (15745 mannen en 15014 vrouwen). Op ultimo October waren deze cijfers respectievelijk 30560 (15687 en 14873).

Over het algemeen genomen zijn de sterftecijfers voor de verschillende bevolkingsgroepen voor de maand November gunstig te noemen.

Gemeente-belastingen.

Aan Gemeentelijke Inkomstenbelasting werd over de maand November ontvangen f 56.905,25 (in totaal over 1928 tot ultimo November f 639 681,84), aan Straatbelasting f 13.379,22 totaal f 337.527,43, aan Belasting op openbare vermakelijkheden f 18.785,16 totaal f 255.981,04), aan opcenten op de Verpondingsbelasting f 156.484,69 (totaal f,395.123,17) en aan Opcenten op de Personeele belasting f 11.231,35 (totaal f 51.201,31).

In totaal inde de Gemeente aan belastingen over de maand November f 261.376,92; dat maakt over 1928 tot ultimo November f 2.051.120,69.

Adolphe Engers c.s.

Zondag 12 en Dinsdag 14 dezer zullen Adolphe Engers en zijn gezellen een tweetal Intieme Kunstavonden geven in den Stadsschouwburg. Aanvang 9 uur.

Behalve Adolphe Engeres zullen optreden de zangers Else d'Heureuse Grassau, Margie Morris, welbekend, en Hans Bach, Voor nadere bijzonderheden als plaatsbespreking en dergelijke verwijzen wij naar de advertentie in ons blad van heden.

Verkeers-ongevallen.

In de Rijswijkstraat sloeg een grobakpaard op hol. Het rende de straat door en vloog ten slotte tegen een juist passeerenden auto op. De voerman van de grobak, werd uit zijn kar geslingerd. De man moest met spoed naar de C.B.Z. worden overgebracht.

*

Op Mr. Cornelis reed een auto tegen een sado op.

De schuld lag aan den sadobestuurder, die zonder een teeken te geven plotseling met zijn kar van richting veranderde.

Bij de botsing werd een Inlander, die in de sado zat, vrij ernstig verwond.

Verstandsverbijstering.

Ter hoogte van de Halte Mampangweg is een onbekende Inlander in het Bandjirkanaal gesprongen. Omstanders haalden hem weer uit het water en pasten kunstmatige ademhaling op hem toe, aangezien hij het bewustzijn verloren had. Daarna werd hij in de C.B.Z. opgenomen. Vermoedelijk lijdt de man aan verstandsverbijstering.

Propaganda voor het Onderwijzers-ambt.

De directeur van Onderwijs en Eeredienst heeft den heer H.S. Van der Kwast, hoofd van de Hollandsch-Chineesche Kweekschool te Mr. Cornelis, aangewezen voor het geven van meerdere bekendheid aan de gewijzigde opleiding voor onderwijzer aan de diverse kweekscholen en tevens aan de veranderde financieele vooruitzichten voor het onderwijzers-ambt.

De heer Van der Kwast zal tevens een brochure schrijven over deze aangelegenheid.

Diefstal.

In den nacht van 4 op 5 dezer heeft een dief zich door middel van een valschen sleutel meester gemaakt van f 225,— ten nadeele van den heer H., wonende aan de Nieuwe Tamarindelaan. Men verdenkt den huisjongen van den diefstal.

GEMENGD NIEUWS.

Gemoedelijk Indië.

Indië is wel een gemoedelijk land. Maar wat toch op den eersten dag van dit jaar gebeurd moet zijn op de spoorlijn naar Magelang, is toch wel ongeveer het toppunt van gemoedelijkheid, kwalificeert het Sem. *Alg. Hbl.*

Reizigers, die met den laatsten trein uit Semarang naar Magelang vertrokken, bemerkten, dat tegen zeven uur de trein stopte zonder in de nabijheid van een station te zijn.

Informeerend, wat er te doen was, bleek het horloge van den machinist te zijn gevallen, en daarnaar werd thans door het machinepersoneel met behulp van een lantaarn gezocht. Toen men het had gevonden, werd de reis kalm vervolgd . . .

Katjong-Terreur.

De politie te Soerabaia heeft een razzia gehouden onder de opgeschoten knapen, die 's avonds voor de bioscopen het publiek lastig vallen en enkele dagen geleden zelfs op brutale wijze een dame hebben beroofd.

Een vijftigtal katjongs, dat voor het Kranggantheater en in de nabijheid van het Grand Casino slenterde, is door de politie aangehouden.

Ooms Koos bij den Dokter.

Koos Speenhoff dicht in de *Deli Ct.*:

Zonder keuringen in Holland,
Ben ik naar de Oost gegaan.
Wel kreeg ik aan boord 3 prikken,
Maar niets meer werd er gedaan.
Toen zei dokter van de Velde:
„Loop eens even bij mij op",
„En je krijgt een onderzoekje",
„Nieren, lever... hart en kop."
Op de zeer gevreesde tafel
Lag de dichter zanger neer.
Kloppen, drukken, wrijven, kijken,
Hooren, pompen en zoo meer.
Angstig keek ik naar den dokter,
Maar ik zag geen kwaad of goed...
Was het heusch nu wel in orde
Met mijn Rotterdamsche bloed?
En de nieren.... lieve hemel
Waren die nog what you call?
En de lever.... slechte filter?
„Nee" zei dokter, „not at all".
„Ga u nu maar even kleeden"
„U is waarlijk eerste klas"
„Zoo een body op uw jaren"
Komt in Indië van pas",
Hooggeachte Delianen...
Ik ben reuze in mijn schik;
Rustig, zonder zorg en soesah
Trek ik aan mijn dichters sik.
Met wat soberheid en voorzorg
Sla ik mij door het gedoe.
Goed gezond en als een Croesus
Ga ik naar mijn Holland toe.

Dat kan wel waar zijn. Toch zouden wij Koos, die ons vanmorgen zijn beste groeten uit Deli zond, willen herinneren aan...

de jongens van de ka,
die riepen hem nog na:
Kobussie mot er nou heibel van komme,
Kobussie, Kobussie, hou je maar stijf,
Morrege mot er de dokter weer komme,
Morrege hei je weer pijn in je lijf. . . .

Brutaal.

10 November j.l. had er te hoogte van Beran een aanrijding plaats tusschen de auto van Pangeran Pakoe Alam waarin drie Jogjasche heeren waren gezeten, en een Harley Davidson, waarop twee onder-officieren van de kaderschool te Magelang zaten, meldt de *Loc.*

De schuld lag geheel bij den bestuurder van de motorfiets, want toen de auto rechts van den weg zou passeeren stak de Harley plotseling naar den rechterkant van den weg over. Hij werd gegrepen door de auto en bestuurder en passagier maakten zoo'n geweldige salto-mortale, dat de inzittenden van de auto niet anders dachten of het was met bieden gedaan.

Omdat ze klaagden over inwendige pijnen werden ze met spoed naar het hospitaal te Jogja vervoerd, waar dr. Den Heyer constateerde, dat de val geen ernstige gevolgen zou hebben.

De onderofficieren zagen blijkaar in, dat de schuld voor het gebeurde geheel bij hen lag, want ze dienden geen aanklacht in bij de politie en spraken met geen woord over eenige schadevergoeding voor de grootendeels vernielde motorfiets. Zelfs weigerden ze geld aan te nemen, dat hun werd aangeboden voor een huurauto naar Magelang.

Het is te begrijpen, dat de Jogjasche heeren buitengewoon verbaasd waren, toen ze bij den commissaris van politie werden ontboden om verhoord te worden op een aanklacht, welke luidde, dat ze zich hadden uitgegeven voor resident en assistent-resident van Kedoe en als zoodanig schadevergoeding hadden aangeboden!

De berijders van de motorfiets hebben zich nl. op een goeden dag bij den resident van Kedoe vervoegd en hem gevraagd wanneer ze in het bezit zouden worden gesteld van de hun beloofde schadevergoeding!

Toen hun werd gevraagd hoe ze aan dit buitensporige idée kwamen, deelden ze mede te zijn aangereden door een auto, waarvan de inzittenden zich hadden bekend gemaakt als bestuursambtenaren uit Magelang!

Agenda.

BATAVIA.

Bioscopen hedenavond.

Globe Bioscoop: „De Zoon van Zorro."
Capitol: „Interference."
Deca-park: „Zwarte Kunst."
Kramat-theater: „Het Oog der Onderwereld".

***

10 Jan. Kunstkring. Tweede Pianoconcert Robert Smitz.

10 Jan. Kon. Bat. Ver. Volkenbond en Vrede.

BANDOENG.

Bioscopen.

Woensdag 8 Januari.

Concordia-Bioscoop: „Geschichten aus dem Wienerwald".
Luxor: „Rose Mary".

Osvia.

Zaterdag 11 dezer 7 uur nam. Herdenking. 50 jarig bestaan der Middelbare Opleidingschool voor Inl. Ambtenaren in de Schouwburgzaal Concordia.

Zondag 12 dezer 9 uur voorm. aanvang der feesten op het schoolerf Tegallega-Zuid.

Societeit „Ons Genoegen".

11 Jan. Reprise „Gebroeders Kalkoen".
12 „ Matinee vanaf 11 uur 30 v.m.
18 „ Zaal verhuurd aan N.I.P.O.
19 „ Matinée, 11 uur 30 v.m.
25 „ Zaal verhuurd aan Black and White.
26 „ Matinée, 11 uur 30 v.m.
1 Febr. Pierrot- en Pierrettebal om fraaie prijzen. Andere kostuums zijn toegelaten, doch komen niet voor een prijs in aanmerking.

Dure Vreugdeschoten.

De *Sumatra Post* meldt, dat op den oudejaarsnacht een planter voor het postkantoor te Medan twee schoten met scherpe patronen gelost heeft.

De zaak is thans in handen van den officier van Justitie.

Amok.

De *Deli Crt.* meldt, dat een Chinees amok gemaakt heeft in de omgeving van het station Doesoen der Deli Spoorweg-Mij. Een Chineesche kedekhouder werd doodgestoken. Een andere raakte ernstig gewond.

Parnabolon.

De vier Javaansche bedienden, die verdacht werden van de brandstichting op de onderneming Parnabolon ter Sum. Oostkust, zijn wegens gebrek aan bewijs in vrijheid gesteld—seint men ons uit Medan.

Onbetrouwbaar Desahoofd.

Het einde der geschiedenis van Sastrawinata, onlangs hier gemeld, die als loerah van Tjimerang desabank gelden had verduisterd, is door den landraad te Bandoeng beëindigd met een veroordeeling van 8 maanden gevangenis. Zijn bekentenis bij het voorloopig onderzoek trok hij — naar onze corr. meldt — ter openbare terechtzitting in, doch zulks mocht hem niet baten, daar de getuigenverklaringen het wettig en overtuigend bewijs van zijn schuld opleverden.

Sastrawinata had belastinggelden te eigen bate gebruikt en het tekort gedekt met gelden van de desabank, welke hij op valsche leenbrieven had weten machtig te worden. Eenige bewoners van zijn desa hadden de leenformulieren van hun duimafdruk voorzien, doch hadden van het geld geen cent genoten. De zaak kwam uit en Sastrawinata kwam er in.

Politie-agent Inbreker.

Een zeldzaam brutaal type is — naar onze corr. te Bandoeng schrijft — in verzekerde bewaring gesteld. Namelijk de gewezen desa-politie-agent Kerta, die beschuldigd wordt in deze functie een half dozijn diefstallen en inbraken te hebben gepleegd. Hij werd opgepakt en voorloopig in de veldpolitiekazerne achter slot en grendel gezet, doch wist spoedig daarop met zeldzame handigheid te ontvluchten.

Na geruimen tijd onvindbaar te zijn gebleven, gelukte het aan den mantriveldpolitie R. Kartadisastra den ontrouwen politieman in kampong Baros te Tjimahi in hechtenis te nemen. Voor alle zekerheid is Karta dadelijk in de gevangenis van Bantjeuh te Bandoeng in verzekerde bewaring gebracht.

CORRESPONDENTIE.

Inzender Weltevreden. — Wil U eenige kans hebben, dat wij Uw ingezonden stuk behandelen, dan zult U ons eerst Uw naam moeten meedeelen.

Wanneer Uw hart geen vrede heeft
Wanneer ge pas iets hebt beleefd
Dat droefenis en smart geeft,
Zij een Cadena U tot vrind
Bij wien gij steeds vertroosting vindt,
Die balsem voor Uw hart geeft.

52dag

ADVERTENTIEN.

De Heer en Mevrouw

RAAP-Rab

geven kennis van de geboorte van hun zoon

NICOLAAS ADRIAAN PETER

Weltevreden
————————, 7 Januari 1930.
Djamboelaan 37 1846

Heden overleed zacht en kalm onze geliefde Echtgenoote, Moeder, Behuwd- en Grootmoeder

WILHELMINA MARIA SUSANNA LOUISA WEYERMANS-van der Voet

K. J. WEYERMANS
C. A. E. SALTZMANN
en familie
F. W. SALTZMANN
en familie

Weltevreden, 8 Januari 1930.

De begrafenis zal plaats hebben, morgenmiddag 4.30 uur vanuit het sterfhuis C.B.Z. te Tanah-Abang. 1865

DANKBETUIGING.

Langs dezen weg betuigen wij, ook namens onze kinderen, onzen hartelijken dank voor de vele blijken van belangstelling, ondervonden bij gelegenheid van ons zilveren huwelijksfeest. 1860

D. W. HARDENBERG
en echtgenoote.

De Heer en Mevrouw

VAN BUTTINGHA WICHERS-Laman de Vries

zullen gaarne bezoeken ontvangen op Donderdag 9 Januari des n.m. van 7 tot 9 uur.
Koningsplein Zuid 6.
Kleeding Heeren: Licht. 1834

N. V. MARMARA CEMENT TEGELFABRIEK

J.S. MAUL

WELTEVREDEN, GANG BATOE
Telefoon 356 Welt.
w-18

M. SPIER

Arts
178w
voor algemeene Praktijk.
Spreekuur van 8 — 9.30 v.m., van 5 — 6.30 n.m.
Matramanweg 112 Tel. Mr. Cornelis 88

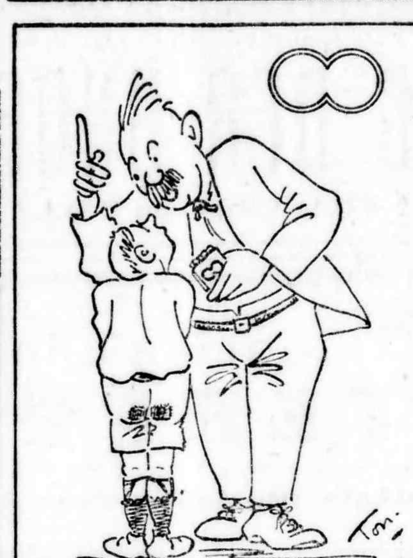
Jenne

Ons koks- en banketbakkersbedrijf levert alles:

Warme en koude puddingen,
IJs en sorbets,
Hors d'oeuvres,
Bouillons en soepen,
Vleesch- en vischschotels,
Aspics en salades.

NEEMT EEN PROEF.

TOKO H. JENNE & Co.
Noordwijk
1853 Tel. Wl. 2000 en 1228

Onthoud, mijn zoon, wat vader zegt:
Het rooken is voor jongens slecht!
Dus rook per dag niet meer dan drie -
En dan alléén MAC GILLAVRY!

1830

Mevr. M. W. G. M. BEEKMAN-Vuurmans

TANDARTS.
Palmenlaan 47, Tel. Mtg. 47
Spreekuren: van 8 — 9 v.m. en 5 — 6 n.m. en volgens afspraak. 1829

Mevr. M. MARKUS-Lindeman

TANDARTS.
Mampangweg 47
Telf. Mtg. 999
Spreekuren: 7 — 9 u. v.m., 5 — 6.30 u. n.m.
18 5

A. TER BRAAK TANDARTS

Rijks Univ. Utrecht
MENTENG 42. WELTEVREDEN **TEL. WL. 1383.**
Spreekuren v.m. van 7.20 — 10 en n.m. van 5 – 7
29mwz

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Batavia maken bekend, dat het verboden is om op de ter vrije beschikking van de Stadsgemeente Batavia staande terreinen, w.o. ook het Koningsplein en/of op de wegbermen graszoden te steken of te doen steken en weg te halen.

De Burgemeester van Batavia.

1857

KRYPTOK GLAZEN.

VOOR UW OOGEN IS SLECHTS HET BESTE GOED GENOEG.

GAAT HET OM UW OOGEN GA NAAR GOLDBERG.

ZEISS PUNKTAL GLAZEN.

WELTEVREDEN NOORDWIJK 21.
SOERABAIA
DJOCJA
MALANG.

CHANCES CROOKES GLAZEN.

5owz

Hij herinnerde zich— That Schoolgirl complexion

De schoonheid die de man bewondert — en onthoudt — is de natuurlijke schoonheid en die kan ook de Uwe zijn of ge poeder en rouge gebruikt — of niet — als ge deze eene eenvoudige schoonheidsregel in acht neemt. Het gezicht te wasschen wordt heden ten dage door alle vooraanstaande huidspecialisten aanbevolen. Creams, rouge en grimeering — de natuurlijke vettigheid uit de poriën — kunnen slechts door zorgvuldig wasschen met warm water grondig verwijderd worden Vrouwen, wier charme natuurlijk is, weten dit.

Dagelijks zeep en water—maar niet zoo maar de eerste zeep de beste

Het schuim van Palmolive zeep, overal aanbevolen voor behoorlijke zorg voor een goede teint, is samengesteld uit beroemde schoonheidsoliën — de oliën van olijf en palm. Deze zachte middelen brengen de charme van natuurlijke lieftalligheid, want ze houden de huid schoon op natuurlijke wijze. Om „that schoolgirl complexion" door de jaren heen te behouden, doe dit op z'n minst eens per dag.

Deze eenvoudige schoonheidsregel

's Morgens en vóór 't naar bed gaan wasch gezicht, hals en nek met de verzachtende Palmolive zeep, zachtjes het roomachtige schuim in de poriën masseerende. Flink afwasschen met koud water. Goed drogen. Als Uw huid van nature droog is, gebruik een weinig cold cream. Gebruik poeder en rouge zoo ge wilt. Maar zij moeten er altijd vóór den nacht afgewasschen worden. Want zij verstoppen de poriën en veroorzaken dan vetwurmpjes en puistjes.

Vermijd deze fout

Gebruik voor bovenstaande behandeling geen gewone zeepen. Denk niet dat elke „groene" zeep, of eene zoogenaamde palm- en olijfolie zeep, hetzelfde is als Palmolive. In Uw eigen belang, zie dat om de Palmolive zeep die ge koopt de zwarte band zit met het woord **Palmolive** in gouden letters; het groene omslagpapier en het roode zegel onderop met het woord **Palmolive**. Palmolive zeep wordt nooit onverpakt verkocht. Colgate-Palmolive-Peet Co.

Palm- en olijfoliën — niets anders — geven Palmolive die natuurlijke kleur. Palmolive zeep is niet door menschenhanden aangeraakt, tot U zelf de verpakking openbreekt — zij wordt nooit onverpakt verkocht.

KEEP THAT SCHOOLGIRL COMPLEXION
Behoud die Schoolmeisjes' teint 1862

GEVRAAGD

STENO-TYPISTE

kennis van **Duitsch** vereischt. — PRIMA KRACHT FLINK SALARIS. Sollicitaties **uitsluitend schriftelijk** aan de N.V. BEHN, MEYER & Co. Handel-Mij., Batavia.

1855

HEDEN KIJKAVOND
en
MORGEN VENDUTIE
ten huize van den WelEdelG. Heer

W. F. G. KLOETH
Oude Tamarindelaan No. 184

F&Co Franzen & Co.

1849

DALIA OPERA

(Modern Operette-Gezelschap).
HEDENAVOND
ZAMIL EFFENDIE.
vervolg The White Tiger
MORGENAVOND
THE LIGHT OF ISLAM.
THALIA-GEBOUW.
Wij garandeeren U steeds genoegelijke avonden! 1852

Het Hoofdbestuur van DE VADERLANDSCHE CLUB
Gebouw Arnhem
vraagt een
STENO-TYPISTE
en een 1841
JONGEDAME
voor lichte kantoorwerkzaamheden.

KWELLENDE AAMBEIEN.

Het is onnoodig aan deze smartelijke kwaal te lijden. Één tube van Dr. van Vleck's Plasma zal U van alle pijnlijke zwelling en ontsteking verlossen. De resultaten zijn verbazend. Het wordt in de hardnekkigste gevallen met goed gevolg gebruikt. Eenvoudig in het gebruik en zeker in de genezende uitwerking. Probeert het heden. Verkrijgbaar bij de N.V Chemicaliënhandel RATHKAMP & Co. Batavia en hare bekende filialen. 1811

PROBEER HEDEN EEN TUBE.

Eigenaren & Verhuurders van
„TE HUUR KOMENDE PERCEELEN"
Geeft Uwe huizen, kantoren, winkels en pakhuizen ten verkoop en verhuur op aan het **OUDSTE WONINGBUREAU** ter plaatse. Vlotte afwikkeling. Prima referenties!
Administreeren van Vaste Goederen
MAKELAARSKANTOOR F. W. VAN GENDREN
Beëedigd Makelaar, 158w
Afdeeling WONINGBUREAU
Postweg N. 19 Tel. 2182 — 2183 Welt.

TE KOOP

Master Six Buick,

7-zits Touring Model eind 1927, volledig uitgerust, 2 reservewielen, bumpers etc.
In prima conditie. Steeds door eigenaar zeer zuinig gebruikt.
Zes maanden garantie. Desgewenscht op gemakkelijke betalingsvoorwaarden.
Te bevragen: **Auto-Reparatie-Atelier „VULCAIN"**, Tanah Abang W. 6, tel. 465 Wl.
1848

Een Mijlpaal in de geschiedenis der Tandmiddelen

HEBT U reeds Listerine Tandpasta geprobeerd, het verbazingwekkende nieuwe tandmiddel, dat het gebit witter maakt, in korter tijd dan ooit tevoren, en tot ongeveer de helft van de kosten van andere tandmiddelen van goede kwaliteit? 1826

Listerine Tandpasta is een Triomf van de tandheelkunde. Het bevat een geheel nieuw polijstingsmiddel, langs chemischen weg neergeslagen — niet gemalen. Het bestaat uit zestien afzonderlijke grondstoffen – elk dienend voor haar bepaald doel – reiniging van het gebit, versterking van het tandvleesch en den geheelen mond zuiver en gezond te houden.

In dezelfde mate opmerkelijk is de prijs van Listerine Tandpasta. Zorgt dat U vandaag een tube hebt.

Listerine beschermt tegen infectie. Gebruikt het voor sneden, wonden, schrammen, prikken, beten — om ze te verzachten en de heeling te bevorderen.

LISTERINE
TANDPASTA

Odeon Gramofoons en Odeon-Platen

leveren wij reeds met een betaling vanaf **f 10.-- per maand.**

GRAMOFOONS voorradig in prijzen vanaf f 60.- tot f 600.-

N. V. PIANO-, MUZIEK- EN GRAMOFOONHANDEL — RIJSWIJK 19.

Directeur W. J. P. KOK.

1863

CORDESIUS & ZONEN
FABRIEK VOOR METAALWERKEN

POSTWEG NOORD 39 (Telefoon 664) WELTEVREDEN

Leveren **ENGROS** alles op gebied van kettingwerk en colliers.

SPECIALITEIT — Alpacca verzilverde colliers met ongesoldeerde schakels.

Platinit kettingen in alle dessins. — Vraagt monsters en prijzen.

1561

DE MOORDZAAK DRAKE SPOEDIG IN BEHANDELING.

1843

Auto-Reparatie-Atelier „VULCAIN."
TANAH ABANG WEST No. 6, WELTEVREDEN, TELEFOON 465.

Ons atelier staat onder leiding van een **prima Europeesch vakman** met jarenlange ervaring in de Automobiel-fabrieken in Europa.

Aan onze **Duco-installatie** is een **expert** verbonden, waardoor wij in de gelegenheid zijn al ons ducowerk te garandeeren.

Alle reparaties, hoe klein ook, worden gegarandeerd.

1819

KRAMAT THEATER
onder dezelfde goede leiding als CAPITOL
Aanvang 7 u. en 9.45.
Entrée f 0.20 tot f 1,50.

offreert Heden- en Morgenavond
De spannende Universal Productie
HET OOG DER ONDERWERELD
met BILL CODY en SALLY BLANE.

1854

CAPITOL
Weltevreden's Meest Mondaine Theater.
Aanvang 7 u. en 9.45
Entrée f 2.40 en f 1.80

OFFREERT
OLIVE BROOK in
INTERFERENCE
Een Schitterende Paramount Productie van een wreker, die uit den doode herrees.
Muzikale Illustratie door Aug. Hoedemakers' CAPITOL ORKEST.

1847

MENU: KERRYSCHOTEL VAN LAMSVLEESCH met Rijst f 1.75

Comité voor Volkenbond en Vrede

Openbare Bijeenkomst in het gebouw der **Koninklijke Natuurkundige Vereeniging**, Koningsplein Zuid 11
op **Donderdag 9 Januari 9 uur n.m. precies.**

KORTE VOORDRACHTEN VAN:

Mr. J.J. Schrieke:	„Iets over de Internationale Arbeidsconferentie".
R. A. A. A. Djajadiningrat:	„Indrukken van de 10e Assemblée van den Volkenbond".
Mr. L. Einthoven:	„Hoe het Institute of Pacific Relations werkt tot bevordering van den Vrede".

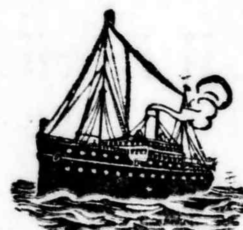
Alle belangstellenden vrije toegang.

1859 **Het Comité.**

Magneetjes Trekken!

N.V. „Rotterdamsche Lloyd".

Ontvangers van goederen wordt hierdoor beleefd kennis gegeven, dat het

s.s. „SAMARINDA"
Gez. J. J. JAGER
ddo. heden uit Europa te Tandjong Priok is aangekomen en onmiddellijk met de lossing is begonnen.
Laatste claimdag 18 Januari 1930.

1858 Batavia, 8 Januari 1930.

N.V. Internationale Crediet- & Handelsvereeniging „ROTTERDAM"

N.V. Stoomvaart Maatschappij „NEDERLAND"

Ontvangers van goederen wordt hierdoor beleefd kennis gegeven, dat het

s.s. „BORNEO"
Gezagv. B. A. POTJER
gisteren van Amsterdam en Middlesborough te Tandjong Priok is aangekomen en onmiddellijk met de lossing is begonnen.
Laatste claimdag 7 dagen na den laatsten losdag.

Tandjong Priok, 8 Januari 1930.

N.V. Stoomvaart Maatschappij „NEDERLAND"
Tel. No. 181 t/m 185 Priok.

1864

„Magneetjes" à f 1.—

DECA-PARK.
JOSEPHINE DUNN en DOROTHY JORDAN
in
DE SCHITTERENDE FOX-PRODUCTIE
„ZWARTE KUNST" (Black Magic).
TOT DEN LAATSTEN CENT BESTOLEN.

Met Bershadsky orkest, Joop de Leeuwe aan den Vleugel.

1842 Aanvang 7 uur en 9.45. Entrée f 2.— of 3 coupons.

Bloemenhandel „Bogoriana"
Wevr. de Wed. Ch. H. PESCH,
GANGPASSAR BAROE 29, Tel. 3544 WELTEVREDEN. 1386
Levert franco huis
Allerlei soorten bloemenwerken, ook grafkransen en losse bloemen

DIE VERSCHRIKKELIJKE WASCH!

is de bijna dagelijksche verzuchting van de huisvrouw in Indië, die „hart heeft voor haar boeltje".
't Is toch ook misere wanneer de wasch thuiskomt en er alweer knoopen af zijn, wanneer er al weer gaten zoo groot als een rijksdaalder in de kleedingstukken zijn gesleten.

Dat is te wijten aan de wasch.

Eigenlijk aan de manier, waarop de wasch wordt gedaan.
Werkelijk moet U eens een proef nemen met Persil.
En dan kunt U gerust de heele wasch thuis laten doen.
Afgeloopen is 't met 't schoon SLAAN van de kleeding. Rustig, juist als in Holland gebeurt de wasch, de slijtage wordt tot een minimum beperkt, de onaangename geur, die dikwijls slechtere zeepsoorten achterlaten, verdwijnt en wordt vervangen door de typische frissche geur, welke de wasch in Holland heeft.
Het goed is zoo blank als sneeuw, het blijft soepel en wordt door en door schoon, wanneer U de wasch laat doen met Persil, het ideale waschmiddel voor de tropen.
Probeert U het één keer en U zult overtuigd zijn.

Importeurs: G. HOPPENSTEDT.
Batavia, Semarang, Soerabaja, Padang, Medan

Persil doet de wasch voor U!

1893

GLOBE-BIOSCOPE (Passar Baroe)

Hedenavond voor het laatst: United Artists Super-Special:
DOUGLAS FAIRBANKS in:
„DON Q" (DE ZOON VAN ZORRO)

MORGENAVOND: Een Schitterende William Fox Productie:
„DE GESLUIERDE VROUW"
(The Veiled Woman)
met **LIA TORA** en **IVAN LEBEDOFF**,

LIA TORA de winster van schoonheidswedstrijd te Rio de Janeiro, die zich door haar gratie, bevalligheid en aanleg voor het tooneel een plaatsje wist te veroveren bij de Fox Film Corporation.

„THE VEILED WOMAN" is een brok uit het menschelijke leven, op natuurlijke wijze door de artiste vertolkt. Zij zullen U met de film doen meeleven door hun meesterlijk SPEL.

Een buitengewoon spannend Fox drama.

1845

ABONNEMENTSPRIJS: f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75. Regeltarief f 0.50 per regel.

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — TWEEDE BLAD — Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij. BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden. TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord). Na 5 uur 's midd. Welt. 429

HANDEL EN NIJVERHEID.

Amsterdamsche Beurs.

Slotkoersen (*Eigen Dienst*).

	7 Jan.
H.V.A.	550
Kol. Bank	219
Handelsbank	158
Certif. N. H. Mij.	166
„ N. I. Escompto Mij.	86
Kon. Olie	405
6% Indië 1922	101 5/8
Ned. Scheepv. Unie	192
Lindeteves	149
K. P. M.	220
Deli Spoorweg Mij.	205
Java China Japan Lijn	102

Slotkoersen (*Aneta*).

	6 Jan.	7 Jan.
Javasche Bank	311	—
Amsterdamsche Bank	—	182
Twentsche Bank	138	—
Incasso Bank	—	—
N.I. Escompto Mij. cert.	86	86
Certif. N.H.M.	166	166
Handelsbank	158	157
Koloniale Bank	216	217
Scheepvaart Unie	190	191
Kon. Paketv. Mij.	210	218
Java China Japan Lijn	97	102
Holl. Amerika Lijn	38	—
Kon. Stoomboot Mij.	—	84
N.I. Spoorweg Mij.	222	220
Delispoor	205	—
Sem. Cher. Stoomtr. Mij.	151	150
Sem. Joana Stoomtr. Mij.	—	164
Gas Mij.	235	—
Gas Mij. Nat. Bezit	—	—
Aniem	—	323
Aniem Nat. Bezit	—	—
Internatio	265	266
Lindeteves	147	147
Maintz en Co.	—	—
Philips	467	477
Margarine Unie	328	—
v. Berckels Patent	160	—
A. K. U.	—	108
Hollandsche kunstzijde	—	—
Koninklijke Olie	402	404
Tarakan	—	358
Alg. ExploratieMij.	164	—
Handelsverg. „Amsterd."	547	550
Cultuur Mij. „Vorstenl."	149	148
Suiker Cultuur	215	—
Suiker Unie	—	—
Poerworedjo	63	63
Java Cultuur Mij.	399	—
Amsterdam Rubber	149	155
Soerowinangoen	190	—
Basilam	80	—
Sumatra Rubber	—	135
Bandar Rubber	—	140
Deli Batavia Rubber	—	—
Kendeng Lemboe	199	—
Malabar	362	—
Gedeh	—	170
Deli Maatschappij	335	—
Senembah	—	387
Deli Bat. Tabak Mij.	—	—
Cultuur Mij. de Oostkust	86	—
Simau	630	—
Redjang	120	118
Billiton B	—	380
Singkep Tin A	—	—
Boeton	—	146

*

Alle markten beter. Rubbers met vraag. Stemming zeer vast op goedkooper geld.

Bataviasche Beurs.

(*Nadruk Verboden*).

Nabeurs op 7 Jan.

Certif. N. H. M.		167
Redjang Lebong		117 1/2
Expl. Mij. Ned. Indië		245
5% Oblig. Ind. L. '17		100 3/4
4 1/2% „ Ind. L. '26 A/B	95 3/4	96
4 1/2% „ Ind. Leen '29	95 3/4	96
Java Veem		175

Afgedane Fondsen op 8 Jan.

	Openingsk. laagste	Openingsk. hoogste	Slotkoersen laagste	Slotkoersen hoogste
5% Oblig. Ind. L. '15	100 3/4	100 3/4	—	—
5 1/4% „ Doll. L. '21 D	101 3/4	102	—	—
6% „ Doll. L. '22 A	102	102	102	102
5% „ Ind. L. '23 A	100 3/4	100 3/4	—	—
4 1/2% „ Ind. L. '26 A/B	95 3/4	96	—	—
4 1/2% „ Ind. L. '29	96 1/4	96 1/4	—	—
6% „ Java Hotel	94 1/4	94 1/4	—	—
Kol. Bank	217 1/2	217 1/2	—	—
Escompto aand.	85 1/2	85 1/2	—	—
Escompto cert.	87 1/4	87 1/2	—	—
Sem. Cher. Tr.	150	150 1/4	—	—
Redj. Lebong	115 1/2	115 1/2	—	—
Holl.-Siam	97 3/4	97 3/4	97 3/4	97 3/4
Sem. Stb. Pr. Veer	270	270	—	—
Amsterdam Rubber	150	150	—	—
Vergde Pr. Veren	129 1/4	129 1/4	—	—
Moelia	22 1/2	22 1/2	—	—
4 1/2% Oblig. Ind. L. '26 à 500	—	—	96	96
Lindeteves	—	—	149	149
Tarakan	—	—	353	353
Sumatra Rubber	—	—	135	135
Handelsbank	—	—	158	158

Fondsen waarvan geen afdoeningskoersen op 8 Jan. '30.

	Vraag	aanbod
5% Oblig. Ind. Leen. '16	100 3/4	101 1/2
5% „ „ 17	100 3/4	101 1/2
5% „ Gebeo	100	—
5 1/2% „ Gebeo	—	101
6% „ Triplexkistenfabriek	—	70
6% „ San. Garoet	85	—
6% „ Hotel der Nederl.	—	101
6% „ Pr. Hotel	—	101
6% „ Hotel des Indes	—	101
Javasche Bank	305	316
Cert. N. H. M.	166	169
Handelsbank	157	159
Cult. Mij. Vorstenl.	—	151
Internatio	265	273
Lindeteves	147 1/2	150
Bandoeng Kinine gew.	265	320
Bandoeng Kinine pref.	143	—
Unie	191	193
Japanlijn	98	100
K. P. M.	215	230
N. I. Spoor	220	223
Deli Spoor	202	210
Poerworedjo	60	63
Simau	635	640
Aimem	—	475
Expl. Mij. Ned. Indë	235	250
Tarakan	350	—
Kon. Olie (ex int.)	390	398
Cities Service Coy.	29	31 doll.
N. I. Gas Mij.	225	—
Gas Nat. bezit	230	—
Solo Electr. Mij.	335	—
Gebeo	207	215
Banjoemas Electr. Mij.	138	145
Sum. Electr. Mij.	115	117
Rembang Electr. Mij. n.e.	—	110
Preanger Hotel	—	120
Hotel des Indes	145	—
Java Sum. Hand. Mij.	93	—
Ardjoena	—	145
Bagelen	—	185
Basilam	—	85
Daj. Manggoeng	170	—
Goen. Hedjo	—	175
Malabar	355	—
Michiels Arnold.	220	240
Moeara Laboe gew.	90	102 1/2
Moeara Laboe pref.	90	110
Oeloehmanah gew.	15	25
id. pref.	100	—
Perbawatie	190	—
Sitiardja	—	160
Taloen	305	310

*

Onze beursmedewerker meldt:

Parijsche stemming, doch vrijwel zakenloos. Scheepvaart iets gunstiger, op Unie's werd 91 geboden. Sporen lusteloos. Van mijnen lagen Redjangs zeer flauw, terwijl Holland-Siam geen emotie bood. Kon. Olie zonder handel. Ex-interim dividend stelde de vraag zich niet beter dan 390. Rubber iets lager, in sympathie met zwakke rubbermarkt. Leeningen gezocht. Exploratie werd tot 163 afgedaan.

Wisselkoersen.

	Factorij.	Escompto Mij.	Handelsbank.
T. T. A'dam	100 3/8	100 3/8	100 3/8
Zicht A'dam	100 1/8	100 1/8	100 1/8
2 m/d A'dam	99 7/8	—	—
3 m/d A'dam	99 1/2	—	—
4 m/d A'dam	99 1/8	—	—
6 m/d A'dam	98 1/2	—	—
T. T. Londen	12.13 3/4	12.13 3/4	12.13 3/4
Zicht Londen	12.11 1/4	12.11 1/4	12.11 1/4
30 d/z Londen	12.07 1/2	—	—
3 m/z Londen	11.98 3/4	—	—
T. T. Australië	11.98 3/4	11.98 3/4	11.98 3/4
Zicht Australië	11.96 1/4	11.96 1/4	11.96 1/4
T. T. Amerika	2.49	2.48 3/4	2.49
Zicht Amerika	2.48 1/2	2.48 1/4	2.48 1/2
T. T. Frankrijk	10 1/8	10 1/8	10 1/8
Zicht Frankrijk	10	10	10
Zicht België (Belga)	35	35	35
T. T. Duitschl.	59 7/8	59 7/8	59 7/8
Zicht Duitschl.	59 3/4	59 3/4	59 3/4
Zicht Zwitserl.	48 1/2	48 3/8	48 1/2
Zicht Italië	13 3/8	13 3/8	13 3/8
Zicht Stockholm	67 1/4	67	67 1/4
Zicht Oslo	67	67	—
Zicht Kopenh.	67	67	67 1/8
T. T. Calcutta	91	—	—
T. T. Bombay	91	—	—
T. T. Madras	91	—	—
T. T. Colombo	91 1/8	—	—
T. T. Rangoon	91 1/8	—	—
T. T. Japan	1.22 3/4	1.22 3/4	1.22 3/4
Zicht Japan	1.22 1/2	1.22 1/2	1.22 1/2
Zicht Manilla	1.24 3/4	1.24 1/2	1.25
T. T. Hongkong	1.01	1.02	1.02
T. T. Shanghai	1.23	1.24	1.21 1/4
T. T. Amoy	97	—	90 3/4
T. T. Singapore	1.40 5/8	1.40 5/8	1.40 1/2
T. T. Br.-Indië	—	91	90 7/8

Batavia, 8 Jan. '30.

Amsterdamsche Wisselkoersen.

(*Aneta*).

	6 Jan.	7 Jan.
Prolongatierente	3 1/4	3
A'dam-Java	99 3/16	99 3/16
A'dam-Londen	12.08 3/8	12.08 5/8
A'dam-New-York	2.47 27/32	2.47 31/32
A'dam-Parijs	9.75 1/8	9.75 3/8

Officiëele Producten-Noteeringen.

Opgave van de producten-noteeringen der Handelsvereeniging Batavia en de Ned. Ind. Ver. v/d Rubberhandel, loopende van 7 Jan. '29 12.30 u. n. m. tot 8 Jan. '30 12.30 u. n. m.

	gedaan gisteren	gedaan heden	laatste vraag	laatste aanb.
Rubber (per 1/2 K.G.) Java-Std.-Sheets				
Jan.	—	—	38 3/4	39
Jan./Febr.	40 1/4	—	—	—
Java-Std.-Crepe				
Jan./Febr.	—	—	39 1/4	39 3/4
Palembang Robusta koffie (per 100 K.G.) E.K. Bat.				
Jan.	—	44 1/2	43 3/4	44 1/2
Jan./Mrt.	—	44 1/2	—	45 3/8
F.O.B. Palembang,				
Jan.	—	—	43 3/4	44 1/8
Zwarte Lampong Peper. (per 100 K.G.) E.K. Bat.				
Jan.	—	92 1/4	—	—
Jan./Febr.	—	—	92 1/4	93 1/8
Jan./Maart.	95 1/2	—	—	—
Witte Muntok Peper. (per 100 K.G.) E. K. Bat.				
Jan. Febr.	—	—	133 5/8	135 1/4
Jan./Maart	—	—	133 5/8	135 1/4

Productenmarkt Batavia.

Rubber smoked sheets en crepe f 0,38 1/2 vraag, f 0,39 aanb.

Palembang Robusta Febr./Mrt. f 27 1/2 ged.

Citronella-olie ready f 2.95 ged.

Peper-Lampongs Jan./Maart f 57 1/2 ged.

Peper-Muntok Jan./Maart f 83,— vraag, f 84,— aanb.

Productenmarkt Soerabaja.

SOERABAJA, 8 Jan. (*Aneta*). Suiker superieur ready f 11 11/16 vraag, f 11 13/16 aanb. Jan. idem Febr. f 11 13/16 vraag, f 11 15/16 aanb. Maart idem.

Hoofdsuiker ready f 10 7/8 vraag, f 11,— aanb. Markt williger.

Rubber Sheets f 38 1/2 koopers. Markt flauw.

Koffie onveranderd.

Rubber-Noteeringen.

(*Reuter's Handelsdienst via Aneta*).

Singapore.

	7 Jan. 10 u. v.m.	7 Jan. 5 u. n.m.	8 Jan. 10 u. v.m.
Sheets spot	25 1/2	—	25
Crêpe spot	25 1/2	—	25
Sheets Jan.	26 1/4	—	25 1/2
„ Apr./Juni	27 3/4	—	27
„ Juli/Sept.	29	—	28 1/4
Medium blankets Jan./Febr.	21 3/4	—	21 1/4
Remilled native rolled bark Jan./Febr.	14 1/4	—	13 3/4

Heden opende de markt slap.

Londen.

		6 Jan. open. not.	6 Jan. slot not.	7 Jan. open. not.	7 Jan. slot not.
Sheet spot	koop.	7 5/8	7 3/4	7 5/8	7 9/16
	verk.	—	7 13/16	—	7 5/8
„ Jan./Mrt.	koop.	—	7 15/16	—	7 11/16
	verk.	—	8	—	7 3/4
„ Juli/Sept.	koop.	—	8 1/8	—	7 15/16
	verk.	—	8 3/16	—	8
Crêpe spot	koop.	—	7 5/8	—	7 7/16
	verk.	—	7 3/4	—	7 9/16

De markt opende willig en sloot slap.

New-York.

		6 Jan. 4 u. n.m.	7 Jan. 4 u. n.m.
Crêpe spot	koop.	17 5/8	15 3/4
Sheet spot	koop.	15 3/8	15
	verk.	15 5/8	15 1/4
„ Jan./Mrt.	koop.	15 3/4	15 1/4
„ Apr./Juni	koop.	16 1/4	15 3/4
	verk.	16 1/2	16

Markt kalm en willig.

Slotnoteeringen.

		6 Jan.	7 Jan.
Sheet spot	koop.	15 1/2	15
	verk.	15 3/4	15 1/4
Apr./Juni	koop.	16 1/4	15 3/4
	verk.	16 1/2	16

De markt sloot willig.

Peper-Noteeringen.

Londen.

	6 Jan.	7 Jan.
Zwarte Singapore cif. Londen Jan./Mrt.	10 3/4 gen.	10 5/8 gen.
Witte Muntok cif. Londen Jan./Mrt.	—	15 3/8 ged.
Zwarte Lampong cif. Londen Jan./Mrt.	11 ged.	10 3/8 ged.

Tin-Noteeringen.

Singapore.

	6 Jan.	7 Jan.
Verkocht	—	—
Prijs (per picol)	—	—

Heden werd te Singapore verkocht 200 tons tin à 90 3/4 doll. per picol.

Londen.

7 Jan.

Slottransacties in den namiddag:

	7 Jan.
Ready per ton (standard)	—
3 mds. levering	181 1/2 pd.st.

Markt gesloten.

New-York.

6 Jan.	7 Jan.
38 3/4 doll.	39 5/8 doll.

Markt prijshoudend.

Ver. Bezit Ind. Theefondsen.

'S-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Aneta*). De *Staatscourant* meldt de oprichting van de Naamlooze Vennootschap Vereenigd Bezit van Indische Theefondsen. Het kapitaal bedraagt 2 1/2 millioen gulden, waarvan één tiende deel gestort is. Oprichters der vennootschap zijn de heeren de Bordes en Van der Hout te 's-Gravenhage.

Amsterdam Langsa Rubber-Mij.

'S-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Aneta*). De algemeene vergadering van aandeelhouders der Amsterdam Langsa Rubber-Mij heeft het voorstel der directie goedgekeurd tot het aangaan van een obligatieleening van f 60.000, rentende 6 pct.

Bataafsche Petroleum-Mij.

De *Deli Crt.* meldt — naar Aneta uit Medan seint — dat een nieuwe oliebron is aangeboord op het olieterrein van de Bataafsche Petroleum Maatschappij te Rantau. De capaciteit is 200 ton per dag.

De B.P.M. treft verder voorbereidingen voor de exploitatie van een terrein in Sawang op de Noordkust van Atjeh, waarvan de concessie intusschen nog door de Tweede Kamer goedgekeurd moet worden.

DE THEE-SITUATIE en de Ned. Ind. Theeproducenten.

LONDEN, 7 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De Ceylon Tea Association deelt mede, dat het voornemen tot den verkoop van 15 millioen lbs. thee op lang crediet aan Rusland niet uitvoerbaar is zoolang men geen zekerheid heeft of de Nederlandsch-Indische producenten aan de uitvoering van het plan deel zullen nemen.

De Beurs te Londen.

LONDEN, 2 Jan. (*Reuter's dHanelsdienst via Aneta.*)

	vorige not.	2 Jan.
Chinese 5% reorganisation Gold Loan 1913, (Londen uitgifte) (ex-coupon)	62 p.s.	60 p.s.
Hongkong & Shanghai Bank (Londen Register)	119 1/2 „	118 1/2 „
Chart. Bank of I.A.&C.	17 1/2 „	16 7/8 „
Mercantile Bank of India, „A" aandeelen	30 „	29 „
Gula Kalumpong Rubber Estates, Ltd.	22/6	22/6
British-American Tobacco Ltd. gewoon (geregistreerd)	116/3	116/3
„Shell" Transp. & Trading Co. gew. (ger.) (verk.)	96/3	96/10 1/2
P. & O. Steam Navigation Co., deferred	52/6	52/—
Rubber Plantation Investment Trust 1 pd.st. aandeelen	35/—	35/—
Chinese Gold 4% Loan 1895 (ex-coupon)	96 1/2 p.s.	94 1/2 p.s.
Chinese Gold 5% Loan, '12	43 p.s.	43 1/2 p.s.
Consols	52 3/4	53

*

Na de gedrukte stemming der laatste dagen en de lusteloosheid, gedeeltelijk ten gevolge der vacantie-dagen, opende het Nieuwe Jaar met een gedecideerd, opgewektere ondertoon. De zaken hebben zich momenteel echter niet uitgebreid, hetgeen toegeschreven moet worden aan het komende einde der 21 daagsche rekening. Bovendien zal de onzekerheid omtrent de komende begrooting een remmenden invloed uitoefenen gedurende de eerste maanden van het jaar, doch de bevredigende toestand van de geldtmarkt en de mogelijkheid van een verdere verlaging der bank rente wijzen op een hernieuwd vertrouwen, zoodat een optimistische stemming bestaat omtrent de vooruitzichten.

De Goud gerande obligaties ondervonden goeden steun doch de Britsch Indische waarden werden ongunstig beïnvloed door de politieke situatie. De Europeesche, Chineesche en Japansche emis ies waren prijshoudend.

In de industrieele afdeeling was de marktoon over het algemeen opgewekter. Kunstzijde waarden echter waren lusteloos. Tabakken waren stil en rubbers verlaten, doch prijshoudend. Olies waren vrij onzeker.

De buitenlandsche Koersen. De markt toonde niets van beteekenis. De New-York Sterling Koers fluctueerde doch was ten slotte flauwer door den invloed van New-York. De Fransche Koers herstelde na gedaald te zijn onder het goud punt. De andere vastelands koersen gaven slechts kleine en onregelmatige schommelingen te zien. De Chineesche koersen zijn momenteel vaster in overeenstemming met de zilvermarkt. De Yen was prijshoudend.

De Geldmarkt. Credieten waren ruimschoots te verkrijgen, hetgeen in zeker opzicht moet worden toegeschreven aan de goede voorbereidingen. De leeningen aan het einde van het jaar bij de bank van Engeland aangegaan, werden vlot terugbetaald.

Disconto's zijn flauwer in overeenstemming met de geldmarkt, alsook door een goede vraag zoowel voor Regeeringsals voor handelspapier.

De Katoenmarkt.

LIVERPOOL, 2 Jan. (*Reuters Handelsdienst via Aneta*).

	vorige not.	2 Jan.
Sakellaridis, katoen spot, pence per lb.	14.15	14.15

De Rubber-Uitvoer.

(*Van het Centraal Kant. v.d. Statistiek*).

De voorloopige cijfers inzake den uitvoer van rubber in de maand Dec. 1929 zijn alsvolgt:

Sambas	ond. rubber	19.000	kg.
id.	bev. rubber	493.000	id.
Pontianak	ond. rubber	76.000	id.
id.	bev. rubber	1.402.000	id.
Bandjermasin	ond. rubber	106 000	id.
id.	bev. rubber	1.912.000	id.
Palembang	ond. rubber	58.000	id.
id.	bev. rubber	2.006.000	id.
Djambi	ond. rubber	3.000	id.
id.	bev. rubber	2.870.000	id
Relawan	ond. rubber	4.540.000	id.
id.	bev. rubber	165.000	id.
id.	latex	29.000	id.

Mijnbouw-Rapporten.

Simau.

Gedurende de week van 29 Dec. '29 tot 4 Jan. '30 werden te Lebong Tandai 1415 ton erts vermalen van gemiddeld 10,5 dwts goud per ton en 156,— dwts zilver per ton.

Redjang-Lebong.

Gedurende de week van 29 Dec. '29 tot 4 Jan. '30 werden te Lebong Donok 1800 ton erts vermalen van gemiddeld 6,— dwts goud per ton en 43,— dwts zilver per ton.

Weekbericht No. 1 van „De Handelsvereeniging te Batavia".

Prijzen per 100 Kg. tenzij anders vermeld.

Prijsverloop van Uitvoerproducten van 23 Dec. '29 t/m 4 Jan. '30.

Suiker. Markt flauw en lusteloos, prijzen dalende.

Oogst '29. Gedaan S.H.S. f 11,92 1/2 en f 11,88 1/2. H.S. gedaan f 11 3/8 en f 11.15. De V.J.P. verkocht kleine partijtjes S.H.S. tot f 12,— en H.S. tot f 11,—.

Oogst '30 zonder afdoening.

Prima Padang arab. koffie (Angkola, Mandeling, Sibolga) Oogst '29. Markt verlaten, met aanbod tot f 97 1/2.

Palembang Robusta Oogst '30 Jan. vraag f 43 3/4 aanbod f 45 3/8, Jan./Febr. en Jan./Maart vraag f 45 3/4, aanbod f 46 1/2.

Damar, Sumatra en Pontianak (asst. No. 1, 2, 3, 4, 5). Markt lusteloos. Sumatra A/E gedaan f 85 3/8, en f 84 1/8, Pontianak A/E gedaan f 72 7/8, Damar E aanb. f 42 7/8, Damar F f 35 5/8 en Stof f 34,—.

Coprah Java F.M.S. Export droog, f.o.b. n.u.g. Markt zonder zaken met koopers tot f 22 5/8 en verkoopers tot f 23 1/8.

Coprah Java F.M.S. Export droog loco. incl. zakken. Gedaan f 21 3/8.

Coprah olie max 3% vetzuur gedaan f 36 3/8.

Kapokpitten. Oogst 1929. Markt stil met koopers tot f 6 1/8 incl. zak.

Zwarte lampong Peper Oogst '29 loco. Dec./Jan. gedaan f 94 3/4. Jan./Mrt. gedaan f 93 7/8 — f 93 1/8. Ready en Jan. vraag f 95 1/2, aanbod f 97 1/8. Jan./Maart vraag f 95 1/2, aanbod f 98 3/4.

Witte Muntok Peper Oogst '29 loco. Dec./Jan. gedaan f 140,— — f 136,—, Dec. gedaan f 139 1/4. Jan./Mrt. gedaan f 138 1/2 — f 136,— Jan. gedaan f 149,— Jan. en Jan./Febr. vraag f 144 1/8, aanb. f 145 3/4.

Huiden Buffel nat f 29 1/8 — f 32 3/8 dooreen.

Koe nat Java f 56 5/8 — f 40 1/2 — f 34,— Bali f 38 3/8.

Buffel droog I f 113 3/8 — f 121 1/2; II f 97 1/8 — f 105 1/4; III f 85,— — f 76 7/8.

Koe droog I f 113 3/4 — f 218 5/8; II f 97 1/8 — f 194 1/4; III f 72 7/8 — f 129 1/2.

Geitevellen ass. 50 cm. –100 cm. p. stuk. I f 1,97 1/2; II f 1,22.

Schapevellen per stuk I f 1,07 1/2 II f 0,20

Cacao. Preanger ongesorteerd. Zonder vraag en aanb.

Java Rijst. Gedaan van f 15,62 t/m f 16,03.

Rangoon Rijst. Gedaan Smallmills Dec. verscheping f 12,70 — f 12,55, ged. smallmills Jan. verscheping van f 12,55 — f 12,39.

Siam Rijst. Gedaan Bangkok Jan. verscheping A I. special f 12,63 — f 12,79.

Saigon Rijst. Longgrain gedaan Dec. verscheping f 14,17 — f 14,— Jan. versch. f 13,60, Japan no. 2 f 13,12.

Grondnoten, Cheribon, gepeld. Markt zeer vast met veel vraag uit Singapore gedaan f 23 1/2 incl. zak.

Rubber, per 1/2 K.G. Van 29 Dec. tot 5 Jan. '30. De Java markt was zeer kalm, de prijzen konden iets verbeteren. Geregistreerd werden contracten over ca. 340 tons.

Datum		Londen Std. Sheets d.	New-York Std. Sheets d.c.	Singapore Std. Sheets d.c.	Singapore Med. Bl. d.c.	Batavia Java Std. Sheets c.
30	Dec.	7 11/16	15 7/8	26 1/4	21 3/4	40 3/4
31	„	8	15 7/8	26 3/4	22	42
1	Jan.	—	—	—	—	—
2	„	7 7/8	15 1/2	26 3/4	21 1/2	42
3	„	7 5/8	15 3/8	26	22	41 1/2
4	„	7 5/8	15 3/8	25 1/2	—	—

Tapioca, Markt zonder belangstelling, doch prijshoudend flake aanbod f 20 1/4.
sifting Geen aanbod.
seeds, A. en B. A. aanbod f 20 5/8, B. aanbod f 15 3/8.
pearl, A. en B. A. aanbod f 21 7/8, B. geen aanbod.
fabrieksmeel aanbod K. T. H. f 15 3/4, K. T. K. f 15 7/8, Bontong A. f 19 7/8, G.T.A. f 16 1/8.
inlandsch meel Geen aanbod.
B. III meel aanbod f 6 3/4.

Citronella Olie per K.G. incl. drum. (85% geraniool). Contract A. ready koopers f 3,20, verk. f 3,30 Jan./Dec. koopers f 3,20 verk. f 3,35.

Tin Nominaal f 181,—.

Thee per 1/2 K.G. De markt heropende op 30 Dec. Er waren opmerkelijk weinig orders en de vraag was flauw.

	(fijnste	f 0,73 — f 0,80
Oranje Pecco	(fijne	„ 0,60 — „ 0,70
	(gew.	„ 0,52 — „ 0,57
Pecco		„ 0,41 — „ 0,58
Pecco Souchong en Souchong		„ 0,36 — „ 0,50
	(fijnste	„ 0,70 — „ 0,80
Broken Oranje Pecco	(fijne	„ 0,46 — „ 0,65
	(gew.	„ 0,35 — „ 0,42
Broken Pecco		„ 0,34 — „ 0,43
Broken Tea		„ 0,25 — „ 0,34
Fannings		„ 0,25 — „ 0,34
Stof en Sm. Fngs.		„ 0,25 — „ 0,32

Rijstmarkt.

(*Van Wesselink en Dijkhuis.*)

Bangkok, 19 Dec.

Padimarkt. De aanvoeren van 1 Dec. 1929 tot 14 dezer worden geraamd alsvolgt:

	Garden Paddy Coyans
Van 1 Dec. '29 tot 7 dezer	9.005
Van 9 tot 14 dezer	10.885
	19.890
Plus 50% binnenl. prod.	9.950
	29.840
Equivalent in *Tons Cargo Rice.*	35.510
In 1926/'27	30.773
„ 1927/'28	38.314
„ 1928/'29	34.574

De aanvoer van padi naar de pellerijen te Bangkok hebben een kleine toename vertoond vergeleken bij de vorige periode. Zij blijven echter gering in vergelijking met vorige seizoens. Totaal bedroeg de aanvoer 10.885 kojangs tegen 9.005 kojangs gedurende de vorige week.

De padimarkt bleef prijshoudend, de prijzen varieerden van Tcs. 94/— tot Tcs. 136/— tegen Tcs 89/— tot Tcs 137/— per kojang gedurende de vorige week.

Gepelde rijst en gebroken soorten. De vraag naar gepelde rijst bleef gedurende de verslagweek vast en de prijzen hebben geen verandering ondergaan. De aanvoer van gebroken rijst bleef zeer traag en bij een vaste, doch geringe vraag hebben de rijstpellers hun noteeringen verhoogd,

No. 1 Special Gard. Rice	Gs 10,10
No. 1 Cleaned Gard. Rice	„ 9,65
A. 1 Cleaned Brok. Rice	„ 8,25
C. 1 Cleaned Brok. Rice	„ 7,95

Rangoon, 24 Dec.

Witte Rijst. De nieuwe oogst is later dan verwacht werd wegens de regenbuien, welke buiten verwachting gevallen zijn alsmede wegens de lage openingsprijzen van de padi. De rijstprijzen hebben zich in de afgeloopen week gehandhaafd. Koopers houden zich over het algemeen afzijdig in afwachting van lagere prijzen. Wij noteeren nieuwe oogst Januari-levering alsvolgt:

No. 1 Europe Quality	ad G 13,91
No. 2. do	„ „ 13,64
S. Q.	„ „ 13,37
Meedoung Bazaar Quality	„ „ 13,50
Small Mills Specials	„ „ 12,70
Big Mills Specials	„ „ 12,23
Loonzain 2pct.	„ „ 11,93
All Broken Rice	„ „ 13,13

Alles per 100 kg. c.i.f. Javasche Noordkusthavens, verpakt in enkele gonjezakken van netto 224 lbs.

Wisselskoers 109 1/4.

Faillissementen.

Bij vonnis van den Raad van justitie te Soerabaja ddo 4 dezer zijn naar onze correspondent aldaar meldt, failliet verklaard:

Go Jong Bo, handelaar wonende te Bandjermasin,

Oei Khong An, koopman wonende te Soerabaja en aldaar handeldrijvende onder den naam „Liong An",

Tan Kiem San, koopman wonende te Toeloengagoeng,

de te Soerabaja gevestigde Handelsvennootschap onder de firma Omar Yoesoef & Co,

Oei Tiauw Thay, koopman, wonende te Toeloengagoeng en aldaar handeldrijvende onder de firmabenaming „Thay Bin",

Ang Bing Tjhwan, koopman, wonende te Toeloengagoeng,

Mohamad Hasim, koopman, wonende te Kebonsari (Probolinggo).

Bij idem zijn opgeheven wegens gebrek aan baten de faillissementen van:

Sajid Hoesin bin Saleh Alhabar, handelaar wonende te Pasoeroean,

Ong Ting Hien, zonder beroep, wonende te Soerabaja.

Tabaksproducten Maatschappij.

(*Per Luchtpost.*)

Blijkens Stct. no. 238 dd. 6 Dec. is te 's-Gravenhage opgericht de N.V. Tabaksproducten Maatschappij. Als oprichters worden genoemd de heeren: W. B. Dresselhuys en N. A. Koedam, te 's-Gravenhage. Doel der vennootschap is o. a. de verkrijging en administratie van aandeelen in naamlooze vennootschappen, welke de vervaardiging van en den handel in sigaren, cigaretten en tabak of aanverwant doel beoogen. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt f 500.000, verdeeld in 1000 aandeelen van f 500, waarvan voorloopig uitgegeven 200 aandeelen.

Naamlooze Vennootschappen.

Bij gouv. besluit is de termijn binnen welken de nog niet geplaatste aandeelen in de te Bandoeng gevestigde N.V. „de Preanger Bode" moeten zijn geplaatst, verlengd tot 19 Juni 1930.

Bij G.B. is bewilliging verleend op de wijziging van art. 2 der andermaal gewijzigde statuten der te Batavia gevestigde N. V. „Cultuur Maatschappij Tjimonteh".

Radio-Nieuws.

Programma's.

Bat. Radio Vereeniging.

(*Korte golf 75 M.*)

Woensdag 8 Jan.

7—8.30 Gramofoon muziek.
8.30—9 Levensliedjes door Tilly Bouwmeester.

1. Het Hoedje. Cohen v. Elburg.
2. Kindergebedjes. Fientje de la Mar.
3. Van liefde alleen kan de schoorsteen niet rooken. Alex de Haas.
4. Slaapliedjes. Fientje de la Mar.
5. Jantjes offer. Cohen v. Elburg.
6. Ik denk alleen om jou. Alex de Haas.

Pianobegeleiding door den heer Piet Perin.

9.25—10.25 The Bulgarian Trio, familie Haidutoff.

1. Ungarisches Lustspiel-Overture K. Bella.
2. Murmurios Sonores-Valse serenata Campos.
3. Scandinavische Suite. Frederiksen.
4. Isola Bella-Serenata. Becce.
5. Paganini-Operette. Lehar.

Donderdag 9 Jan.

7-8.30 Muziek Hotel der Nederlanden.
8.30-10 Dansmuziek.

Bandoengsche uitzendingen.

Woensdag 8 Jan.

Klassiek Concert te geven door Marcel Hammerschlag's Kwartet op Woensdag: 1. Ouverture „Don Juan", Mozart. 2. Traum durch die Dämmerung", Strauss. 3. Fantaisie aus der Oper „Herodiade", Massenet. 4. a. „Valse Hilda", b. „Playera", Spanisch dance, Gramados Saxofonsolo gespeeld door den heer Edgar Plehn. 5. „Frühlingslied", Mendelssohn. 6. Fantaisie „Die schöne Helena", Offenbach.

De Kininefabriek.

Vanmiddag vergaderde te Bandoeng naar het *A I D.* meldt, de directie van de Kininefabriek te Semarang in verband niet het proces contra de N. V. door mr. Francken naar aanleiding van de jongste statutenwijziging.

Overeengekomen is dat een compromis zal worden gesloten op basis van de uitspraak van een zeer bevoegd autoriteit in Nederland. Beide partijen verklaarden zich bij deze uitspraak te zullen neerleggen. De vergadering van hedenmiddag heeft ten doel de vaststelling van een protocol teneinde op die wijze de zaak goeden voortgang te doen hebben.

Copra.

Londen. 7 Jan.

Jan./Febr. 22 pd.st. 7 sh. 6 d. verk.

ALGEMEENE VERGADERINGEN.

Vrijdag, 17 Jan. 1930. The Kertasarie Tea Company, Ltd., ten kantore van de heer Harrisons & Crosfield, Ltd., Batavia, uur 10 v.m.

Zaterdag, 18 Jan. 1930. N.V. Eerste Nederl. Ind. Triplex Kistenfabriek ten kantore van den gedelegeerde Mr. W. Smits, Prinsenstraat 6, Batavia, 11 uur v.m.

LEGER EN VLOOT.

Verloven voor Kapiteins van de Infanterie.

Aangezien het zich laat aanzien dat het tekort aan kapiteins (waaronder ook te begrijpen de majoors, die in sterkte der kapiteins medetellen) bij het Wapen der Infanterie in het begin van 1930 zal zijn ingeloopen, is naar wij vernemen de beperkende maatregel inzake de buitenlandsche verloven na langdurigen dienst in Ned.-Indië ten aanzien van de hiervoren bedoelde officieren met ingang van 1 Maart 1930 in zooverre ingetrokken, dat verzoeken van deze officieren om buitenlandsch verlof, ingaande na voornoemden datum, wederom zullen worden ingewilligd, voor zoover dit met de belangen van den dienst en het tekort aan subalterne Infanterie-officieren is overeen te brengen.

Personalia.

De dirigeerend officier van gezondheid der 2e kl. dr. J.W. Bijleveld, is te Koetaradja geplaatst; te Magelang, de officier van gezondheid der 1e kl. gerekend van verlof terug C.H. Boon van Ostade; te Weltevreden, de officieren van gezondheid der 2e kl. H.G. de Rooij, D. de Vries en J. Brijan; bij het scheikundig laboratorium te Bandoeng, de milit. apothekers der 2e kl. G.C. Petersen en H.J. Atten.

De officieren van gezondheid der 1e kl. zijn resp. overgeplaatst: van Weltevreden naar Padang T. Kuiper; van Tjilatjap naar Magelang G.M. Roemer; van Magelang naar Tjilatjap, de id. 2e kl. W.M.G. Helfferich; van Singkawang naar Tjimahi G.J. Vaandrager; van Tjimahi naar Singkawang G.D. van der Waarden; van Posso naar Tjimahi dr. S. Postmus: van Weltevreden naar Posso E. van der Dussen; van Sintang naar Weltevreden F.G.N. Smits; van Tjimahi naar Sintang C.E. Gomperts.

Benoemd tot officier van gezondheid der 2e kl. F.J.H. Noordhoek Hegt, arts.

De kapitein der infanterie te Bandoeng D. van Kempen, is bij het hoofdbureau van den generalen Staf geplaatst.

De 2e luitenant der infanterie J. J. Donk, is te Atjeh geplaatst.

De administrateur burgerlijk ambtenaar bij den artillerie magazijnsdienst keerende van buitenlandsch verlof terug W.H.A. van Deteren is te Bandoeng geplaatst.

Een veel te weinig bekende Instelling.

De N. I. O. E. S. K.

door

J. H. FRANÇOIS.

Een groote drawback van het totokleven in Indië is wel, dat de meesten vroeg of laat voor de noodzakelijkheid komen te staan hun kinderen voor studie en verdere opvoeding naar Holland te zenden, waar klimaat en betere invloeden dan moeten opwegen tegen het onvermijdelijke leed de kinderen aan anderen over te laten.

Nu kunnen de ouders meestal in deze onvermijdelijkheid berusten, wanneer zij hun kind maar in absoluut goede en vertrouwde handen weten. Zijn er een oom-en-tante, die zich over de kinderen kunnen ontfermen, dan is dat in vele gevallen het beste, mits deze niet te oud zijn en Indië kennen.

Maar hoevelen van ons hebben een broer of zuster, genegen de zoo verantwoordelijke taak op zich te nemen? En zijn we niet dikwijls huiverig ons kind juist bij hen te doen? Want, hoe menige vriendschap kwam niet tot een betreurd einde door misverstand inzake de opvoeding en de te geven leiding? Indië is zoo ver, — de ouders, in hun ongerustheid, schrijven soms prikkelende brieven, de verzorgers voelen hun goede bedoelingen miskend. De brouille is er.

Den dus bij vreemden? Maar hoe aan betrouwbare adressen te komen? En als dit gevonden is, bestaat er dan waarborg, dat alles zooveel mogelijk gaat zooals men het zelf zou doen? En hooren in vele gevallen juist de ouders niet het laatst, dat dit niet het geval is? Bovendien, hoe bijtijds in te grijpen, wanneer het moeizaam gevonden adres ten slotte tegenvalt of wanneer de verzorgers zelf buiten hun schuld de kinderen moeten wegdoen? Hoe dan dikwijls binnen een kort tijdsverloop aan een ander adres te komen?

Dit betreft nu nog de jongere kinderen, voor wie de opvoeding overigens in den regel niet zoo heel veel moeilijkheden mede brengt.

Maar onze oudere jongens? (ik laat de meisjes hier buiten beschouwing want, hoewel onze tijd ook in dit opzicht een min of meer ontredderd beeld toont, zoo geven de meisjes toch in den regel minder zorg dan de broers).

Maar de oudere jongens, en speciaal zij, die, als student, daar plotseling op eigen beenen, met zelf beheerden financiën staan.

Het kosthuis geeft hier geen zorg. „Cubicula locanda" genoeg. Maar er is zooveel meer.

In den beginne gaat alles goed. Er komen prettige brieven. Soms is er een ondertoontje van heimwee in, maar dat streelt het ouderhart meer dan dat 't verontrust want, dat gaat wel weer over en het is een bewijs, dat de jongen zijn ouders mist. Dan: waarom doet hij zijn propjes niet of zijn candidaats? En waarom blijkt dat maandgeld telkens ontoereikend, waar hij er vroeger wel mee toekwam? Dan begint de correspondentie ongeregelder te worden. De mail komt herhaaldelijk zonder bericht van hem. De ouderlijke onrust groeit of, wanneer er eindelijk weer eens een langverwachte brief komt, dan is het alsof de vroeger nog zoo kinderlijke en vertrouwelijke toon eruit is. Wat zou er zijn? Verbergt hij iets? Schulden? Een meisje? Een vrouw?

Aan wie nadere bijzonderheden vragen? En oom, een grootmoeder? Ouderlijke trots weerhoudt daarvan vaak. Bovendien, zij zien den jongen weinig. en als hij komt, is hij aardig en beleefd. Dat de studie niet erg vlot nog? Kom, dat redt zich wel. De jongen moet eerst zijn weg nog vinden.

U begrijpt. Ik generaliseer. Velen, heel velen van U, die kinderen in Holland hebt, kennen deze zorgen niet. Gelukkig. Maar hoevelen kennen ze wel? En gaan er onder gebukt? Vooral door het martelende niet-weten tot wie zich te wenden.

En het is vooral van dezen, dat ik de aandacht vraag voor de instelling, waarvan ik de bedoelingen hierboven zette.

De N.I.O.E.S.K. De Nederlandsch-Indische Onderwijs- en Studiekas, gevestigd te Amsterdam. Zij werd in 1914 opgericht (Goedgekeurd bij K.B. van 8 Mei 1914 no. 20, gewijzigd bij K.B. van 15 December 1926 no 24), door bekende mannen als mr. C. Th. van Deventer, J. B. van Heutsz, C. J. K. van Aalst, J.W. IJzerman, mr. G. Vissering.

Deze, hier in Indië leidende betrekkingen vervuld hebbende, zagen hoeveel leed er geleden wordt door ouders-in-Indië om kinderen-in-Holland en vooral hoevelen er ginds mislukten, althans niet ganseh gelukten, voor wie in het verre Indië hard en met onrust gewerkt werd.

De Nioesk is voor zulke ouders een uitkomst.

Immers, zij stelt zich ten doel: „de studie te bevorderen en te vergemakkelijken van jongelieden, zonder onderscheid van landaard of kunne, die zich vanuit Ned.-Indië binnen Nederland tot eenigen werkkring bekwamen of aldaar eenigerlei opvoeding genieten".

Zij wil dat doel bereiken door opvoeding, door een bureel, bestemd om:

„a. alle die inlichtingen te verzamelen en aan belangstellenden te verstrekken, welke kunnen dienen tot voorlichting van ouders en voogden in Ned.-Indië, zoowel ten behoeve van het onderwijs en de opvoeding, als van de verpleging en verzorging hunner kinderen of pupillen;

b. gelden te beheeren, welke haar worden toevertrouwd, ten dienste van de opleiding, verzorging enz. van jongelieden als hierbedoeld;

c. voorlichting en moreelen steun te verleenen aan de studeerenden;

d. desverlangd en voor zooverre mogelijk toezicht te houden en te doen houden op de verpleging, het onderwijs en het gedrag van de jongelieden, welke daartoe in aanmerking worden gebracht."

Voorts zal zij door het administreeren van studiebeurzen en fondsen de studie van minvermogenden trachten te vergemakkelijken en kan zij door het geven van voorschotten de voltooiing der studie mogelijk maken.

Dus, ouders, een brief aan den secretaris, met openlegging van zaken en duidelijke uiteenzetting van hetgeen men wenscht, en aan Uw onrust wordt een einde gemaakt. Wanneer de jongen reeds in Holland is, wordt contact met hem gezocht, er wordt naar hem geïnformeerd, met hem gepraat en in verreweg de meeste gevallen wordt dan al heel wat bereikt. De resultaten van een zorgvuldige opvoeding hier gaan daar maar niet opeens verloren!

Zijn er moeilijkheden met de financiën, men kan de gelden zenden via de Nioesk, die voor uitbetaling — desgewenscht met de noodige contrôle op de uitgaven—zorg draagt. Wil men, dat de bemoeienis zich alleen tot de uitbetaling beperkt, zonder meer, ook dan kan veel goeds bereikt, althans kwaads voorkomen worden.

Het beste is natuurlijk zich tot het bureau te wenden voordat de jongen gaat. Het bestuur beschikt over betrouwbare adressen; zij neemt en geeft informaties over de te volgen studie en haalt, desgewenscht, de kinderen van boord.

En dat alles tegen geen andere kosten dan vergoeding van porti en een bedrag van vijf gulden per jaar voor algemeene administratiekosten. Wordt voor een jongen een speciale reis gemaakt, dan worden de kosten uiteraard in rekening gebracht.

Men zie in al deze bemoeiïngen toch vooral niets kleineerends voor de betrokkenen. Bovendien, de ouders (corporaties) geven zelf aan hoever het bestuur in zijn hulp zal gaan. Alleen den jongen op dreef helpen; alleen de maandelijksche uitbetalingen doen, al dan niet met contrôle op de uitgaven; alleen hulp in incidenteele gevallen, men kan 't precies krijgen zooals men 't hebben wil. Het paedagogisch doel is alleen: te bereiken, dat zoo weinig mogelijk jongens moreel, of in hun studie mislukken. Dat absolute geheimhouding gegarandeerd wordt — alleen de secretaris-penningmeester draagt van de correspondentie kennis—spreekt wel van zelf.

Verder ligt een deel der werkzaamheid, zooals reeds gezegd, in het verleenen van voorschotten (tegen een matige rente en onder deugdelijke persoonlijke of zakelijke borgstelling). En hierin verschilt de Nioesk van b. v. de in dezelfde richting werkende Studiecommissie van „Oost en West". In talrijke gevallen: onverwachte uitgaven door overlijden of anderen tegenslag der ouders, zoodat zonder dadelijke financiëele hulp de studie wellicht zou moeten worden afgebroken, is op deze wijze veel kwaad voorkomen.

Voor het richtige beheer der gelden en de getrouwe uitvoering van de wenschen der ouders mogen de namen van de tegenwoordige bestuursleden borg zijn. Het bestuur bestaat uit de heeren: mr. G. Vissering, president der Nederlandsche Bank, voorzitter; O.M. Goedhart, oud-gouverneur van Atjeh; T.B. Baart de la Faille, directeur der H.V.R; W.C. Bonebakker, directeur der Koloniale Bank; M.C. Koning, directeur der Stoomvaart-Maatschappij „Nederland"; J.H. van 't Sant, voorzitter der Verzekeringskamer; mr. J.H. van Hasselt, directeur der BEN.I.S.O.; L.C. Westenenk, oud-gouverneur van Sumatra's Oostkust.

Het dagelijksch Bestuur berust bij de eerstgenoemde twee heeren en den heer W. Wilmink, oud-inspecteur van het Inlandsch Onderwijs, die als secretaris-penningmeester fungeert.

In het jaar 1927 werden, blijkens het jaarverslag, de belangen van 108 personen behartigd. Hiervan stonden er 44 onder rechtstreeksch toezicht. Voor 26 I.E.V.-pupillen bepaalde de zorg zich tot het maandelijksch uitbetalen der toelagen. Bovendien zijn in het aantal begrepen 28 Indonesiërs. Want, het spreekt wel vanzelf, dat voor hen, die uiteraard geen familierelaties in Nederland hebben, de Nioesk buitengewoon nuttig werk kan verrichten. De Nioesk staat buiten alle politiek en kerkelijke gezindheid. Het is van zich van alle inmenging, welke den betrokkenen zou kunnen hinderen. Het is een kinderlijke controle voor u. Zij is zoogd, raadgever, vriend. geen „baboe".

Hoewel de Studiekas zich mag verheugen in den steun der Ned. Ind. Regeering (op de begrooting voor 1930 prijkt ten behoeve van haar een post van f 3000.—) zoo is financiëele hulp van particulieren bizonder welkom. Ook al heeft men zelf de tusschenkomst van de kas niet noodig, zoo kan men toch willen medewerken aan het gestelde doel.

De Vereeniging erkent, volgens art. 9 der Statuten, als begunstigers personen en zedelijke lichamen, welke zich verbinden tot een jaarlijksche bijdrage van minstens f 25,—.

Men kan zich als zoodanig opgeven bij den secretaris-penningmeester, den heer W. Wilmink, Keizersgracht 209, Amsterdam, tot wien men zich ook kan wenden voor alle andere inlichtingen, desnoods telegrafisch (telegramadres Nioesk). Hier in Indië stelt zich daarvoor beschikbaar schrijver dezes, afdeelingschef bij het Departement van Onderwijs en Eeredienst, wonende Mampangweg 13, Weltevreden.

RECHTZAKEN.

Mishandeling.

Tegen P. B, matroos aan boord van het ss. *Djambi*, is rechtsingang met last tot gevangenhouding verleend, ter zake van mishandeling van zijne medeschepelingen, de matrozen J. de R. en J.P.

Valschheid in Geschrifte.

Uitspraak doende in de zaak van den gewezen opzichter B.O.W. te Manggar M. J., veroordeelde de Raad van Justitie te Batavia hem ter zake van valschheid in geschrifte en het opzettelijk gebruik maken van deze valsche geschriften, als waren zij echt en onvervalscht, terwijl uit dat gebruik eenig nadeel kan ontstaan, tot de voorwaardelijke straf van vier maanden gevangenis met een proeftijd van 2 jaar.

Hoflucht.

De Raad van Justitie te Soerabaia behandelde de uitgestelde zaak tegen Raden Soemario, thans gedetineerd in 's Lands gevangenis te Soerabaja.

Bekl. zou cognossementen, van de K. P. M. vervalscht hebben, door in verscheidene dezer geschriften, in de kolom „Betaald", bedragen te verhoogen, door verandering en bijvoeging.

Belk. bekent het hem ten laste gelegde. In zes gevallen heeft hij cognossementen vervalscht en het te veel ontvangen geld ten eigen bate aangewend. Zoo zette hij een 1 voor f 9 en wijzigde dien overeenkomstig „negen" in „negentien". Stief hielp hem, om „twee en twintig" te wijzigen in „twee en veertig" en „tien" in „twintig".

Bekl. was klerk bij Schnitzler en bestal op bovenomscheven wijze zijn eigen firma.

Op een der cognossementen heeft bekl. voorts het tjap „Betaald" uitgewischt.

De K.P.M. verstrekt de cognossementen in triplo. Een wordt den gezagvoerder van het schip ter hand gesteld en bekl. kreeg er twee mee, waarvan er één wordt opgezonden aan den ontvanger der goederen. De vervalschingen op het tweede exemplaar bracht bekl. aan door middel van cabonpapier. Doch het cognossement van den kapitein kreeg hij niet in handen en door dit nu te vergelijken met de beide anderen, blijkt den Raad, hoe bekl. de vervalschingen heeft gepleegd.

Bekl. zat in de afbetaling van genoten voorschot, moest zorgen voor vrouw en kind en zijne moeder en kwam zoodoende geld te kort. Plezier gemaakt heeft hij niet. In totaal verduisterde hij f 70,—

De president, mr. J.W.G. Kruseman, vindt hem toch te royaal, met zijn „djas djas boeka", „dassie", pakeh „lefzakdoek".

Bekl. heeft de H.I.S. afgeloopen, is aspirant-korporaal geweest in het Legioen van den Mangkoe Negoro.

Getuige M., die opzettelijk niet verschenen is, zal door den officier voor het Landgerecht gedaagd worden en desnoods voor den Raad. Hij had veertien dagen verlof, doch zou Maandag 6 Januari verschijnen. Zijn wegblijven qualificeert de pres., als „een loopje nemen met een autoriteit."

De Raad ziet af van het hooren van get.

De officier, mr. M. C. S. ten Doesschate, het ten laste gelegde wettig en overtuigend bewezen achtend, meent, niettemin dat de verzwarende omstandigheid, omschreven bij artikel 164, ten vijfde, niet op beklaagde's handelwijze van toepassing kan worden geacht. Hoflucht sterkt den economischen zin niet. Verzachtende omstandigheden in aanmerking nemend, vordert het O. M. gevangenisstraf voor den duur van 9 maanden, met aftrek van den tijd, in preventieve hechtenis doorgebracht.

Uitspraak: a.s. Maandag.

SPORT EN SPEL.

BASEBALL.

Babe Ruth.

NEW-YORK, 7 Jan. (*Aneta-Reuter*). Babe Ruth (de afgod van het Amerikaansche baseball-publiek, *Red. B. N.*) weigerde het aanbod van de New-York Yankees om twee jaar voor hen te spelen tegen een jaarloon van 75,000 dollars. Ruth wenscht een contract voor drie jaren met een jaarloon van 85,000 dollars.

SCHAKEN.

Het Tournooi te Amsterdam.

AMSTERDAM, 7 Jan. (*Aneta*). Spielman, Euwe, Weenink, Landau, Van den Bosch en Capablanca kunnen hier verwacht worden in verband met het schaaktournooi.

VOETBAL TE BUITENZORG.

De Militaire competitie.

Met de Militaire competitie te Buitenzorg is een aanvang gemaakt. Als eersten verschenen in het veld de eerste elftallen van de 2e en 1e compagnie van het 14e Bataljon.

Onder een zacht regentje begon deze zeer geanimeerde wedstrijd, die geleid werd door den heer Kamerling. De eerste compagnie is al gauw in de meerderheid, hoewel de tweede soms zeer gevaarlijk komt opzetten; vooral haar center-half is goed. Uit een corner scoort de eerste compagnie.

De Menadoneezen van de tweede compagnie geven echter geen kamp en al gauw hebben zij gelijk gemaakt door een goed schot van den middenvoor Direct na den aftrap gaat de voorhoede van de eerste compagnie weer op bezoek en weet een tweede doelpunt te forceeren. De rust gaat in met 2—1 voor de eerste compagnie.

Na de rust wordt grootendeels op het terrein van tweede compagnie gespeeld. Uit een scrimmage voor het doel wordt dan weer gedoelpunt, zoodat de uitslag een welverdiende overwinning voor de 1e compagnie brengt. De stand 3—1 gaf de krachtsverhouding goed weer.

Na dezen wedstrijd verschenen op het veld de tweede elftallen van de 3e en de 2e compagnie. Lijkt in het begin het Menadoneezen-elftal sterker, al spoedig herstelt de derde compagnie zich. Het spel gaat op en neer zonder dat van eenig overwicht sprake is. Uit een goed voorgezette bal weet echter de 2e compagnie te doelpunten. Met den stand 1—0 wordt van doel gewisseld. Na de rust zet de 3e compagnie er alles op om gelijk te men en het Javaansche elftal smaakt het genoegen na een kwartier hierin te slagen. In dezen stand komt geen verandering meer.

De wedstrijden hadden onder veel belangstelling van manschappen en officieren plaats.

BILJARTEN.

Om het 2e kl. Clubkampioenschap van Batavia B.C. „K.S.B."— B. C. „Harmonie".

Gisteravond had wederom onder groote belangstelling de tweede ontmoeting plaats om bovengenoemden titel. Het aantal gewonnen partijen werd broederlijk verdeeld, terwijl de B. C. K. S. B. met een kleine voorsprong van 40 carambols won. Er werd zeer enthousiast gespeeld, waarbij viel op te merken, dat de Harmonie-spelers zich meer oefende in het kleinspel.

De uitslag was als volgt:

Harmonie		*K. S. B.*	
Roelants	123	—Wouters	125
Kok	125	—Voerts	103
Thomas	125	—H. Wormers	115
Knotterus	100	—Rondel	125
Hamming	61	—Donse	125
Dr. Brand	125	—J. Wormer	116
Totaal	659	Totaal	709

OFF. BERICHTEN.

CIVIEL DEPARTEMENT.

Onderwijs en Eeredienst.

Eervol ontheven: op verzoek, met ingang van 31 Jan. '30 van haar tijdelijke werkzaamstelling als onderwijzeres 3de klasse, mej. L. A. Young, geplaatst a/d Eur. school te Garoet;

gerekend van 29 Dec. '29 wegens vertrek, van haar tijdelijk werkzaamstelling als onderwijzeres IIde kl. mevr. H. de Hoop geboren Vis, geplaatst a/d Eur. school te Tandjoengkarang.

Financiën.

Ingetrokken: de beschikking van 30 Dec. '29 no. PC 2/57/12, waarbij Mas Soerojo Taroekarjono, schatkistambtenaar 4de klasse bij 's Lands kas te Pekalongan is geplaatst bij 's Lands kas te Djambi.

Geplaatst: bij 's Lands kas te Djambi, de schatkistambtenaar 4de klasse, Danoe Soepeno, thans geplaatst bij 's Lands kas te Bandoeng.

Belast: met de waarneming van de betrekking van boekhouder-kassier IIde klasse bij het vendukantoor 1ste klasse B te Djokjakarta, R.G. Marlisa, thans belast met de waarneming van de betr. van boekhouder-kassier 3de klasse bij dat vendukantoor.

Ontheven: op verzoek, met ingang van 31 Dec. '29, eervol van de waarneming van de betrekking van boekhoudkundig ambtenaar bij den gouvernements accountantsdienst, W. Roest jr.

Scheepvaart.

Benoemd: tot gezaghebber en gepl. a/b van het gouvernements ss. „Dog" te Tandjong Priok, P. A. Lijbaart, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende;

tot gezaghebber en geplaatst aan boord van het gouvernements ss. „Albatros" te Amboina, J. R. van Eerde, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende;

tot 3de officier, en geplaatst aan boord van het gouvernements ss. „Dog" te Tandjong Priok, H. W. Visser, thans belast met de waarneming van die betrekking;

tot IIde werktuigkundige, en geplaatst aan boord van het gouvernements ss. „Bellatrix" te Olehleh, M. A. Smith, thans belast met de waarneming van die betrekking;

tot 3de werktuigkundige, en geplaatst aan boord van het gouvernements ss. „Zuiderkruis" te Soerabaja-Oedjoeng, P. A. Blommaert, thans belast met de waarneming van die betrekking;

tot 4de werktuigkundige, en geplaatst aan boord van het gouvernements opnemingsvaartuig „van Doorn" te Menado, J. M. Spoel, thans belast met de waarn. van die betrekking;

bij het hoofdkantoor van Scheepvaart tot commies-redacteur A. V. H. Meelhuijsen, thans tijdelijk met de waarneming van die betrekking belast.

LAATSTE BERICHTEN.

Huwelijksgeschenk.

BOEDAPEST, 7 Jan. (*Aneta-Reuter*). De Hongaarsche regeering heeft aan prins Umberto van Italië als huwelijksgeschenk een Hongaarsche koets gezonden met een vierspan van prachtige melkwitte Arabische paarden.

Oliebrand.

PRAAG, 7 Jan. (*Aneta-Reuter*). Een brand is uitgebroken in een raffinaderij van aardolie te Moravska-Ostrava De brandende olie heeft zich rondom de fabriek verspreid en vormt een ware vuurzee. Een werkman wordt vermist; twee zijn ernstig gewond.

Vliegongeval.

SAN DIEGO, 7 Jan. (*Aneta-Reuter*). Twee vliegers van de marine zijn gedood toen hun amphibie-vliegtuig van een hoogte van 1500 voet in de San Diego baai stortte.

De Verliezen van het Roode Leger.

NAUEN, 7 Jan. (*Aneta-Radio*). Het volcscommissariaat van oorlog te Moskou heeft een openbare inzameling geopend, waarvan de opbrengst zal moeten dienen om de zieken en gewonden van het Roode Leger in het Verre Oosten in de gelegenheid te stellen den tijd van hun herstel door te brengen op diverse badplaatsen in het Zuiden.

Ofschoon het aantal van hen, aan wie de opbrengst der inzameling ten goede moet komen, in den oproep niet genoemd wordt, kan men uit de groote schaal, waarop de campagne gevoerd wordt, afleiden dat het aanzienlijk moet zijn.

Het Radiostation op Lang Eiland.

Het radiostation op Lang Eiland, dat onlangs verbrand is, is nu weer opgebouwd — meldt Aneta uit Bandoeng. De verbinding met de buitenwereld langs radiotelegrafischen weg is daarmede hersteld.

Hoogere Ambtenaren Boschwezen.

Het congres der Vereeniging van Hoogere Ambtenaren bij het Boschwezen in Nederlandsch Oost-Indië zal dit jaar worden gehouden op 22 en 23 Maart te Djokjakarta.

In hoofdzaak zal deze jaarvergadering gewijd zijn aan besprekingen over de z.g. Wildhoutbosschen van Java.

De Federatie.

Op de gisterenavond te Djokjakarta gehouden vergadering van de Federatie van Europeesche Werknemers waren aanwezig de heeren Mol namens den Cultuurbond, Slop namens den Handelsbond, Groote, de Lange Roosmalen en Smit namens den Suikerbond en Van Lonkhuyzen namens de Vereeniging van Scheepswerktuigkundigen. De vergadering was in hoofdzaak belegd om een begrooting op te maken, aangezien de bestuursleden van de Federatie thans vrijwel al het werk con amore doen. Er werd een begrooting opgemaakt van 8 mille, waarbij rekening werd gehouden met de vertegenwoordiging in Holland.

Vervolgens kwam het urgentie-programma van de Federatie aan de orde. Er zal o.a. aangedrongen worden op een wijziging in de Wet op de Arbeidsovereenkomst: dat het opmaken van de werkgever van jaarlijksche conduites aan het einde van het jaar voor elken Europeeschen employé verplicht zien gesteld.

De heer Van Lonkhuyzen zal op verzoek van de vergadering in den Volksraad aandringen op bespoediging van de invoering van de Ongevallenwet.

Aangezien de werkloosheidskas reeds twee jaar lang als instelling ten zeerste heeft voldaan en de Suikerbond overweegt tot deze kas toe te treden, verzocht de vergadering aan den heer van Lonkhuyzen in den Volksraad aan de regeering te vragen, welk standpunt de regeering ten opzichte van de werkloosheidskas bij een eventueele werkloosheidscrisis denkt in te nemen.

Belast: met de waarneming van de betrekking van 1ste officier, en geplaatst aan boord van het gouvernements ss. „Argus" te Tandjong Priok, A. E. van Berkum, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk wd. 1ste officier bij genoemden diensttak.

Overgeplaatst: van het gouv. ss. „Aldebaran" op het gouvernements ss. „Orion", beide te Tandjong Priok, J. Reitsma;

van het gouvernements ss. „Kwartel" te Samarinda, op het gouvernements ss. „Aldebaran" te Tandjong Priok, de wd. 4de werktuigkundige, J. L. Jansen;

van het gouvernements ss. „Aldebaran" op het gouvernements motorschip „Merel" beide te Tandjong Priok, de wd. 4de werktuigkundige, F. C. A. Borckman.

Algemeen Secretaris.

Verleend: bij verbaal van den alg. secretaris van 2 Jan. '30 aan den typist 1e kl. ter alg secr., Mas Soerakanta, wegens ziekte, gerekend van 28 Dec. '29, een binnenl. verlof door te brengen in het sanatorium „Tjisaroea" te Tjisaroea, res. (afd.) Buitenzorg, voor den tijd van twee maanden.

Benoemd: bij verbaal van den alg. secretaris van 2 Jan. '30 met ingang van den 13den dier maand ter alg. secretarie tot tweeden klerk, L. Buys, thans in dezelfde betrekking werkzaam bij het havenkantoor te Tandjong Priok.

Alg. Rekenkamer.

Verleend: wegens zevenjarigen dienst negen maanden verlof naaar Europa aan het onderafdeelingshoofd, H. C. E. van Guldener.

TELEGRAMMEN.

NEDERLAND.

Prinses Juliana.

's-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Aneta*). De eerepromotie van Prinses Juliana zal plaats hebben op 31 dezer in het grootauditorium der Universiteit te Leiden.

Nieuwe Hoogleeraar.

's-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Tot hoogleeraar in de geschiedenis aan de R.K. Universiteit te Nijmegen is benoemd de heer Cornelissen, secretaris van het Nederlandsch Historisch Instituut te Rome.

In Moeilijkheden.

's-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Aneta*). Het Oost-Nederlandsch Tooneel, onder directie van Albert van Dalsum, verkeert in financieële moeilijkheden.

Ernstig Ongeluk.

LEIDEN, 7 Jan. (*Aneta*). Een Buickauto, die met een vaart van 90 K.M. per uur reed, kwam op den Leidsche Straatweg in aanrijding met een andere auto. De bestuurder van de Buick, de heer Hindelooper, werd licht gewond. De passagier, de heer Franken uit Amsterdam, werd zeer zwaar gewond. Een Katholieke priester, die juist passeerde, voorzag den zwaar gewonde van de Sacramenten der Stervenden.

Fransche Torpedojager op sleeptouw.

's-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Aneta*). De *Kinderdijk* heeft in de Palpas-baai op Sardinië den Franschen torpedojager *Temeraire* binnengesleept. Het oorlogsvaartuig dreef ter hoogte van Oran rond wegens een defect aan de machine.

Ongeluk bij het Ski-en.

's-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Aneta*.) Professor V. Rutgers is bij het Ski-en in het gebergte van Hoog Savoye gevallen en heeft zijn arm ontwricht.

Ex-gouverneur Fruytier.

's-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Aneta*.) Naar verluidt heeft de benoeming van ir. Fruytier, den gewezen gouverneur van Curaçao, tot districtshoofd van de elfde arbeidsinspectie, in de betrokken kringen ergernis verwekt wegens de ongemotiveerde protectie, die men hem verleend heeft en het overspringen van eenige plaatsen op de ranglijst.

Curaçao.

's-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Aneta*). Mr. van Dijk, procureur-generaal van Curaçao, is hier aangekomen. Zijn komst houdt verband met de door hem tijdens den overval van Willemstad aangenomen houding.

HET BRITSCHE RIJK.

De Haven van Londen.

LONDEN, 6 Jan. (*Aneta-Radio*). Het handelsverkeer in de haven van Londen behaalde in het jaar 1929 een record. De gezamenlijke tonnemaat der schepen die in acht maanden tijd de haven van Londen aandeden of er uit vertrokken, doet voorzien dat het verkeer over het geheele jaar de 39.600.000 ton overschrijdt.

De Reis van den Prins van Wales.

MADEIRA, 7 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De prins van Wales is op reis naar Kaapstad, aan boord van de *Kenilworth Castle* alhier aangekomen.

FRANKRIJK.

De „Edgar Quinet."

BORDEAUX, 7 Jan. (*Aneta-Radio*). Men meende dat de kruizer *Edgar Quinet* in tweeën zou breken, door het slechte weer, zoo wordt uit Orang geseind.

Heden is de toestand echter iets beter.

HET DUITSCHE RIJK.

Botsing tusschen Politie en Communisten.

BERLIJN, 7 Jan. (*Aneta-Reuter*). In het Oostelijk stadsgedeelte van Berlijn zijn communisten in botsing gekomen met de politie.

Dit had plaats na de begrafenis van twee communisten, waarvan een het slachtoffer was geworden van het handgemeen tusschen de nationalisten en communisten.

De communisten maakten gebruik van stokken, steenen en revolvers.

De politie vuurde in de lucht.

43 communisten werden gearresteerd. Twee politieagenten werden gewond.

De Boeren uit Rusland.

BERLIJN, 6 Jan. (*Aneta-Reuter*). De autoriteiten vinden het belachelijk dat, gelijk gemeld werd, de Duitsche refugié's uit Rusland, die in drie kampen zijn ondergebracht alwaar zij wachten op hun vertrek naar Canada en Zuid Amerika, naar Rusland zouden willen terugkeeren.

Met het transport der refugié's zal in de komende weken begonnen worden.

De kosten van het transport worden gedragen door het Rijk, de Canadian Pacific Railway en religieuze instellingen.

De Canadeesche en Braziliaansche immigratie-ambtenaren zijn op het oogenblik bezig met het medisch onderzoek der immigranten.

NOORD-AMERIKA.

De Fusie der Engelsche Telegraaf-Maatschappijen.

WASHINGTON, 7 Jan. (*Aneta-Reuter*). Sprekende voor de commissie voor den handel tusschen de staten onderling, gaf Hewcomb Carlton, president van de Western Union Telegraph Company, als zijn meening tekennen dat de fusie der Engelsche telegraaf-maatschappijen niet de minste bedreiging beteekent voor den Amerikaanschen handel op dat gebied.

Hij verklaarde dat de Radio Corporation of America en de Western Union een overwegende positie bekleeden in het Verre Oosten en „repressaille-maatregelen" gewonnen kunnen worden tegen het Engelsche monopolie, zoo het tracht de alleen-heerschappij te verwerven over de wereld-communicaties.

Deze woorden van Carlton vormen wel een frappant contrast met een uiteenzetting van Owen D. Young, voorzitter van de Radio Corporation, die zeide dat de goedkeuring van het Congres verkregen moet worden voor een fusie van de Amerikaansche radio- en kabelmaatschappijen, zoo men in staat wil wezen het hoofd te bieden aan de buitenlandsche concurrentie.

De Duizenden Erfgenamen.

En de afgewezen eisch.

NEW-YORK, 7 Jan. (*Aneta-Reuter*). De rondtrekkende rechtbank der Vereenigde Staten heeft de eisch van de hand gewezen van duizenden afstammelingen van John Nicholas Emerich op het fortuin, door John Jacob Astor nagelaten. Deze was de stamvader van de rijke familie Astor.

De schattingen van het nagelaten bedrag loopen nogal uiteen en varieeren van 39 millioen tot 500 milioen dollar.

NOORD-AFRIKA.

Tunis—Algiers Expres verongelukt.

12 Dooden.

TUNIS, 7 Jan. (*Aneta-Reuter*). Toen de Tunis—Algiers expres bij Guelma over een brug reed, bezweek deze, waardoor de locomotief, twee wagons en het postrijtuig in het ravijn stortten.

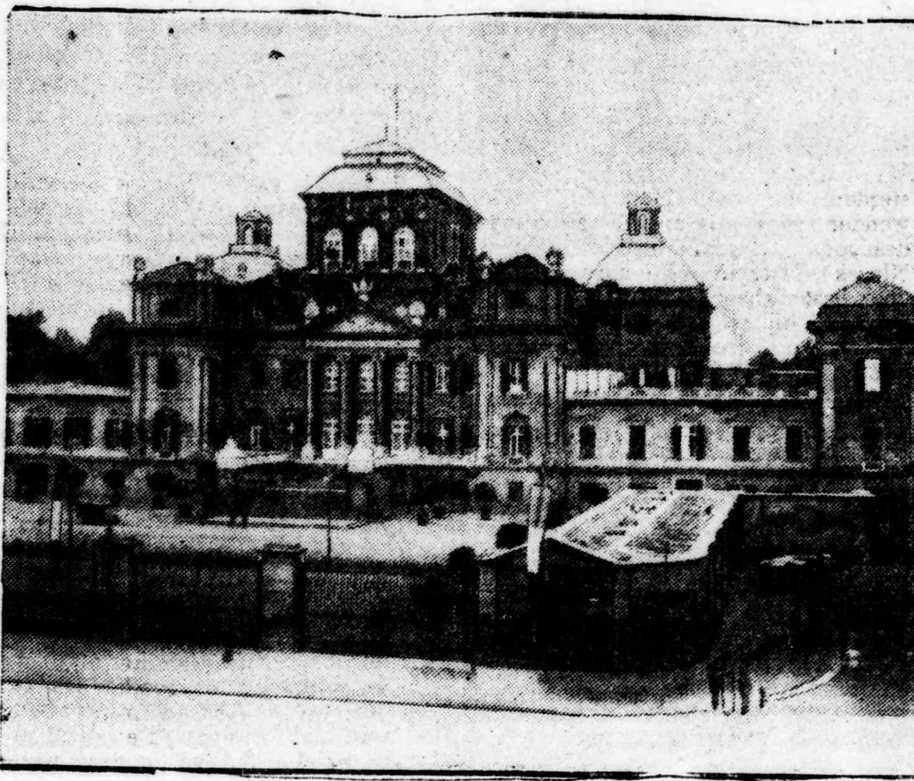
12 personen werden gedood en 20 gewond.

DE VOLKENBOND.

De Steenkolenconferentie.

GENÈVE, 7 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Ter internationale steenkolenconferentie heeft dr. Nolens bepleit om den tijd noodig voor het dalen in en het stijgen uit de mijnen bij den arbeidstijd mee te tellen. Spr. legde er intusschen den nadruk op, dat de internationale regeling van den arbeidstijd niet toegepast kan worden op de steenkolenmijnen.

Het Vorstelijk Huwelijk.

Het paleis Racconigi, dat de koning van Italië als huwelijksgeschenk aan zijn zoon, kroonprins Umberto, en prinses Marie José van België heeft aangeboden.

De Geschenken.

ROME, 7 Jan. (*Aneta-Reuter*). Onder de geschenken van de regeering, de Senaat, de Kamer en de fascistische partij aan het vorstelijk paar, bevinden zich ook prachtige kunstvoorwerpen van kunstenaars uit de vijftiende eeuw.

Onder de geschenken van den bruidegom aan de bruid bevindt zich een kostbaar paarlen halssnoer. Dit halssnoer is door prins Umberto's grootmoeder, koningin Margherita, vermaakt aan haar, die zijn bruid zou worden.

De koning van Italië heeft aan het bruidspaar het paleis Racconigi, waarin de prins de Piémont is geboren, ten geschenke gegeven.

De prins en de prinses zullen in dit kasteel hun wittebroodsweken doorbrengen. Ook zal dit hun voornaamste verblijfplaats zijn. (Wij geven hierbij een goed geslaagde foto van het fraaie paleis. *Red. B. N.*)

De Parade.

ROME, 7 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Een der meest karakteristieke en tevens een der meest kleurrijke van de feestelijkheden, die bij gelegenheid van het vorstelijk huwelijk worden gehouden, was de parade der kleederdrachten van de Italiaansche provincies en koloniën, aan welke wonderlijke optocht 4500 menschen deelnamen.

Sommigen droegen uiterst weelderige costumes, anderen gingen gekleed in eenvoudige gewaden. Dieren, die in de verschillende deelen van het land door de bevolking gebruikt worden, werden in den optocht meegevoerd.

De stoet werd geopend door 18 hoornblazers die de marsch: „De streken van Italië" speelden. Deze marsch werd speciaal voor deze gelegenheid gecomponeerd door Mascagni.

Elke groep die de koninklijke tribune, opgericht op het Quirinaal-plein, passeerde, bracht aan de vorstelijke personen een groet, volgens het gebruik van de streek.

Verscheidene groepen in den optocht droegen muziek-instrumenten met zich mee. Zoo zag men tamboerijns uit Napels, harmonica's uit Forli, doedelzakken uit de Abruzzen, en kleine houten schaapherders-fluiten uit deCampagna.

De Sardiniërs zongen hun eigenaardige traditioneele liederen. Stieren uit de Campagna trokken versierde wagens, waarop altaren waren opgericht. Voorts zag men een contingent Libysche kameelruiters en een honderdtal ruiters van het eiland Rhodes, gekleed in de historische costumes der ridders van Rhodes.

Van tijd tot tijd werd voor de koninklijke tribune het passeeren der groepen een oogenblik gestaakt en werd een tarentella of een inheemsche horlepijp gedanst.

Het duurde drie uur eer de stoet gepasseerd was.

ALGEMEEN NIEUWS.

De Marine-conferentie.

Een bid-dag.

LONDEN, 7 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad.*) De kerken in Engeland, Wales en de Vereenigde Staten houden op 19 Januari, den Zondag voor de opening van de marine-conferentie, een bid-dag voor het welslagen van de marineconferentie.

De Aartsbisschop van Canterbury heeft een schrijven tot de kerken gericht waarin hij zegt dat de conferentie in sommige opzichten de meest belangrijke internationale conferentie is sinds de Parijsche conferentie van 19.9. Indien men er op deze marine-conferentie niet in mocht slagen tot een overeenkomst te komen zal dit een ernstige terugslag beteekenen op den moeilijken weg naar de verzekering van den internationalen vrede.

De Amerikaansche delegatie.

WASHINGTON, 7 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Heden heeft president Hoover op het Witte Huis aan de Amerikaansche delegatie naar de marine-conferentie te Londen, een lunch aangeboden. Dit was de voorbereiding voor het vertrek.

Later op den dag werd vernomen dat de Amerikanen — zoo de kwestie op de conferentie ter sprake komt — zullen spreken over een verdere restrictie van den aanbouw der vliegtuig-moederschepen.

De dagbladen weten te melden dat de Amerikaansche delegatie ook haar steun zal verleenen aan een verdrag in den geest van een viermogendheden-pact voor het gebied van den Stillen Oceaan. Dit verdrag zou bepalen dat bij een oorlogsbedreiging de onderteekenaars van het Kellogg-pact geraadpleegd moeten worden.

WASHINGTON, 7 Jan. (*Aneta-Reuter*). Onder het uitspreken van de hoop dat het Amerikaansche volk moge medewerken aan het slagen van de marineconferentie door „geduld, aanmoediging en het zich onthouden van kritiek", nam president Hoover afscheid van de Amerikaansche delegatie, welke Donderdag aan boord van de *George Washington* uit New-York vertrekt.

Hoover verklaarde dat de aard van het probleem zoodanig is, dat het niet noodzakelijk is dat onmiddellijke resultaten bereikt worden.

Hij hoopte dat de conferentie in drie of vier maanden beëindigd zal wezen, hetgeen op zich zelf reeds een groot feit zal wezen. Hij voegde er aan toe dat elke natie de conferentie welgezind is. Hij gelooft niet dat de Vereenigde Staten ooit een delegatie naar het buitenland hebben gezonden met een dergelijk probleem dat opgelost dient te worden.

Bij zijn afscheid van de gedelegeerden zeide Stimson, dat het nu de juiste tijd is om te zien of men niet nog verder kan gaan met de vermindering der uitgaven voor de vloot der slagschepen.

Tegelijkertijd moet men trachten een wederzijdsche, bevredigende regeling te treffen voor de beperking van den aanbouw der kruisers, torpedojagers en duikbooten, om daardoor het gevoel van veiligheid te vergrooten, dat toch noodzakelijk is voor de internationale gevoelens van welwillendheid.

De Herstelconferentie.

Een verklaring van Tardieu.

's-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Aneta*). Tardieu heeft desgevraagd verklaard, dat hij verwacht, dat de conferentie Maandag of Dinsdag afgeloopen zal zijn. Alleen de commissie voor de internationale bank zal door blijven werken. De conferentie is thans reeds bezig met de voorbereiding van het slotprotocol.

Tardieu.

Fransche persstemmen.

PARIJS, 6 Jan. (*Aneta-Radio*). De Fransche bladen constateeren dat de tweede Haagsche herstelconferentie in een veel gunstiger stemming is geopend dan de vorige besprekingen over dezelfde kwesties.

De *Petit Parisien* schrijft dat Parijs, Londen, Rome, Brussel en Tokio bezield zijn met hetzelfde verlangen om, in overeenstemming met de vastgestelde hoofdlijnen, vast te houden aan het Youngplan en de niet geconditioneerde annuïteiten, waarvan een groot gedeelte aan Frankrijk is toegezegd.

Ook wenscht het blad zoo spoedig mogelijk te geraken tot de mobilisatie van de Duitsche schuld.

Geen apartjes!

's-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Aneta-Reuter*). Op een gesloten bijeenkomst van 6 uitgenoodigde mogendheden, kwamen de Duitschers overeen dat Duitschland nooit afzonderlijke betalingen zal doen aan de Vereenigde Staten, noch met hen een afzonderlijk verdrag zal sluiten, indien de herstel-betalingen aan de geallieerden, zooals is bepaald in het Youngplan, worden gestaakt.

Hongarije.

's-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). In een persgesprek zette de Hongaarsche pemier, Bethlen, uiteen, ten eerste, dat Hongarije geen nieuwe last van schadevergoeding aanvaardt. Ten tweede, Hongarije is bereid de financieële kwesties ingevolge de bepalingen van het verdrag, met de buurstaten te regelen. Ten derde Hongarije handhaaft de rechten van zijn burgers op de goederen door de staten van de Kleine Entente onteigend.

Bethlen legde er den nadruk op dat Hongarije geenzins een onverzoenlijke houding aanneemt, waar het accoord moet beantwoorden aan het recht en de financieële mogelijkheden.

Het standpunt van Schober.

De Oostenrijksche bondskanselier Schober wenscht een bevrijding van de herstelschulden en de volledige liquidatie van het verleden, zoodat Oostenrijk bijvoorbeeld een leening kan sluiten.

Schober verzekerde getroffen te wezen door de hartelijkheid van de ontvangst te Den Haag. De saaie sfeer van het Binnenhof werd afgewisseld door het binnenrijden van Prinses Juliana, die op weg was naar de vergadering van den Raad van State. De Italiaansche en Belgische delegatie hebben 8 Januari een gezamenlijk diner bij gelegenheid van het vorstelijke huwelijk.

De *Daily Telegraph* verneemt dat er ter conferentie plannen bestaan om aan Oostenrijk een moratorium te verleenen van twintig jaar. Hierna zal dan vastgesteld kunnen worden of de schuld gehandhaafd moet blijven.

Parker Gilbert.

AMSTERDAM, 7 Jan (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Parker Gilbert is alhier aangekomen. Hij vertrekt morgen naar Den Haag.

's-GRAVENHAGE, 7 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Op de conferentie dienen nog drie vraagstukken geregeld te worden. Ten eerste de netelige sanctiekwestie, welke door den Franschen journalist Pertinax sterk wordt bepleit. Ten tweede: de mobiliseering van de Duitsche schuld. Ten derde de Oostelijke betalingen, waarbij de hooghartige Hongaren verklaren dat zij reeds genoeg vernederd zijn en genoeg gebleden hebben afgestaan zoodat zij thans niet bereid zijn om verdere offers te brengen.

Deze laatste kwestie is de moeilijkste.

Wij vernemen dat de Duitschers en de Franschen binnenkamers het sanctievraagstuk behandeld hebben, waarbij vermoedelijk een compromis werd bereikt dat de eventueele sancties nimmer een militair karakter zullen dragen.

Overigens heerscht er een saaie sfeer zonder spanning. De internationale pers geeft de financieel-technische colleges aan de pers weer en wacht totdat de experts zijn uitvergaderd.

Cablegrams.

The Royal Wedding.

Rome, Jan. 7. Valuable objects d'art executed by great fifteenth century artists, among wonderful presents to royal couple ex government, Senate, Chamber and fascist partij.

Bridegrooms presents to bride include a priceless pearl necklace, willed by his grandmother Queen Margherita to whom ever his bride.

King of Italy gven castle Racconigi Piedmont. Humbert's birthplace, where spend part honeymoon and chiefly reside.

A wonderful parade.

Rome, Jan. 7. Most characteristically national as well as one colourfullest festivities in connection with the royal wedding held, when 4500 people ex-Italian provinces and colonies participated wonderful parade of costumes. Some dressed in gorgeousest clothing, others in simples garb. Animals typical different districts accompanied procession, wich led by eighteen trumpeters, playing the march of „Regions of Italy", specially composed by Mascagni.

Each group as passed royal tribune, erected on Quirinal square, saluted local fashion.

Many groups carried musical instruments as tambourines ex Naples, accordeons ex Forli, bagpipes ex Abruzzi and little wooden shepherds pipes ex Campagna.

Sardinians sang their strange traditional liturgies. Bulls ex Campagna drew decorated carts, carrying altars. Fifty camels ex Libya ridden native contingent, accompanied hundred horsemen delegation ex island Rhodes, dressed in ancient costume of Knights of Rhodes.

Occasionally space cleared front royal tribune for tarantella or native jig danced. Cortege took three hours to pass.

Bridge collapsed.

Tunis, Jan. 7. Collapse bridge near Guelma, as Tunis—Algiers express overpassing, precipitated locomotive, two full coaches and mailvan in ravine. 12 killed and 20 injured.

The Naval-conference.

London, Jan. 7. Churches in England, Wales and United States setting aside Jan. 19 the Sunday before the opening of the naval-conference, for day of prayer intercession for conferences succes.

Canterbury, lettering churches, says in some respects the naval-conference importatest international conference since Paris conference in 1919. Failure to secure agreement be a serious setback in difficult road to stable international peace.

Prince of Wales.

Madeira, Jan. 7. The Prince of Wales Capetownwarding, arrived aboard *Kenilworth Castle*.

Babe Ruth.

New-York, Babe Ruth declined New-York Yankees' offer biennium contract at 75 thousand dollars yearly, demanding triennium contract at 85 thousand dollars yearly.

SCHEEPSBERICHTEN

Haven van Tandjong-Priok.

Aangekomen 7 Jan.

N.I. ss. „Pasir" gez. Delmaar, van Soerabaja en Bagan Si Api-Api, agt. K.P.M.

Ned. ms. „K. Inten" gez. v/d Meer, van Rotterdam en Belawan, agt. R.L.

N.I. ms. „Ophir" gez. Sluiter, van Makassar en Emmahaven, agt. K.P.M.

Ned. ss. „Borneo" gez. Potjer, van Amsterdam en Tg. Pandan, agt. S.M.N.

Eng. ms. „Siamese Prince" gez. Morrison, van Semarang, agt. Ross Taylor.

Eng. ms. „Koolinda" gez. Buckeridge, van Fremantle en Soerabaja, agt. Pitc. yme.

N.I. ms. „Vulcanus" gez. Mommas, van Pladjoe, agt. B.P.M.

Vertrokken 7 Jan.

N.I. ss. „Paris" gez. Delmaar, n/Cheribon, Semarang en Soerabaja.

Ned. ss. „Soekaboemi" gez. Slof, n/Cheribon, Pekalongan, Semarang, Soerabaja, Balikpapan en Makassar.

N.I. ms. „Ophir" gez. Sluiter, n/Semarang, Soerabaja, Boeleleng en Makassar.

Ned. ss. „Kon. der Ned." gez. Brouwer, n/Cheribon, Semarang en Soerabaja.

N.I. ss. „de Eerens" gez. Hop, naar Palembang.

Eng. ms. Siamese Prince" gez. Morrison, n/Singapore, Penang, Colombo, Suez en New-York.

Rotterdamsche Lloyd.

ss. „Merauke" 7 dezer te Soerabaja kustr.
ss. „Soekaboemi" 7 dezer uit Priok id.
ss. „Samarinda" 8 dezer te id. uitr.
ms. „Indrapoera" 7 dezer uit Sabang id.
ms. „K. Radja" 7 dezer uit Medan thuisr.
ms. „Kedoe" 9 dezer uit Singapore id.

Stoomvaart Maatschappij Nederland.

ss. „Saleier" 7 dezer uit Sabang uitreis.
ms. „P.C. Hooft" 8 dezer uit Priok thuisr.
ss. „Kon. der Ned." 7 dezer uit Priok kustr.
ss. „Manoeran" 8 dezer te Semarang id.
ms. „Moena" 7 dezer uit Sabang id.

Holland Amerika Lijn.

ss. „Bijdendijk" 7 dezer uit Colombo uitr.
ss. „Vlieland" 7 dezer te Suez thuisreis.

Java China Japan Lijn.

ss. „Tjikembang" arr. van Hongkong te Tg. Priok.
ss. „Tjiliwong" vertr. 16 dezer van Osaka naar Makassar.

Radioverbindingen.

Binnen bereik van Weltevreden-Radio: Van Noord, Siamese Prince, Tamatsu Maru, Djambi, Lematang, Sawah Loento, v.d. Wijck, v.d. Bos.

„P.C. Hooft" Weltevreden, „Joh. de Witt" Ouessant, „J. P. Coen" Karachi, „Pr. der Ned." Genova, „Pr. Juliana" Aden, „Insulinde" Alexandria, „Indrapoera" Medan, „Slamat" Bonifacio, „Tjerimai" Scheveningen, „Tambora" Colombo.

De schepen zijn allen in verbinding met Sabang- en Scheveningenradio, uitgezonderd de „Tambora".

ADVERTENTIEN.

„MAGNEETJES"

Te Huur Aangeboden.

EEN RUIM STEENEN HUIS, opnieuw beschilderd 5 minuten gaans van het station Kemajoran, te huur. Huurprijs f 80.— per maand. Gelegen in Kemajoran No. 94. Te bevragen Kemajoran 97. M380

HUIS te huur, bevattende 3 groote kamers, voor-, tusschen- en achtergalerij, huurprijs f 115.—. Overname meubilair. Te bevragen Salembaplein 14. M333

HUIS Sumatraweg 18, huurprijs f 100.— per maand, per 15 Februari a.s. te huur, met overname meubilair. Bevragen dagelijks na 5.30's namiddags. M338

HUIS PEGANGSAAN OOST 44 te huur met primo Februari a.s. Inlichtingen tel. 332 Bt. 427 Mtg. M389

STEENEN HUIZEN, 2, 3 en 4 kamers en gaslicht, gelegen te Pisangan Baroe, nabij station Meester Cornelis, direct te huur. Huurprijs f 30.— tot f 50.—. Te bevragen Tan Ho Kie, Kerkstraat 95, Mr.-Cornelis. M300

Uitstellen tot morgen, wat vandaag gedaan dient te worden, is uitsluitend een kwestie van gewoonte. Bemerkt ge, dat ge aan deze gewoonte gaat toegeven, verman u dan en breek met haar. (De Zakenwereld).

SOEKABOEMI, huize „Boemi-Ajoe". Gemeubileerde paviljoens te huur. Inlichtingen Telef. Batv. 1514 — Mentg. 392 of Soekaboemi 362. M331

PER 1 FEBRUARI voor één jaar een keurig gemeubileerd (Queen Anne stijl) paviljoen, bevattende 3 kamers en voorgalerij, te huur. Badkamer en vaste waschtafel in de slaapkamer. Bij jaarcontract belangrijke reductie. Te bevragen Goenoeng Sari 51 of Telefoon Wlt. 2. M348

EEN PAVILJOEN per 1 Februari te huur voor dame alleen, met vrij badkamer, water en licht. Bevragen Koningin Emmalaan 19, Mr.-Cornelis. M349

2 GEMEUBILEERDE PAVILJOENS te huur voor direct, liggende in den tuin van Villa Panorama te Tjitjoeroeg, per maand, per week en per week-end. Informaties S. J. van Emmerick, Tel. 226 Priok. M343

PAVILJOEN Gang Kadiman 12 te huur, voorgalerij, drie kamers, f 50.— per maand, inclusief licht en water. Direct te betrekken. M384

GEMEUBILEERDE VOORKAMER met zitje, met of zonder kost, aangeboden, op zeer goeden stand, bij trein en tram, voor dame h.b.b.h., bij alleenwonende dame. Brieven no. M298 Bataviaasch Nieuwsblad.

GEMEUBILEERDE ZIT- EN SLAAPKAMER te huur aangeboden, zonder pension, voor heer of dame b.b.h.b. Gang Secretarie 6. M367

FRISSCHE ONGEMEUBILEERDE KAMER met veranda en aparten uitgang disponibel per 1 Febr. a.s. voor dame, eventueel met kost. Bevragen Mampangweg 24, 6—7 n.m. M370

NOG EEN PAAR ONGEMEUBILEERDE KAMERS te huur vanaf f 15.— per maand, inclusief water en licht. Te bevragen Goenoeng Sari 51, Telefoon Wlt. 2. M347

EENIGE WINKEL-GEBOUWEN, tevens woonhuis met 2 kamers en complete bijgebouwen, Petjenongan No. 67A t/m 67I, te huur per 1 Februari 1930. Huurprijs vanaf f 80.— t/m f 100.— per maand. Te bevragen bij D. K. Lim, Krekot 9, telefoon 3893 Wlt. M297

Te Huur Gevraagd.

HUIS met minstens 3 slaapkamers, voor-, binnen- en achtergalerij, autogarage etc. te huur gevraagd per begin Maart. Eventueel overname meubilair of gedeeltelijk meubilair, mits tegen billijken prijs, geen bezwaar. Aanbiedingen onder no. M53 Bataviaasch Nieuwsblad.

HUIS met minstens 3 kamers te huur gevraagd. Huurprijs f 40.— tot f 60.—. Brieven no. M309 Bataviaasch Nieuwsblad.

TE HUUR GEVRAAGD. Wie helpt familie aan huis met ruim achtererf onder evtl. sluiting jaarcontract, per 1 Februari of Maart. Brieven onder nummer M52 Bataviaasch Nieuwsblad.

Ervaring en verantwoordelijkheid maken ons tenslotte allen conservatief. (De Zakenwereld).

GEMEUBILEERD PAVILJOEN met aparte gemakken gevraagd per 1 Februari voor 2 personen, moeder en zoon, liefst omtrek Tanah Abang. Brieven onder nummer M342 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

GEMEUBILEERD PAVILJOEN of vrije voorkamer met of zonder kost gevraagd, door jongmensch. Brieven onder no. M360 Bataviaasch Nieuwsblad.

JONG ECHTPAAR, wekelijks naar boven gaande, zoekt geschikte gelegenheid om de week-ends door te brengen. Brieven met vermelding van ligging en huur bij abonnement onder nummer M306 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

Kost en Inwoning.

VADER met dochter van 17 jaar en zoon van 10 jaar zoekt einde dezer degelijke kost en inwoning (twee kamers) bij eenvoudig gezin. Prijsopgave, enz. onder nummer M363 Bataviaasch Nieuwsblad.

HEER zoekt einde dezer pension bij beschaafd eenvoudig gezin. Prijsopgave, enz. onder nummer M364 Bataviaasch Nieuwsblad.

GEMEUBILEERD PAVILJOEN, 2 kamers, voorgalerij, buurt Koningsplein, met kost aangeboden aan eenvoudig Indisch meisje f 75.—. Brieven no. M382 Bataviaasch Nieuwsblad.

KOST EN INWONING GEVRAAGD. 3 jongelui vragen bij nette Europeesche familie kost en inwoning, omtrek Koningsplein. Brieven onder Nr. 1965 „Reabu". M337

EEN RUIM GEMEUBILEERD PAVILJOEN met kost aangeboden. Te bevragen Gang Scott 14. M383

KOST EN INWONING, desgewenscht met toezicht op studie, aangeboden bij klein gezin, kamer in hoofdgebouw, omgeving Koningsplein, ad f 90.— per maand. Brieven nummer M334 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

KOST EN INWONING aangeboden aan jongmensch (studeerende of werkende) in omtrek van de Harmonie, billijk tarief. Brieven onder no. M365 van het Bataviaasch Nieuwsblad.

EEN GEMEUBILEERDE KAMER met voorgalerij te huur voor f 125.— met kost per 1 Februari. Telefoonnummer 2746 Wlt. M355

2 GEMEUBILEERDE KAMERS van f 75.— en f 80.— te huur, met kost. Telefoonnummer 2746 Wlt. M356

STUDEEREND JONGMENSCH zoekt rustig tehuis met volledige, degelijke kost. Aanbiedingen met vermelding van adres en prijs onder nummer M308 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

Aanbevolen Adressen.

REPAREEREN EN STEMMEN van alle muziek-instrumenten onder garantie. Edmund Salzmann, vroeger atelierchef bij Schiedmaijer-Soehne, Citadelweg 11, Tel. 11 Welt. M369

VOOR DE DAMES! Vanaf heden verkrijgbaar: Knippatronen naar maat. Maison „Elegance", Sluisbrugstraat 40, Tel. 2800 Wl. M387

WEEST VERSTANDIG! Voordat U een gramofoon koopt, vraagt eerst demonstratie van Paramount en Ducetto gramofoons. Verkrijgbaar op zeer gemakkelijke betalingsvoorwaarden. Toko Populair, Pasar Baroe 62, Weltevreden. M329

VERKRIJGBAAR nieuwste soorten petroleum-kooktoestellen „Red Star" verbeterde „New Perfection", zonder lampekatoen. Eigenschappen blauwe vlam, verbazend groote hitte, reukloos, zuinig en zeer gemakkelijk in behandeling. Nochtans deze vele betere eigenschappen kosten de 2-pits slechts f 45.—, 3-pits f 60.—. Ook toestellen met ingebouwde ovens. Ovens extra f 12.50 en f 15.—. In werking te zien Sluisbrugstraat 40, Tel. 2800 Wl. M388

VOOR DE VACANTIE gemeubileerde bungalows en kamers met en zonder pension. Patjet boven Bandoeng 4500 voet. Zacht Europeesch klimaat, schitterende omgeving. Brieven no. M101 Bataviaasch Nieuwsblad.

GRAND HOTEL LEMBANG, 40000 M². groote tuin, 2 tennisbanen, warme baden, modern, goedkoop. M332

MEUBELFABRIEK „BATAVIA", Postweg Noord 33 t/o Postkantoor, tel. no. 3825 Wlt. Het beste en goedkoopste adres voor eerste klas meubelen. Beleefd aanbevelend. M301

De meest productieve verkooper is heden ten dage niet degeen, die wandelt en praat, maar degeen, die denkt. (De Zakenwereld).

Te Koop Aangeboden.

SALONGRAMOPHOON, merk Homocord, in goeden staat verkeerende, wegens vertrek te koop aangeboden. Prijs f 50.—. Te bevragen Hotel Djocja kamer 8. M372

SCHITTERENDE HEERENCOSTUUMS te koop aangeboden tegen elk aannemelijk bod. Palmenlaan 2a, Telef. Mtg. 205. M379

EEN GROOT 1 PERSOONS LEDIKANT te koop, ook genegen in te ruilen tegen klein 2-persoons ledikant met bijpassing. Salembalaan 2, Telef. W. 3512. M371

EEN PIANO, zoo goed als nieuw, Moutrie, te koop voor f 600.—, een salongramofoon Parlafoon f 150.—. Tel. Menteng 951. M366

WEDEROM VOORHANDEN uitstekende 2e hands piano's als: Uebel & Lechleiter, Adam, Geisler enz. enz., prachtig van toon en aanslag, onder garantie. N.V. Edmund Salzmann, vroeger atelierchef bij Schiedmaijer-Soehne, Citadelweg 11, Tel. 11 Welt. M368

PERCEEL No. 25 en 25A Petodjo Ilir, recht van opstal 75 jaar, 1800 M². te koop aangeboden, zeer geschikt voor auto-verhuurderijen, opslagplaats etc. Brieven no. M385 Bataviaasch Nieuwsblad.

EEN FIAT 501, in running condition, steeds door eigenaar zelf gereden, te koop. Brieven onder no. M344 Bataviaasch Nieuwsblad.

KEURIGE WITTE EN SHANTUNG PAKKEN, alsmede smoking, rokcostuum, jaquet en winter-jas (tailleur Schoemaker, Den Haag) voor groote, zware gestalte te koop. Brieven onder no. M341 Bataviaasch Nieuwsblad.

1—3 DUBBELGEZ. BARNEVELDERS, stam Middelman, prachtdieren, te koop voor f 100.—, 1 electrische tweedehandsche „Triumph" broedmachine f 75.—, 1 splinternieuwe New Perfection „Red Star". Inlichtingen Tel. No. 2669 Wl. M376

STEINWAY TROPEN-PIANO te koop wegens vertrek naar Europa, donkerbruine kast, mooi en mollig van toon, prijs f 400.—. Te bezichtigen Tjikini 2. M377

PRIMA SCHRIJFMACHINE, Underwood Standard No. 5, gegarandeerd zonder gebreken, te koop aangeboden voor f 150.— contant. Lieb, Petodjo Ilier 35, Tel. Wl. 3906. M378

GOED ONDERHOUDEN MEUBELEN te koop aangeboden: diverse kasten met glazen deuren f 30.— tot f 45.—, diverse schrijftafels f 25.— tot f 40.—, diverse stoelen f 5.50 tot f 15.— enz. Te bezichtigen: Sluisbrugstraat 28 Wl. M350

PHILATELISTEN. Tegen elk aannemelijk bod ter overname aangeboden een uitsluitend Ganzsachen verzameling ter waarde van 10.000 RM. Brieven no. M296 Bataviaasch Nieuwsblad.

EEN BUFFET met marmeren blad te koop aangeboden ad f 30.—, legkast f 25.—. Te zien van 4 tot 7 n.m. Goenoeng Sari 64, pav. rechts. M345

EUROPEESCHE KLEEDING, een semi-smoking, 1 blauw pak met twee pantalons, 1 bruin en 1 grijs colbertcostuum en een demi groote maat, te koop aangeboden. Te bevragen Koningin Emmalaan 19, Mr.-Cornelis. M357

BROEDEIEREN van prima witte Leghorns eerste en eereprijswinnaars op de Pasar Gambir tentoonstelling 1929 50 cent per stuk. Tevens 12 eendagskuikens à f 1.50 per stuk. Van der Houtlaan 19 (Pegangsaan) Tel. 836 Mtg. M352

FORD TUDOR, running condition, vijf banden, selfstarter, te koop wegens vertrek met verlof. Brieven onder nummer M346 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

Beschouw adverteeren als een belegging. Het is een hulp bij het verkoopen, zoo als een stuk gereedschap een hulp is bij productie. Maar overtuig u er eerst volkomen van, dat u een artikel hebt, dat de moeite loont om mee te adverteeren. (De Zakenwereld).

EENE ZOO GOED ALS NIEUWE WINTERMANTEL, maat 44 — 46, ter overname aangeboden. Gang Kadiman 10, paviljoen links. M336

KINDERWAGEN, wit, nieuwste model met diepe bak, babyweegschaal en groote djati babybox, te koop. Julianaweg 10. M339

TE KOOP: Huntley & Palmers 4 o'clock Afternoon Tea biscuits. Een verrassing! M324

EEN STUDIE-VIOOL te koop aangeboden. Prijs met étui en strijkstok f 50.—. Brieven No. M313 Bataviaasch Nieuwsblad.

Te Koop Gevraagd.

2 HUTKOFFERS ter overname gevraagd. Telf. Wl. 946. M295

Voorspoed is het resultaat van gedachten. Voorspoed wordt gemaakt door wat menschen denken; hij kan alleen gehandhaafd worden door scheppende gedachte. (De Zakenwereld).

Vacante Betrekkingen.

ALGEMEEN ONTWIKKELDE JONGEDAME gevraagd voor verkoop, aanvangssalaris f 60.— tot f 75.—. Brieven no. M374 Bataviaasch Nieuwsblad.

BESCHAAFDE MEISJES gevraagd ter opleiding leerling-verkoopster. Salaris f 30.—. Brieven no. M375 Bataviaasch Nieuwsblad.

BEKWAME VERKOOPSTER in speciaal zaak gevraagd. Salaris f 100.— met goede vooruitzichten. Brieven no. M373 Bataviaasch Nieuwsblad.

Vecht niet met uw werk — overwin het zonder gevecht. (De Zakenwereld).

EEN GOED ONDERLEGD ADMINISTRATIEF 1e EMPLOYÉ gevraagd, benevens eenige typisten en jongelui voor licht kantoorwerk. Brieven no. M362 Bataviaasch Nieuwsblad.

TER GEMEENTE-SECRETARIE VAN MEESTER-CORNELIS kan geplaatst worden een klerk op een bezoldiging van f 75.— tot f 150.— per maand. Vereischten: lagere school en eenige kantoorervaring, kennis van machineschrijven gewenscht. Persoonlijke aanmelding bij de Afdeeling Algemeene Zaken ter Secretarie, Pasarstraat 142. M358

„Magneetjes" à f 1.—

Aanbod Personeel.

BIJVERDIENSTE GEZOCHT door administratief goed onderlegd persoon met 9-jarige administratieve ervaring. Condities billijk. Brieven s.v.p. no. M14 Bataviaasch Nieuwsblad.

BOEKHOUDKUNDIG ONDERLEGD PERSOON van Chineeschen landaard, jarenlange ervaring, biedt zich aan voor het inrichten, bijhouden en controleeren van boekhoudingen en administraties. Uitsluitend in de na-middag- of avonduren. Condities nader overeen te komen. Brieven no. M13 Bataviaasch Nieuwsblad.

Om van het leven te houden, moet men van werken houden. (De Zakenwereld).

MONTEUR-WERKTUIGKUNDIGE met 17-jarige ervaring, ook op de hoogte van electriciteit, biedt zich aan voor tijdelijk baantje of op daggeld. Brieven no. M335 Bataviaasch Nieuwsblad.

JONGEMAN, einddiploma K.W.S. (werktuigkundige afdeeling), 3½ jaar practijk, militieplicht volbracht, zoekt betrekking. Brieven aan de administratie van het Bataviaasch Nieuwsblad onder nummer M353.

WIE HELPT jong energiek Chineesch jongmensch aan werk in de avond-uren? Is ook genegen samen te werken met dito persoon. Administratief en boekhoudkundig onderlegd. Brieven no. M310 Bataviaasch Nieuwsblad.

GEROUTINEERD TYPIST zoekt werk bij zich aan huis voor de avonduren. Aanbiedingen onder nummer M304 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

Personalia.

DAME, vaste positie, vraagt f 300.— ter leen. Wijze van terugbetaling na voorafgaande bespreking. Brieven onder no. M381 Bataviaasch Nieuwsblad.

IMPORTEUR zoekt compagnon met kapitaal, wegens noodzakelijk geworden uitbreiding van zijn jonge zaak. Aanbiedingen onder nummer M18 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

HANDELSMAN, eigen zaken drijvende, zoekt eenige vertegenwoordigingen. Brieven onder nummer M16 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

N.M.B. Afspraak per Magneetje ongewenscht. Schrijf gerust adres of ontmoetingsplaats. Geheimhouding in ieder geval verzekerd. Brieven onder no. M340 Bataviaasch Nieuwsblad.

HEER met vaste positie vraagt f 400.— ter leen. Terug te betalen in 10 termijnen à f 60.—. Brieven no. M359 Bataviaasch Nieuwsblad.

INDISCHE DAME, werkzaam zijnde, zoekt netten vriend of vriendin om gezamenlijk voor eigen rekening uit te kunnen gaan. Brieven onder no. M354 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

De wezenlijke kwestie voor den leider is, te bewijzen, dat hij een leider is. (De Zakenwereld).

ASSOCIATIE GEZOCHT door persoon van Chineeschen landaard met bestaande zaak. f 5000.— inbreng-kapitaal beschikbaar. Alleen serieuse Chineesche zaken komen in aanmerking. Gewenscht salaris minstens f 300.— met tantièmes en aandeel in den winst. Brieven no. M311 Bataviaasch Nieuwsblad.

JONGMENSCH van goeden huize en aanleg, in gouvernements dienst werkzaam, wegens te weinig verdienste niet in staat te betalen lesgeld voor privaatlessen voor de notaris-examens, vraagt steun van heer of dame, eventueel ook van een of andere vereeniging. Verbindt zich eventueel bij acte het ontvangene, desnoods met rente, t.z.t. terug te betalen. Brieven enz. onder no. M149 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

KENNISMAKING VERZOCHT met dame, wier taschje in de Rijswijkstraat viel en dat door steller dezer aan haar overhandigd werd. Gelieve te aanwoorden onder nummer M305 aan de administratie van het Bataviaasch Nieuwsblad.

PLANTER uit het Soekaboemische, Zaterdagsavonds en Zondags te Weltevreden vertoevende, zoekt jonge dame, om de Zaterdagsche uitgaans-gelegenheden te bezoeken. Na voldoende kennismaking huwelijk niet uitgesloten. Brieven met portret, hetwelk op eerewoord geretourneerd zal worden, onder nummer M307 bureau Bataviaasch Nieuwsblad. Geheimhouding verzekerd en verzocht.

Onderwijs en Lessen.

FRANSCHE HANDELSCORRESPONDENTIE GEVRAAGD in de avonduren van gediplomeerd persoon. Brieven onder no M361 Bataviaasch Nieuwsblad.

ONDERWIJZER L.A. wiskunde gevraagd voor bijwerken jongen 1e studiejaar, 2 uur 's weeks. Buurt Tanah Abang. Brieven onder nummer M386 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

VOOR ZELFONDERRICHT leent zich het juist verschenen „Leerboek voor Stenografie, systeem Sir I. Pitman", door Sj. van Eck. Verkrijgbaar in de voornaamste boekwinkels in Indië en bij den samensteller, Laan Trivelli 40 Weltevreden, Tel. Wl. 429. M303

Goede manieren openen vele deuren. (De Zakenwereld).

ERVAREN ONDERWIJZER organiseert clublessen voor Hollandsche conversatie, speciaal voor Chineezen. Brieven onder no. M7 Bataviaasch Nieuwsblad.

ONDERWIJZER heeft nog eenige uren beschikbaar voor het bijwerken van leerlingen, eventueel toezicht op huiswerk. Brieven onder no. M8 Bataviaasch Nieuwsblad.

Diversen.

VANAF HEDEN TOTALE UITVERKOOP van meubilair, verhuiswagens en ledikanten enz., 10% korting, wegens vertrek naar Nederland. Mevrouw J. B. v. d. Berg, Berendrechtslaan 51, Tel. 1589 Wl. M351

VANAF HEDEN zijn de telefoonnummers van de Nieuwe Hermandad Wlt. 874 en 875. De Leider W. J. Kelder. M325

LEERBOEK VOOR STENOGRAFIE, systeem Sir I. Pitman, door Sj. van Eck, is verschenen en verkrijgbaar in de voornaamste boekwinkels in Indië. M302

EEN JONGE HOND gevraagd. Liefst bastaard Fox-terrier of ander soort Europeesche hond. Goed tehuis verzekerd. Brieven No. M312 Bataviaasch Nieuwsblad.

STAATSSPOORWEGEN

Vendutie

op 13 JANUARI 1930 ten 9 ure v.m. in het Magazijn der S.S. en T. te Tjikoedapateuh (Bandoeng) van gedurende 2 Januari 1929 t/m 22 Juli 1929 in de treinen, stations en halten der S.S. bewesten Djokjakarta achtergelaten en onbestelbare goederen, welke intusschen door de rechtmatige eigenaren kunnen worden terugbekomen.

Eene specificatie van de te verkoopen achtergelaten goederen is aan de stations en haltegebouwen der S.S. opgeplakt.

Op deze vendutie zal mede worden verkocht een groote partij afgekeurde, ingeleverde goederen, waaronder ± 2 ton balkijzer No. 40, bankschroeven, rubberartikelen, signaalartikelen, ijzerdraad, oud geelkoper, ballastschoppen, oud lood, gereedschappen, diverse lantaarns, enz. enz.

HET HOOFD VAN DEN MAGAZIJNSDIENST DER S.S.

1810

ABONNEMENTSPRIJS: f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75. Regeltarief f 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — DERDE BLAD — Directeur G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord). Na 5 uur 's midd. Welt. 429

Duitsche Emoties en Persoonlijkheden

door

VILLANUS.

2 December.

De ontruimde tweede zône van het Rijnland viert feest. Kalme politici probeeren de uitbundigheid der vreugde te temperen: „Mijne heeren, bedenkt dat de bezetting nog niet geëindigd is. Het is waar dat wij allen medegevierd hebben toen Keulen ontruimd was; dat echter was het begin van het einde van de diepste vernedering van het Duitsche rijk. Die gebeurtenis had symbolische beteekenis; ontruiming van uw steden echter is slechts een etappe op den weg, die toen begonnen is. Reden tot uitbundig juichen hebben wij eerst als de laatste vreemde soldaat van Duitschen bodem verdwenen is."

Zoo spreken de bedachtzame lieden uit het Noorden tot de Rijnlanders, die met al hun impulsiviteit hun vreugde over de bevrijding toonen; die niet tot bedaren komen sedert zij, inplaats van de vreemde vlaggen, welke van de voornaamste gebouwen tien jaren lang plachten te wapperen, hun eigen kleuren weer in de straten zien.

Zij zijn dronken van die kleuren, dronken van het gemis van vreemde overheerschers, al waren die ook nog zoo beleefd, ja, zooals de Engelschen, ook nog zoo vriendschappelijk zelfs.

Zij juichen: geen Belgisch, geen Engelsch soldaat staat nog op Duitschen bodem, en de Franschen zullen wij weldra eveneens geheel zien verdwijnen. Nu zijn zelf bevrijdzijn, twijfelen zij niet meer aan de rest. Het Rijnsch temperament is immers geneigd tot optimisme!

Zij zoeken een uitweg voor hun vreugde en dankbaarheid. En zij gaan naar het graf van Stresemann en leggen daar kransen neer. Een even aantrekkelijke als spontane hulde voor den man, die zooveel voor zijn land gedaan heeft.

Onder die omstandigheden moet Hugenberg zijn dwaas voorstel tot verwerping van het plan-Young niet alleen, maar zelfs tot vervolging van de ministers, die hun namen eronder hebben geplaatst, in den rijksdag verdedigen. Hij heeft het dan ook zelf niet gedaan, maar mindere goden uit zijn partij het woord laten voeren. Ministers en partijaanvoerders richtten tegen hem scherpe aanvallen. Hij zat zelf in de zaal, en men riep hem op, om te antwoorden.

Maar hij bleef zitten en zwijgen; op die manier kreeg zijn prestige een geduchten knak. Hij, de dictator van zijn partij, kwam, door zijn destructie politiek, in de pijnlijkste situatie waarin een politiek man kan komen. Tegen hem requisitoir na requisitoir. Van buiten klinken de vreugdekreten van de bevrijde steden, bevrijd door de politiek, die hij misdadig wil verklaren. En in het parlement zelf laten de achtenswaardigste mannen uit zijn eigen aanhang hem in den steek.

Ondanks de drie partijen die achter zijn referendum staan, haalt dit voorstel tot ternauwernood een vijfde der stemmen. Als dan het dwaaste artikel in stemming komt, dat strafvervolging voorschrijft voor de onderteekenaars van het plan-Young, onthouden verschillende conservatieve oud-ministers, en een heele groep Duitsch-nationale afgevaardigden het artikel hun stem, dat nu nog niet eens op een zesde der uitgebrachte stemmen komt. De nederlaag is niet van twijfelachtigen aard.

De oppositie in de partij van Hugenberg, die door zijn dwingelandij klein gehouden is, steekt tegelijkertijd het hoofd omhoog. De groep van personeel en arbeiders, die al vroeger in verzet is gekomen tegen de anti-republikeinsche agitatie der partij, verklaart zich nu ronduit tegen Hugenberg's onvruchtbaar, negatief, non-coöperatorsbeleid. Hugenberg is buiten zich zelf van toorn. Onmiddellijk geeft hij last tot een bijeenkomst van het partijbestuur, om deze rebellie te behandelen.

Hij wilde Treviranus reeds uit de partij stooten, omdat deze in een particulieren brief de politiek der leiding heeft gecritiseerd; nu heeft hij met nog erger zondaars te doen: zondaars die zich zelfs uitdrukkelijk solidair verklaren met den zondebok Treviranus.

Onder die omstandigheden moet Hugenberg over drie weken met zijn referendum voor het land verschijnen. Als deze brief Batavia bereikt, heeft het referendum reeds plaats gevonden maar wij hoeven den uitslag niet af te wachten om te voorspellen: de tweede Haagsche conferentie zal daarop niet stranden.

Het lot is tegen Hugenberg. De stemming zal nog plaats vinden op den „gouden Zondag" vóór Kerstmis, waarop ieder zijn laatste inkoopen voor het Kerstfeest doet, waarop ieder in zijn besten luim is.

Hugenberg wil dictator zijn naar de grootste internationale exempelen. Hij wil zijn als Mussolini, die verplettert wie hem, zelfs in eigen kamp, in den weg treedt. Hij bewondert het voorbeeld van Stalin, die uit zijn partij zet, verbandt, vernietigt, al wie anders dan hij durft denken; die geeselt totdat zelfs mannen van het gezag van een Rykof de officieële opvolger van Lenin, Tomski, de groote man der vakvereenigingen in de sowjetrepubliek, Boecharin, eens de zegelbewaarder van de leerstellingen van Lenin, zich met vernederende schuldbekentenis in het stof voor zijn voeten krommen, om dan, nadat zij in de woorden van willooze boetvaardigen hun schuldbekentenis over de wereld hebben uitgekreten, te hooren dat zij nu eerst eens, door de straffe vervolging van hun oude medezondaars, moeten bewijzen dat zij waardig zijn in de partij als berouwhebbenden te worden opgenomen.

Dit zijn de voorbeelden die Hugenberg voor den watertanden. Hij heeft, helaas voor hem, de macht niet in Duitschland om te straffen met de middelen van den staat. Maar naar bescheiden krachten, door uitbanning uit de partij, zal hij treffen allen, die andere meeningen dan de zijne trachten te verkondigen.

Beheerscht hij de partij niet door zijn heirleger van kranten, dat hij werkelijk tot een voor zijn doeleinden uiterst bruikbaar instrument heeft kunnen organiseeren? Heeft hij daardoor niet alleen groote macht in de partij, het bepaalt ook zijn onmisbaarheid, daar de partij zonder dit leger geen strijdmiddelen bezit.

Hij voelt zich dus veilig, ondanks zijn politiek en persoonlijk échec tegelijkertijd tijdens de behandeling van zijn voorstel in den rijksdag.

Men hoort van allerlei kanten, dat het gebucht kraakt in de conservatieve partij. Het kan ook niet anders. Zou een politieke groep, die zooveel kalme, fatsoenlijke, aristocratische elementen van den ouden stempel bevat, zich in haar geheel overal heen laten meesleepen in een beweging, die opstand predikt, hardhandige rebellie tegen de wettige regeering; die speculeert op de hartstochten van de menigte, luidruchtig en onbeschaafd is menigmaal; die in bedenkelijke nabijheid komt van lieden, die met helsche machines werken?

Voor deze behoudende menschen bij uitnemendheid is geen plaats in een groep die — en dit is in hooge mate beslissend — het hoofdschudden uitlokt van den ouden Hindenburg.

De conservatieve partij in Duitschland moet op den weg, waarop Hugenberg haar leidt, op zijn minst in twee stukken uiteenvallen. Waarschijnlijk echter in meer.

Intusschen vraagt men toch met een zekere bezorgdheid, waar de opvolger voor Stresemann moet worden gezocht. Wij weten dat dr. Curtius officieël op zijn plaats is gezet; daarmede echter is het probleem niet opgelost.

Wij meenen Curtius vrij goed te kennen; hadden tijdens de Haagsche conferentie de gelegenheid herhaaldelijk uren met hem door te brengen, en vele malen over allerlei kwesties met hem te spreken. Wij kregen den indruk van een zeer welmeenend, zeer verstandig en fatsoenlijk man; een man die zeker, evenals Stresemann, in staat zal blijken, de menschelijke sympathie te winnen van zijn nieuwe buitenlandsche collega's met wie het hem gemakkelijker zal vallen rechtstreeks te spreken dan dit voor Stresemann tot aan het eind van zijn leven het geval was. Maar de geboren diplomaat is dr. Curtius zeer zeker niet.

Ook Stresemann droeg, evenals hij, het hart op de tong. Maar daarbij bezat Stresemann een aanpassingsvermogen, dat Curtius waarschijnlijk vreemd is. Curtius zal menschelijke sympathie winnen, maar hij zal niet inpakken als Stresemann, ofschoon zijn uiterlijk daar a priori meer voor voorbestemd lijkt. Zijn openhartigheid is wellicht geen bezwaar tegenover het buitenland; maar wij vreezen, dat hij het er in Duitschland zelf te kwaad mee krijgt. Wij hebben hem al op de Haagsche conferentie gezien, hoe hij de Duitsche Pers op de Persbesprekingen op stang joeg. Wij stonden daarbij geheel aan zijn zijde, vonden zijn opmerkingen volkomen gerechtvaardigd; maar zij hadden wellicht met iets minder temperament over zijn lippen kunnen komen.

Stresemann kon kwetsen, maar dan wist hij weer te heroveren. Stresemann had een meesleepende welsprekendheid in zijn voordeel, en bovendien een groote macht in zijn eigen, belangrijke partij, die hem in staat stelde haar altijd weer mee te krijgen voor zijn politiek. Dit is een der hoofdredenen geweest, waarom Stresemann zich zoolang heeft kunnen handhaven. Eerst is zijn partij met tegenzin met hem meegegaan. Nu houdt zijn posthuum gezag haar nog aan de zijde van Curtius. Zal dat zoo blijven?

Wij zullen moeten afwachten.

In ieder geval, anderen dan Curtius zijn er niet. De brave rijkskanselier Müller is in ieder geval niet de man om hem de taak uit handen te nemen. Hij zou een catastrofe blijken van welmeenendheid.

Het eerste proefstuk van Curtius krijgen wij nu van nabij te zien, in den Haag. Laat ons hopen dat hij het daar niet zoo moeilijk krijgt als Stresemann. Dan zouden wij een hard hoofd hebben in het geval.

Maar daarover hopen wij den lezer nog uitvoerig te kunnen berichten.

(Nadruk Verboden).

De Zetel der Internationale Herstelbank.

De Internationale Herstelbank zal te Bazel worden ondergebracht in het hierboven afgebeelde gebouw, het „Haus zum Kirschgarten", een der mooiste gebouwen van Zwitserland, in de jaren 1782—1785 gebouwd onder leiding van den architect Johann Ulrich Büchel.

BUITENLAND.

De facultatieve Clausule.

De overwegingen der Britsche regeering bij de onderteekening.

Er is, naar reeds is geseind, een Witboek verschenen waarin de overwegingen worden uiteengezet welke de Britsche regeering leidden tot het teekenen der facultatieve clausule van het statuut van het permanente Hof van Internationale Justitie en waarin de beduchtheid wordt besproken, in sommige kringen geuit ten aanzien van de gevolgen dier onderteekening.

De regeering betoogt naar wij nader in de mailbladen lezen, dat ten aanzien van geschillen van justitiabelen aard de onderteekening der facultatieve clausule een logisch gevolg is van de aanvaarding van het vredespact, daar een in juridischen zin afzien van den oorlog, om doeltreffend te worden gemaakt, gepaard dient te gaan met bepaalde daden waardoor een organisme wordt verschaft voor een vreedzame regeling van geschillen.

Door de facultatieve clausule te teekenen hoopte te Britsche regeering zoowel de wereld een bewijs te geven van haar vertrouwen in het vredespact als een aanwijzing van haar wensch om een vreedzame regeling te verzekeren van justitiabele geschillen waarin zij betrokken zou kunnen worden. Ook wenschte zij te doen wat in haar vermogen was om andere naties op te wekken hetzelfde te doen.

Na er aan herinnerd te hebben dat ook de dominions en Indië besloten hebben de clausule te teekenen, zegt het memorandum dat de vraag, die soms gesteld wordt of het wel veilig is de Britsche belangen aan het Permanente Hof toe te vertrouwen eigenlijk dient te worden omgezet in de vraag of het wel verstandig is de Britsche belangen zonder een anderen waarborg te laten dan een oorlog, dien Brittannië op zich heeft genomen niet te voeren.

De Britsche regeering neemt het standpunt in, dat de heele loop der internationale ontwikkeling sedert tal van jaren is gegaan in de richting van een vervanging van oorlog door arbitrage en zij verheugt zich over het bestaan van een internationaal hof van onaangevochten bekwaamheid en onpartijdigheid, waaraan geschillen althans van justitiabelen aard kunnen worden voorgelegd. Een dergelijke hervorming beschouwt zij als een essentieel deel van de poging om de verbintenissen van het vredespact uit te voeren en om de eerste jaren van den vrede te bezigen voor het scheppen van doeltreffende waarborgen tegen oorlog, voor de werkelijkheid daarvan vergeten is.

Vermoord bij Vergissing.

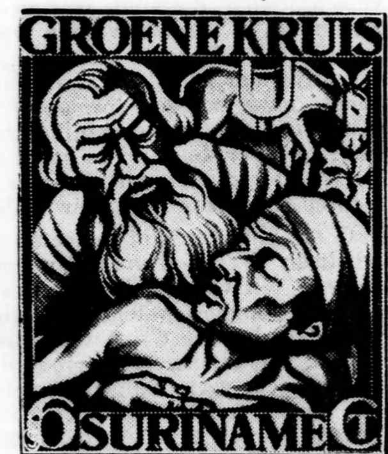
Een door de Duitsche politie verrichte arrestatie heeft aan het licht gebracht, dat een moord in Polen, die tien jaar geleden plaats had en waarvan een geheel gezin van acht personen het slachtoffer werd, op een... „vergissing" berustte, zoo lezen wij in de *Tel.*

Die moord had plaats te Ostrov bij Kalisz. Het geheele gezin van den boer Jakubovitz werd in den nacht met een bijl afgeslacht — op een acht-jarig jongetje na, dat zich tijdig onder het bed had weten te verbergen en het gruwelijk gebeuren moest aanzien. Hij herkende toen den moordenaar, den boerenknecht Emaj, die destijds evenwel over de grens naar Duitschland wist te vluchten.

Zes maanden geleden schreef echter de moordenaar aan zijn nog altijd te Ostrov wonende vrouw, dat hij tot iederen prijs naar zijn oude woonplaats wilde terugkeeren. De vrouw, overtuigd dat haar man nooit zou terugkomen, was echter hertrouwd en zag op tegen de ontmoeting met Emaj op. Zij toonde het schrijven aan de Poolsche politie, die overleg pleegde met de Duitsche, en Emaj werd aangehouden.

Hij bekende onmiddellijk, doch verklaarde, door misverstand het gezin Jakubovitz te hebben vermoord. Te Ostrov heerschte een veete tusschen twee mannen, Kaldunski en Krzyrek, en de eerste had hem gehuurd om de familie Krzyrek uit te roeien. In het nachtelijk duister had hij zich echter in het huis vergist en was de boerderij van Jakubovitz binnengedrongen, waar hij het bekende bloedbad aanrichtte.

De weldadigheidszegel welke ten baten van „Het Groene Kruis" in Suriname, verkocht wordt.

FEUILLETON.

DOODEMANS ROTS.

Naar het Engelsch van A. T. QUILLER-COUCH.

30)

Bij het flauwe licht struikelend over een onnoemelijk aantal hinderpalen, masten, oude riemen, enz. enz., kwamen wij eindelijk bij de loods en het gelukte ons eindelijk mijn boot te water te laten. Ik gaf hem de twee sovereigns zoowel als de enkele shillings, die nog in mijn zak zaten en toen ik in de boot stapte dacht ik grimmig dat ze in feite dat geld niet meer konden uitgeven dan in den mijne; hij die mijn lijk vond zou er des te minder voordeel van hebben. Wij hadden haast geen woord gezegd toen en dan nog fluisterend; het schijnt dat de nacht iemand daartoe dwingt. Maar toen ik naar beneden liep (want het was al lang eb) en Bagnell de riemen aangaf, vroeg hij:

„Wanneer komt u terug, mijnheer?" Al weer dezelfde vraag. Ik gaf er hetzelfde antwoord op.

„Niet voor den morgen," zei ik en met een paar streken was ik midden op het vaarwater en roeide de rivier af. Ik zag hem aan den oever in het maanlicht staan, nog steeds verbaasd, tot dat hij eindelijk uit het gezicht verdween. Ik had een licht bootje zoodat het goed vooruit kwam hoewel ik den stroom tegen had. Wat deed mij toch besluiten tegen den stroom op te roeien in plaats van mijn den anderen kant op eenvoudig mee te laten gaan, dat weet ik tot nu toe niet. Alles was zoo stil en vaag in mij dat het waarschijnlijk niet in mij opkwam om van richting te veranderen. Ik was mij van niets bewust en zag alleen een rij lichten aan iederen kant langs mij voorbijgaan en hier en daar de omtrek van een groot gebouw dat een oogenblik tegen de lucht afstak en dan weer langzaam uit het gezicht verdween, het kraken van de roeiriemen in de ongesmeerde roeigaten en boven dat alles het bleeke licht van den maan dat mijn boot volgde.

Ik herinner mij nu dat ik zoo kinderachtig was om dat voortdurende maanlicht te willen vermijden; de maneschijn viel telkens op den kant van mijn boot bij iederen riemslag dien ik deed; ik had telkens een eenigszins triomfeerend gevoel wanneer ik een oogenblik onder een brug voer.

Dit alles herinner ik mij nu en de verwonder mij over de onbeduidende gewaarwordingen. Dan weer ving ik den geur op van een witte roos en vroeg ik mij af waar die vandaan kwam. Ik had dienzelfden geur geroken dien middag in de kamer waar Claire afscheid van mij genomen had. Hoe was die geur mij gevolgd? Daarna begon ik de lichten te tellen, te tellen, steeds van voren af aan. En steeds zag ik dien manestraal naast mij.

Ik zat nog in mijn jas gehuld ofschoon ik de cape had weggeslagen om mijn armen vrij te hebben voor het roeien. Terwijl ik maar steeds doorroeide.

Ik herinner mij dat ik een omweg maakte om de menigte schepen te vermijden die op het aanbreken van den dag lagen te wachten om naar de Markt te gaan en den witten toren tegen den hemel te zien afsteken. Maar nu volgde ik mijn eigen bijgebleven indruk, die mij eenigszins is bijgebleven was dat ik in de schaduw van een drie master door roeide die dicht bij den oever lag. Toen ik wat in het licht kwam zag ik de woorden „Water-Witch" in witte letters op den donkergeverfden boeg staan.

Op dat oogenblik was ik bijna midden tusschen de schepen. Ik keek achter mij en zag tallooze masten tegen den hemel afsteken. Ik roeide nog een eind verder en bleef toen stil liggen. Waarom nog verder te gaan? Hier kon ik mijn plan ten uitvoer brengen even goed als verder op. Niemand zou waarschijnlijk den plof in het water hooren als ik overboord ging en zelfs al hoorden men het, niemand zou er zich om bekommeren. Ik was toch buiten het maanlicht. Dus ik nam het trommeltje uit mijn jas en legde het op den achtersteven, ik wou het met den sleutel in het water laten zinken voordat ik er zelf in sprong. Dus ik haalde den sleutel uit mijn anderen zak, deed mijn overjas uit, toen mijn andere jasje en vest, vouwde ze zorgvuldig op en legde ze neer op het achterbankje. Toen dit afgeloopen was stak ik den sleutel in het trommeltje en zag hem aan, ik verwonderde mij over een broekzak, mijn horloge en ketting in den anderen. Dit alles was heel bedaard en ordelijk doen dacht ik. Stilletjes deed ik mijn schoenen uit toen mij plotseling iets inviel. Het was mogelijk dat ik in mijn laatsten strijd de begeerte om te leven zich van mij zou meester maken en daarom het leven zou te willen zou ik dan misschien gaan zwemmen. In den ouden tijd te Lizard Town kon ik evengoed zwemmen als loopen en ik twijfelde er niet aan of ik zou, zoodra ik in 't water was, mijn armen beginnen uit te slaan. Kon ik op vastberadenheid genoeg rekenen om mijn armen stil te houden en mij stilletjes te laten verdrinken?

Dit was bepaald een moeilijk geval; maar ik besloot alles zoo zeker mogelijk te maken. Ik haalde mijn zakdoek uit mijn zak en bukte om mijn voeten stevig aan elkaar vast te binden. Dit alles deed ik doodbedaard en werktuigelijk. Zoover ik van iets zeker kan zijn dat al zoo lang geleden is weet ik heel zeker dat er geen zweem van aarzeling of van aarzeling in mijn voornemen ten uitvoer te brengen geen sprake was. Neen aarzeling behoefde ik niet te overwinnen, want ik aarzelde niet.

Ik bukte en had mijn zakdoek al om mijn enkels gebonden, toen mijn bootje zachtjes tegen iets anders aanschuurde. Ik keek op en zag een donkeren scheepswand boven mij en vlak boven mijn hoofd de witte letters „Water-Witch." Hier zou het dus nooit kunnen. Mijn bootje was met den stroom de rivier weer af gedreven, met den achtersteven vooruit naar de bijna scheef langs den ketting van den schoener aan. Ik moest weer achteruit zien te komen want anders zouden de menschen op het schip mij hooren. Ik duwde zachtjes af en nam de riemen op, toen ik plotseling stemmen hoorde van den achtersteven.

Mijn eerste opwelling was zoo spoedig mogelijk zien weg te komen en ik had reeds een halven slag gedaan, toen er iets was dat mij noodzaakte op te houden en mijn hart bonsde van schrik.

Wat was dat? Iets in de stemmen? Ja, iets dat mijn gevoelloosheid van mij wegrukte alsof het een spinneweb was; iets dat mijn adem deed inhouden en mij deed inspannen om uit alle macht te luisteren.

De twee stemmen waren van een man en een vrouw. Ze spraken vrij hard, alsof ze aan het kibbelen waren; de vrouwenstem was smeekend en vermanend; die van den man dreigend en hard. Maar dat was de reden niet dat mijn hart plotseling onstuimig begon te kloppen en al het bloed mij naar het hoofd steeg.

Want in die stemmen herkende ik die van mevrouw Luttrell en Colliver.

„Heb je nu nog niet genoeg gedaan?" sprak de vrouw. „Komt er geen eind aan je wreedheid dat je mij zoo moet vervolgen? Neem dat geld en laat mij heengaan."

„Ik moet meer hebben," luidde het antwoord.

„Ik heb waarlijk niet meer. Ga heen, dan zal ik je later nog meer zenden. Daar doe ik een eed op."

„Ik kan niet heengaan," zei de man. „Waarom niet?"

„Dat doet er niet toe. Ik word vervolgd." Nu fluisterde de man eenige woorden, die ik niet kon verstaan. „Zoo dat, tenzij je je man aan de galg wilt zien hangen — en ik verzeker je, dat ik in mijn laatste stervensspeech niet zal vergeten de vriendelijke hulp te vermelden, die je van jou ontvangen heb en van Cla—"

„Stil! stil! Als ik dat geld krijg zal je dan morgen of tenminste voor een tijd me rust laten? Ik zal ze een en zal niet om medelijden vragen — alleen voor een korten tijd rust. Ik moet het aan Claire vertellen, het arme meisje — zij weet nog niet —"

Heel zachtjes aan was mijn bootje langs den boeg van het schip gedreven.

Spiritistische Storm.

Onze Londensche correspondent schrijft ons d.d. 6 Dec.:

„Het grootste mannelijke medium", Rudi Schneider, een Oostenrijker, en „het grootste vrouwelijke medium", mrs. L.R.G. Crandon, burgeres van de Vereenigde Staten, zijn op het oogenblik in Londen. De dagbladen vinden hierin aanleidingen Londen thans „het psychisch centrum van de wereld" te noemen. De twee mediums heeten gemeenzaam Rudi en Margery (nom de medium van de Amerikaansche). De kranten verschaffen ware lessen in psychische terminologie en woorden als séance, medium, ectoplasme, levitatie, krijgen voor krantenlezers een vertrouwden klank.

Maar met al die leering voelt een correspondent, die thans mededeelingen wil doen over wat daar geschiedt in het tot psychisch wereldcentrum bevorderde Londen, zich toch nog wat op glad ijs.

De begrippen, die aan deze spiritistische woorden vastzitten, blijven onbestemd en het spiritisme zelve is een geloof of een wetenschap voor een geschil, dat de beste vrienden tot vinnige tegenstanders kan maken. In dat opzicht verschilt het niet van andere geestelijke leerstellingen. Ik ben dan ook allerminst voornemens in de kwestie, die nu in Londen weer zulke stormen van meeningsverschil heeft doen opsteken, aan den eenen of aan den anderen kant te gaan staan.

Mij dunkt dat „Margery" voornoemd hier met den meesten tact optreedt. Zij is niet naar hier gekomen om menschen te bekeeren tot spiritistische gevoelens. De menschen, verklaart zij, die niet ernstig gelooven aan mijn manifestaties of aan de realiteit van het spiritisme, behoeven niet op mijn séances te verschijnen. Zij krijgt dus overtuigde adepten en houdt zich geheel buiten het kabaal.

Dit kan niet worden gezegd van den heer Rudi, wiens kampioenen den strijd tegen de sceptici schijnen te hebben gezocht. De séance met Rudi werd bijgewoond door „bekende mannen der wetenschap" en door de leden van de bekende Britsche Vereeniging voor Psychisch onderzoek. Ook hier werden de twijfelzuchtigen niet toegelaten. Maar den ochtend na de séance werd medegedeeld wat er al zoo aan wonderbaarlijks was geschied. Ook werd uitgelegd dat met behulp van electrische connecties (alle aanwezigen in het vertrek maakten deel uit van een electrischen kringloop, zoodat bedrog in het duister terstond kon worden ontdekt) de zuiverste contrôle op medium en medestanders was uitgeoefend.

De manifestaties, door het mediumiek vermogen van Rudi gewekt, hadden o.a. hierin bestaan, dat een papiermand „uit zichzelf" van den vloer was opgerezen, door het vertrek had gelaveerd en op de knieën van een der séanceleden was neergekomen. Men had ook vormen van ectoplasma gezien, die deden denken aan menschelijke rompen, armen en beenen. Deze manifestaties waren dus niet ongelijk aan de verschijnselen, die sinds jaar en dag op spiritistische séances worden waargenomen. Dat Rudi nochtans „het grootste medium van de wereld" wordt genoemd, moet worden toegeschreven aan het feit, dat zulke manifestaties, wanneer hij er de hand in heeft (de hand is hier zeer figuurlijk bedoeld) veel intensiever zijn dan gewoonlijk.

De Oostenrijker schijnt de heeren van het Britsch Verbond voor Psychisch Onderzoek ten volle te hebben bevredigd. Maar andere wetenschappelijke mannen dan die, die ter séance aanwezig waren, zijn allerminst bevredigd en blijven in deze vertooningen nutteloos en den menschen onwaardig werk zien, dat niets bewijst boven hetgeen reeds bekend is.

Maar afgescheiden van de mannen der wetenschap heeft de thans levende en werkende telg van een in Brittannië fameus goochelaarsgeslacht, de heer Maskelyne, aan de kampioenen van Rudi verteld dat hij met zijn goochelkunst „manisfestaties" te voorschijn kan roepen, waarbij vergeleken die van het medium kinderspel worden.

Velen zijn van meening dat Rud's verschijnselen ook zonder ze te plaatsen naast de verrichtingen van den goochelaar Maskelyne reeds alle kenmerken der kinderlijkheid dragen. Maar niettemin zouden velen graag zien dat Maskelyne met zijn illusionisme (zooals het woord van het variété-program zegt) de heeren der psychische wetenschap eens op de proef zou stellen.

Deze wensch zal echter niet in vervulling gaan. De kampioenen van Rud stellen hun eischen aan den goochelaar. En de goochelaar stelt eischen aan de spiritisten. En aangezien ze niet tot overeenstemming kunnen komen zal Londen waarschijnlijk dit duel tusschen het te voorschijn roepen van mystieke verschijnselen door goochelkunst en door mediamiek geestelijk vermogen moeten missen.

Dat behoeft men niet te betreuren. Velen nemen gaarne aan dat het werk van de psychische onderzoekers ernstig is, ook al schijnen de manifestaties steeds te getuigen van laakbaar gebrek aan ernst bij de „geesten". En voor dezulken zou het zeker stootend zijn, even goed als voor de overtuigde spiritisten, indien de manifestaties die — in hoe primitieven vorm dan vaak — hun hoop, hun vertrouwen en zelfs hun geloof bevestigden vergelijkenderwijze of uitdagend de amusante maar erkend-bedriegelijke trucs der goochelkunst tegenover zich kregen.

Oprechter en waardiger is dan b.v. een uitspraak van den president van het Britsch Ethologisch Verbond, professor Bernard Hollander, die zich eenvoudig maar nadrukkelijk een overtuigd tegenstander verklaart van dit spiritistisch onderzoek met behulp van mediums in séances. Hij heeft de gelegenheid van de aanwezigheid van deze „grootste mediums van de wereld" aangegrepen om een fellen aanval te richten op het spiritualisme in het algemeen en zijn „onopgevoede beroepsmediums" in het bijzonder.

„Waarom", vraagt dr. Hollander, „verschijnt niet, wanneer er een mensch is vermoord en de dader niet kan worden gevonden, de geest van het slachtoffer om aan zijn treurende bloedverwanten inlichtingen te geven". De professor verklaarde dat spiritualistische verschijnselen niet zelden teruggebracht kunnen worden tot bedriegerij. En zelfs, indien ze oogenschijnlijk echt zijn, berusten ze toch altijd op zuiver persoonlijk geloof en individueele ervaringen. Dit geloof en deze ervaringen of gewaarwordingen kunnen worden verklaard door de werkingen van het onderbewustzijn.

Het verschijnsel der levitatie (waarbij voorwerpen klaarblijkelijk zonder stoffelijke kracht van den grond worden gelicht, tegen de wetten van de zwaartekracht in handelen) kan Hollander niet verklaren. Maar hij meent te mogen aannemen dat dit verschijnsel voortkomt uit alsnog onbekende dynamische krachten.

In elk geval was de aanwezigheid van een of andere kracht, die abnormale stoffelijke effecten te voorschijn kon roepen, geenszins een bewijs van leven na den dood, als hoedanig de spiritisten of spiritualisten ze immers willen beschouwen. Nog minder was de levitatie een bewijs van de aanwezigheid van geesten. Hij wees er op dat gelijksoortige effecten konden worden bereikt door hypnotisme.

De zoogenaamde „mededeelingen van den anderen kant" door „een geest" via het medium waren volgens dezen professor uitvloeisels van het onderbewustzijn. Hij moest tot zijn spijt vaststellen dat men nimmer een „bericht" ontving dat licht kon werpen op die groote problemen, die der menschheid zoo na aan het hart liggen.

Indien er geesten zijn, besloot de professor, en indien zij hen, die zij achter hebben gelaten, liefhebben, dan zouden hun manifestaties niet de tusschenkomst van onopgevoede beroepsmediums noodig moeten hebben.

En hiermede zal de spiritistische storm, die door de natuurlijke stormen van het jaargetij heen in Londen heeft gewoed, wel weer voor eenigen tijd zijn geluwd.

NEDERLAND.

ZILVEREN JUBILEUM F.M.L. BARON VAN GEEN.

Particulier secretaris van de Koningin.

F. M. L. baron van Geen.

F. M. L. baron van Geen, vroeger adjudant en sedert 1906 kamerheer van de Koningin, herdacht op 1 Dec. j.l. dat hij de veelomvattende en gewichtige functie van particulier secretaris van Hare Majesteit gedurende 25 jaar had vervuld.

Den volstrekten wensch eerbiedigende van den jubilaris dat liefst geen, doch in elk geval zoo weinig mogelijk publiciteit vooraf gegeven zoo worden aan dit feit, moge volstaan worden met deze korte aankondiging van dezen gedenkwaardigen dag in het leven van een eminenten Hofdignitaris die o. a. door de talrooze door hem voorbereide en medegemaakte bezoeken van onze Vorstin aan de verschillende provincies des lands en aan zoovele instellingen enz., alom in den lande een bekendheid geniet als weinigen en die allerwege geacht en gewaardeerd wordt om zijn vele voortreffelijke eigenschappen, van welke een plaats op den voorgrond innemen zijn trouw aan zijn hooge gebiedster, zijn minzaamheid en zijn hulpvaardigheid, ook tegenover de pers, waarmede hij waardevolle relaties betreffende de publicatie van de daarvoor in aanmerking komende Hofaangelegenheden onderhoudt.

Zooals te verwachten was, heeft het jubileum onder buitengewoon groot belangstellingsbetoon plaats gehad.

In de eerste plaats uiteraard van de zijde van Hare Majesteit, die baron Van Geen persoonlijk een schitterend geschenk aanbood.

Verder ontving baron Van Geen bezoek van de burgemeesters van Amsterdam, Rotterdam, den Haag en Utrecht, die hem, onder hartelijke gelukwenschen, een zeldzaam mooi cadeau kwamen aanbieden namens de burgemeesters van 130 gemeenten, aan welke de Koningin tijdens den 25-jarigen diensttijd van den heer Van Geen officieële bezoeken heeft gebracht. Het geschenk ging vergezeld van een album met calligraphische opdracht en bevattende de namen van hen die tot het geschenk hebben bijgedragen.

Zoowel te Apeldoorn, aan de particuliere woning van den jubilaris als te Koninklijken Paleize in den Haag, zijn prachtvolle bloemstukken bezorgd en stapels telegrammen, brieven en kaartjes.

Toen baron Van Geen 2 Dec. van Apeldoorn te 's-Gravenhage terugkeerde, wachtte hem de verrassing dat zijn werkkamer, aan het einde van een der vleugels van het Koninklijk Paleis in het Noordeinde gelegen, op waarlijk grandiose wijze versierd was met hoogopgaande palmen, waartusschen verschillende ten paleize bezorgde bloemstukken keurig waren gerangschikt, zoodat men kon spreken van een waar lusthof.

Hier ontving de heer Van Geen het gezamenlijk bezoek van tal van dames en heeren van Harer Majesteit's Hofhouding en verscheidene Diensten, onder welke ook de tegenwoordige en vroegere medewerkers van baron Van Geen ten bureele der secretarie van de Koningin.

Hier werden nog eenige prachtige geschenken aangeboden en werd de jubilaris door allen hartelijk geluk gewenscht.

Dien middag boden bovengenoemde tegenwoordige en oud-medewerkers baron Van Geen in Restaurant Royal een noenmaal aan.

Namens het bestuur van den Nederlandschen Journalisten-Kring is een telegram van gelukwensch gezonden aan baron Van Geen, waarin hem tevens dank werd betuigd voor de groote welwillendheid en medewerking, die hij steeds ten aanzien van de pers heeft betoond.

Russische Film in de Technische Hoogeschool.

Naar aanleiding van het vertoonen van Russische films in de Technische Hoogeschool te Delft heeft het eerste kamerlid Steger den minister van onderwijs, kunsten en wetenschappen de volgende vragen gesteld:

I. Is het Uwe Excellentie bekend, dat in een der gebouwen van de Technische Hoogeschool te Delft door de Nederlandsche Filmliga een serie van filmen wordt vertoond voor de leden van het disputgezelschap Vrije Studie en introducé's, waaronder velen uit de Delftsche burgerij?

II. Acht Uw Excellentie het niet ongewenscht, dat een rijksgebouw voor hooger onderwijs ten gebruike wordt afgestaan voor het onder I genoemde doel, waar de Filmliga verscheidene films vertoont, die, al wordt dit om het voortreffelijke van montage en spel door velen niet aanstonds bemerkt, niettemin op het gezag van godsdienst, Staat en maatschappij ondermijnend werken; dit vooral nu Sovjet-Rusland door middel van zulke films in besloten kring onder alle klassen der maatschappij propaganda maakt voor zijn wereldrevolutionair doel?

III. Indien Uw Excellentie de onder II gestelde vraag bevestigend beantwoordt, zou zij dan een maatregel willen treffen, waardoor de Nederlandsche Staat niet langer moreel en materieel medewerkt aan de ondermijning van de grondslagen van alle orde?

Angstavond.

In een anders stille zijstraat te Rotterdam trof de gealarmeerde politie op een avond laat een opgewonden menigte. Een huisvrouw is over haar zenuwen en gilt en schreeuwt. Anderen probeeren te sussen. Zij woont op de tweede étage en van de straat af is duidelijk te zien, dat daar licht brandt. Waarschijnlijk houdt een dief zich nog in de woning schuil.

Een inspecteur stelt eenige vragen. Inderdaad ziet de zaak er vrij ernstig uit. De heer des huizes werkt ergens in een nachtploeg. De vrouw is op visite geweest en heeft voor zij uitging het licht uitgedaan. De kinderen zijn allen getrouwd en wonen elders. Toen de vrouw thuis kwam, kon zij de deur niet open krijgen, want in het slot van de gangdeur stak een gebroken sleutel. Bovendien is er het geheimzinnige en onraad voorspellende licht.

De inspecteur ontwerpt snel een plan de campagne: manschappen van de vrijwillige reserve worden rond het blok opgesteld om een eventueele ontsnapping te verhinderen. Zij zullen ook de daken in de gaten houden. De inspecteur en een agent zullen samen naar boven gaan. Revolvers worden voor den dag gehaald, electrische zaklantaarns worden gereed gehouden. De vrouwen kijken vol angstige spanning toe.

De beide politiemannen klimmen naar boven, kalm en bezadigd, een trap tegen de deur, die krakend open vliegt... In de voorkamer brandt licht en voor de oogen van de beide mannen ligt een wanordelijke rommel. De linnenkast staat open en de inhoud ligt verspreid in het rond: een stapel lakens ligt op de canapé, sloopen en hemden prijken op de tafel, handdoeken liggen op de stoelen en de inspecteur bloost bij den aanblik van enkele damesdessous op den grond...

De vrouw des huizes is inmiddels ook naar boven gekomen en jammerend bekijkt zij de wanorde. De inspecteur en de agent kijken behoedzaam rond. Waar zal de inbreker zich schuil houden? Achter die deur daar... onder het bed in de tusschenkamer... achter dat gordijn... is hij naar den zolder gevlucht... zit hij al op het dak?

Dan zien zij een briefje liggen op de tafel en alle drie grijpen er gelijktijdig naar. De inspecteur is er het eerste bij en hij leest voor:

„Moe! Ik kon er niet in, want mijn sleutel is gebroken. Ik moest een droge broek aantrekken. — Pa".

De vrijwillige reserve wordt stilletjes afgedankt.

Van de Duo gevallen.

Op den Amsteldijk bij het Kalfje is mevr. R. uit Utrecht door het breken der rugleuning van de duo van een motorfiets, achterover geslagen en met het achterhoofd terecht gekomen op de straatklinkers. Mevr. R. liep een hersenschudding op en is per ziekenauto naar een ziekenhuis te Amsterdam overgebracht. Haar echtgenoot, die onmiddellijk stopte en zijn vrouw met bebloed gelaat bewusteloos zag liggen, kreeg van schrik een toeval.

Kort verhaal.

EEN INEENSTORTING.

Professor Themistocles Santangelo was de vijftig reeds gepasseerd en scheen, hoe onwaarschijnlijk dit ook mag klinken, volkomen daarmee tevreden. Hij was een man, die zich geheel aan zijn boeken had verpand, die geheel en al opging in zijn onschuldigen hartstocht, zeldzame uitgaven op te sporen. Steeds was hij van de vrees bezield geweest, dat een onvoorziene storm van hartstocht hem van zijn nobele bemoeiïngen zou kunnen afleiden, dat deze hem zijn heerlijk, kostelijk genoegen zou kunnen vergiftigen, verstoren — een genot, dat slechts hem alleen behoorde en dat voor hem vergoeding beteekende voor al het andere.

„Beter een oud boekwerk dan een jonge vrouw", placht hij te zeggen, terwijl zijn oogen zacht achter zijn bril rondkeken en zijn mond onder het blonde baardje een vreedzaam glimlachje schetste. Met de meeste hardnekkigheid hield Santangelo aan dit, zijn vastgestelde levensprogram, vast.

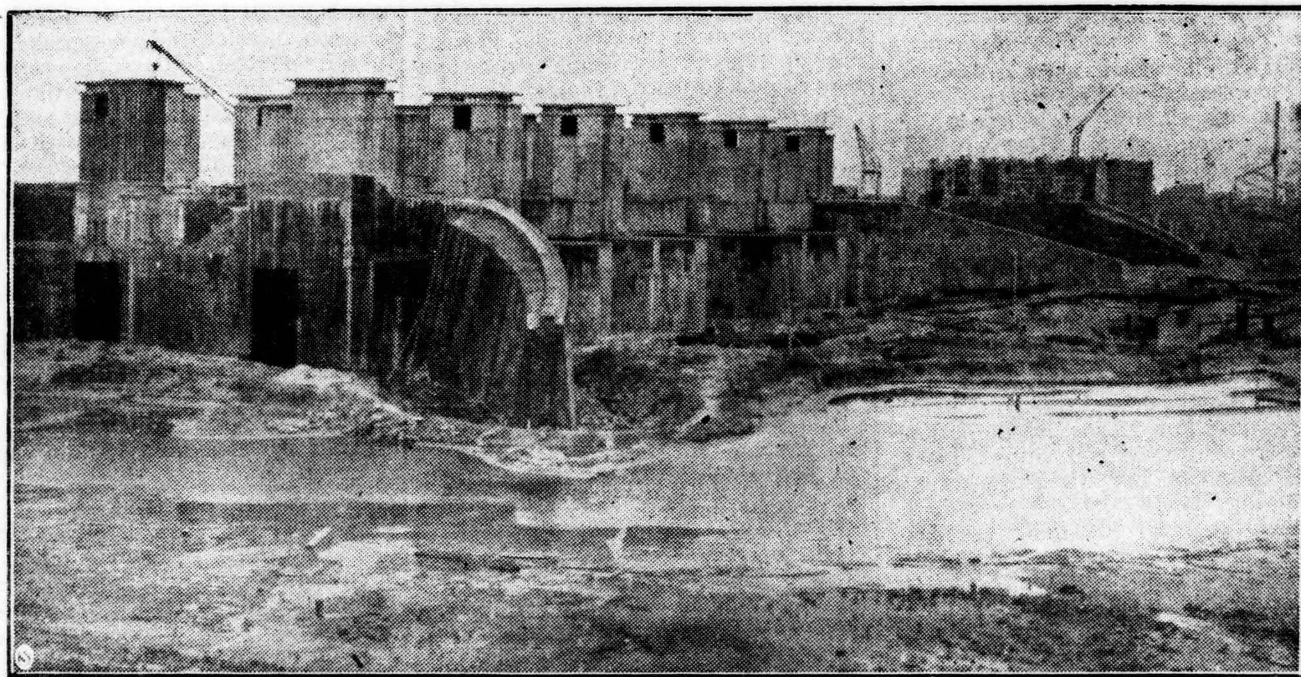
Zijn studiën was hij aan een seminarie begonnen, want de familie wenschte, dat hij priester zou worden; Themistocles had echter daar al spoedig geen lust meer in. Hem ontbrak de roeping, zijn hang naar eigen verdiend brood stond deze loopbaan in den weg. Hij wierp daarom het stuur om en werd professor aan een gymnasium en wijdde daardoor later onbeperkt aan zijn bibliophilische neigingen te kunnen toegeven. Heel gauw was daar echter niet aan te denken geweest, want zijn vader, een gemeente-arts in de omstreken van Florence, had hem slechts weinig nagelaten.

Nauwelijks echter had hij zich van het onderwijsgeven vrij kunnen maken of hij trok zich met een zucht van verlichting, uit alles terug en sloot zich in zijn woning aan gene zijde van de Arno op, waar hij op een der hoogste verdiepingen van een huis, zich heelemaal begroef tusschen bergen oude boeken.

Uit zijn venster waren de heuvels van San Miniato zichtbaar en in het voorjaar de rozige schijn der bloeiende amandelboomen: dit was voldoende om zijn ziel van een weldadige tevredenheid te vervullen. De luimen van Nanna, zijn oude dienstmaagd, nam hij op voor wat ze waren, nl. wat grove uitlatingen eener oprechte aanhankelijkheid en vereering, door het langdurige samenzijn beproefd en verzekerd.

Men kon dus nu reeds, zonder al te veel er naast te zijn, zeggen: alle hartstochten, waaronder de menschen zich als het riet in den stormwind buigen, waren aan hem voorbijgegaan, zonder hem te beroeren. Ongeveer een vijftien

Nederlands Twaalfde Provincie.

De geweldige sluiswerken bij Wieringen.

Ik draaide het om, zoodat de punt den ankerketting aanraakte en maakte de boeglijn vast. Toen greep ik mij aan den ketting vast en stond met mijn bloote voeten op den rand van mijn boot bij den boeg. Ik greep opnieuw den ketting en zwaaide mij zelf op den kluiverboom, die niet ver boven het water uitstak; toen duwde ik mijn linkervoet tusschen de stag en hing zoo een oogenblik om te luisteren.

Zij hadden mij niet gehoord, want ik kon hun stemmen nog hooren. Het geluid van het water had mij eerst doen vreezen dat zij er iets van gemerkt hadden. Maar een oogenblik daarna had ik den moed mij op te werken tot de boegspriet en toen ik daar in mijn volle lengte op lag vrij zeker was van niet opgemerkt te worden, sloop ik langzaam vooruit en kwam stilletjes op het dek.

Zij stonden samen bij den bezaansmast, hij met zijn rug naar mij toe, zij niet geheel afgewend, zoodat ik bij het maanlicht een gedeelte van haar gezicht kon zien en den zilverachtigen glans van haar grijze haar. Ja, zij waren het, dat was zeker en zij hadden mij niet gezien. Maar om mijn wraak, waarvan ik zoo lang had gezocht, kon voldaan worden.

Plotseling, terwijl ik naar hen stond te kijken, herinnerde ik mij mijn mes, het mes dat mijn vader had doodgestoken. Ik had het in de schuit laten liggen — dwaas die ik was! — en het trommeltje. Zou ik terug kunnen kruipen, zooals ik gekomen was? Zou ik die poging wagen ter wille van het geel stuk staal in Simon Collivers zwarte hart te steken?

Het was een onwijze gedachte maar ik was met hart en ziel verlangend naar dien moord en de kans hem neer te slaan met hetzelfde mes, dat hij in mijns vaders wond had laten steken, was mij te veel waard om het plan gemakkelijk op te geven. Zeer waarschijnlijk was hij op dit oogenblik gewapend en ik had ander wapen dan de blanke hand. Daar dacht ik dus niet over. Het kwam zelfs niet bij mij op, dat hij zich zou verdedigen. Maar de gedachte aan dat mes was mij een genot toen ik daar in de duisternis op het dek stond te wachten. Zou ik gaan of niet? Ik bleef een oogenblik besluiteloos staan, nog onbesloten, toen stond ik langzaam op.

Terwijl ik mij oprichtte draaide mevrouw Luttrell zich even om en zag mij.

Toen ik daar stond, blootshoofds in het volle maanlicht, dat op mijn witte hemdsmouwen scheen, had ik zeker veel van een geest; want er vertoonde zich een uitdrukking van afschuw en schrik op haar gelaat; zij kon haast niet spreken en met opgeheven handen riep zij uit: „O hemel! kijk daar! kijk!"

Toen ik vooruit stoof keerde hij zich om en toen sprong hij als een wilde kat op mij toe. Terwijl hij dat deed, gleed mijn voet uit op het glibberige dek, ik waggelde achterover, één stap — twee stappen — en viel neer met een smak de onbewaakte ladder af.

HOOFDSTUK X.

Hoe ik achter het geheim kwam van den grooten sleutel.

Toen ik langzamerhand weer bij kennis kwam kon ik een klein, vuil hutje onderscheiden, flauw verlicht door een walmend olielampje dat boven aan een balk hing. Bij het flauwe licht kon ik de meubels onderscheiden, een zeemanskist in het midden en twee stoelen. Ik zat op een van die stoelen, tegen den wand aan of liever tegen de afscheiding en toen ik probeerde mij te bewegen bemerkte ik dat ik aan handen en voeten gebonden was.

Op den anderen stoel tegenover mij en naast de kist zat Simon Colliver mij stilzwijgend aan te kijken. Het lamplicht flikkerde en zwaaide aan den zolder en wierp daardoor griezelige schaduwen van den man op den wand, zijn verwarde haren, zwarte wenkbrauwen waaronder zijn oogen glinsterden als gloeiend vuur en de twee gespen waren op iets lichts dat op de kist voor hem lag.

Een minuut of wat nadat ik mijn oogen weer open had werd er geen woord gesproken. Ik was nog duizelig door mijn val en keek een oogenblik naar den man en dan naar de kist en ik zag dat de glimmende voorwerpen mijn grootvaders sleutel en mijn horlogekettïng waren, waar de gouden gesp aan hing. Maar nu zat de gesp vast aan de andere helft en de geheele gesp lag op de plank.

Ofschoon de touwen om mijn armen, polsen en enkels zaten en mij ontzettend veel pijn deden, toch was mijn eerste gevoel dat van diepe vernedering. Zoo gemakkelijk gevangen genomen te wezen, daar te liggen als een rat in een val! dat was ellendig genoeg. En dat was nog niet eens alles. Daar lag de Gouden Gesp, eindelijk in zijn geheel — het werk voleindigd dat begonnen was met dien vreeselijken moord aan boord van de „Belle Fortune". Ik had met Colliver meegespeeld.

Hij had geen haast maar zat mij maar onafgebroken aan te kijken met zijn onuitstaanbare gemeene oogen. Hij zat heel nonchalant met zijn linkerhand in zijn zak en toen hij achterover leunde en naar mij keek speelde hij met den gesp die op de kist lag. Toen ik pijnlijk mijn hoofd wat omdraaide kwam er een droppel bloed in mijn oogen door een snee in mijn voorhoofd; toch zag ik dat er een grendel op de deur zat. In een hoek lag een leege flesch en een brood met wat eten. Een akelige petroleumlucht vervulde de benauwde kamer; ik kon haast geen adem halen maar het eenige geluid in de doodelijke stilte was het eentonig tikken van mijn horloge dat daar op de kist lag.

Hoe lang ik daar gelegen had kon ik niet gissen, maar ik merkte op dat de vloer veel minder helde dan toen ik op 't dek klauterde, dus dat het water aanmerkelijk gewassen was. Toen ik al de dingen overdacht had wijdde ik mijn aandacht weer aan Colliver en vroeg mij af of hij mij dood zou maken en hoe lang hij daar mee zou wachten.

Zijn gemeene oogen waren nog steeds op mij gevestigd en een paar minuten keken wij elkander stilzwijgend aan. Toen zonder den blik van mij af te wenden, schoof hij zijn stoel vooruit, haalde langzaam een kort zwaar mes uit zijn gordelriem, haalde het uit de scheede — nog altijd zonder de linker hand uit zijn zak te halen — legde het op tafel en leunde toen weer in zijn stoel.

„Eindelijk zei hij op zeer vastberaden toon als of hij de woorden goed overwoog: „je begrijpt wel, denk ik, dat als je tracht te schreeuwen of om hulp te roepen je er oogenblikkelijk geweest bent".

„Goed, goed," ging hij voort, haalde op mijn antwoord gewacht had, „zoo lang je dat goed begrijpt, dan doet het er niet toe. Ik erken, dat ik veel liever met je gepraat had in plaats van het niet alleen tegen je. Maar voor dat ik je dood maak — je begrijpt zeker wel, dat ik dat doen zal zoodra ik met je klaar ben — wou ik wel eens een woordje met je praten, mijnheer Jasper Trenoweth."

Uit den toon, waarop hij deze woorden zei, had men kunnen opmaken, dat hij mij met een aardig buitenkansje feliciteerde. Hij zweeg een oogenblik om het gewicht van hetgeen hij zei goed te laten doordringen in mijn hoofd en nam toen den gouden gesp in zijn hand. Met den voorvinger en duim van zijn rechterhand hield hij de twee stukken aan elkaar en liet ze toen vlak voor mijn oogen.

„Zie je dat? Kan je dat lezen?"

Toen ik nog steeds zweeg liep hij terug naar de kist en legde den gesp neer.

„Aha!" zei hij met een kort afschuwelijk lachje, „je wilt niet spreken. Maar er is een tijd geweest mijnheer Jasper Trenoweth, dat je je ziel wel had willen verkoopen om dit ding van goud in je handen te hebben en te kunnen lezen wat er op geschreven staat. Het is jammer, dat je handen gebonden zijn, biter jammer. Maar ik wil niet hard voor je zijn. Ik zal het je voorlezen. Het geheim zal veilig zijn bij jou, nietwaar? Volkomen — veilig — bij je."

(*Wordt vervolgd*).

jaar geleden had hij een bleek, braaf meisje, dat den geheelen dag voor het venster aan den overkant gezeten was, zijn sympathie geschonken; het was een arm kind, dat in het huis van een knorrige tante woonde en zich moeizaam een bestaan maakte uit het vervaardigen van handwerkjes.

Themistocles ontmoette het meisje dikwijls en had spoedig vriendschap met haar gesloten en haar liefgekregen met die stille toewijding, welke eenvoudige zielen aan elkaar verbindt. Hij droeg ook gedachten aan een huwelijk met zich rond, doch op zekeren dag werd het meisje door hevige koorts overvallen en spoedig daarna bracht men haar naar het kerkhof. Themistocles was diep bedroefd, bestelde een grooten krans en liep treurig achter den lijkstoet mede. Den dag daarop wendde hij zich echter weer naar zijn boekenschat, vastbesloten zich niet meer met iets anders in te laten.

Hij was dus ruim vijftig jaar, voelde zich rustig en was tevreden. De liefde kwam hem als een zotternij, als een hersenschim voor; een teveel aan fantasie en gevoel paste niet bij zijn beschouwend wezen.

„Boeken veroorzaken iemand geen zorgen," placht hij te zeggen, als het gesprek over dit thema liep.

Met het grootste geduld maakte hij zijn aanteekeningen voor de catalogi, registreerde de klassieken en de modernen, de Aldinische uitgaven en de Bodonische, waardevolle, mooie banden, met bijna vaderlijke bezorgdheid uitgestald. Met een zekere teerheid doorbladerde hij ze, staande bij het venster, vanwaar men San Miniato zag en het rondzwermen der zwaluwen tegen den wolkenloozen hemel.

Maar iets ontbrak er toch aan zijn geluk. Dat was natuurlijk niet anders dan een boek, en wel een uitgave van Horatius, die Giambattista Bodoni in het jaar 1791 gedrukt had: niet de groote —die is veel bekender—maar de kleine, de oogenlust van maar enkele bibliophilen. Overal reeds had hij ernaar gespeurd, maar nergens, ook bij de buitenlandsche antiquariaten niet, gevonden.

Op zekeren dag ontmoette hij op de Ponte Vecchio een vroegeren collega, professor Battistoni, die hem zei:

„Heb je al gehoord, dat graaf Ranieri zijn bibliotheek en bloc verkoopt? Ik weet, dat dit je zal interesseeren... Zou je niet eens naar de tentoonstelling gaan kijken?"

En hij bood hem een toegangsbiljet aan.

Themistocles bedankte hem in enthousiaste bewoordingen en begaf zich onmiddellijk naar de Via di Benci, waar graaf Ranieri een beroemde verzameling oude schatten bezat. Zij werd verkocht, omdat de graaf geld noodig had en weinig om de boeken gaf.

Toen professor Santangelo de bibliotheek binnenstapte en de hooge, bijna tot aan de zoldering reikende boekenplanken aanschouwde, bleef hij een oogenblik met open mond verrast stilstaan.

Wat een rijkdommen! Incunabelen, middeneeuwsche codexen, zeldzame eerste uitgaven, de meest gezochte luxeuitgaven der belangrijkste uitgevers stonden hier naast elkaar met hun ruggen van perkament en marokijn, met gouden letters en arabesken. Wat beteekende, in vergelijk bij deze pracht, zijn eigen bibliotheek, die toch tot nu toe hem steeds als zoo rijk was voorgekomen. Tientallen jaren had hij moeten peuteren om het weinige bij elkaar te zamelen; een niemendal tegenover de heerlijkheden, hier opgestapeld.

Met zijn oogen overvloog hij de titels der boeken en een glimlach kwam over zijn lippen, toen hij toevallig er één ontdekte, dat hij kende of zelf bezat; hij begroette ze als oude vrienden en bracht hun de hulde zijner vereering.

De groote zaal lag in het half duister; een gehaast bezoeker was zooeven heengaan. De opzichter, op wien professor Santangelo een betrouwbaren indruk had gemaakt, was eveneens verdwenen om buiten een pijpje te rooken. Themistocles was alleen, heer en gebieder der kostbare collectie.

Plotseling sprong hem een titel in het oog en zijn hart begon hevig te kloppen. Sneller dan hij had kunnen denken, strekte zijn hand zich naar een boekenplank uit en greep het voorwerp zijner wenschen. Het was inderdaad het kleine bandje, dat hij zoo lang reeds zocht, de Bodoni-uitgave van Horatius, keurig, frisch, elegant, als was ze eerst gisteren van de pers gekomen. Aandachtig bladerde hij het werkje door. Eindelijk!

Het scheen hem toe, als bezat hij op dit juweel het recht van den veroveraar. Eén gedachte beheerschte hem nu, greep hem aan met de macht van een onweerstaanbaren storm... éëne beweging was slechts noodig om een vreugde te smaken, die nog nooit in zijn leven was geproefd. Hij keek om zich heen; hij was alleen. Geen mensch zou ooit iets ervan ervaren, ooit eenige verdenking kunnen koesteren; dit boekje was als een droppel van de zee, een quantité négligeable temidden van zoo vele schatten. Niemand zou het ooit invallen daarnaar te zoeken. Bliksemsnel joegen deze gedachten door zijn hoofd, overstormden, verwarden hem. Met de jaloersche haast eener moeder, die haar kind verdedigt, drukte hij het boekje aan zijn hart, stak het in zijn zak en verliet daarop met opgericht hoofd de bibliotheek.

***

Toen hij weer op straat stond, kwam hem de geheele verschrikking zijner daad tot bewustheid en dreef hem het bloed naar het hoofd. Het scheen hem als keken allen hem aan en hij voelde zich schuldig, slecht, afschuwwekkend. Om niet te vallen, leunde hij even tegen een muur, met de uiterste inspanning zich tot kalmte dwingend om in den chaos zijner gedachten orde te scheppen. Maar wat te doen, wat te doen? Terugkeeren stond gelijk met zich overleveren; naar huis gaan beteekende een onvernietigbaar verwijt voor het heele leven met zich te dragen.

Zijn jaszak scheen wel met lood gevuld! Hij liep op goed geluk maar door de straten en stegen, stommelig voorwaarts als een dronken man, niet lettend op de voorbijsuizende auto's; iets dreef hem ver weg, dreef hem tot beweging, om niet meer te denken.

Hij kwam in een park en dwaalde af tusschen de boomenrijen. De dag stierf langzaam, in volmaakte rust temidden dezer groene oase. Een bruin getinte jongeman en een blond jong meisje zaten dicht naast elkaar op een bank en hielden elkaars handen vast; de verliefden bemerkten den professor niet, zij kusten elkaar juist toen hij voorbij kwam. Themistocles verhaastte zijn pas, boog af in een zijwaarts gelegen laantje en viel doodmoe op een bank neer.

De liefde! In het uur van zijn misstap was deze vijand, zijn groote vijand, hem in den weg gekomen en toonde hem nu onbarmhartig de naakte waarheid.

Hij had afstand gedaan van de liefde, van alle vrienden, had zijn hart en zijn zinnen beteugeld om een ideaal na te leven, dat hem het hoogste, het reinste toescheen en nu, bij het dalen van den levensweg, zoo arm aan emoties, nu was hij in een oogenblik van vergeten een dief geworden, een dief, ter wille van een nuttelooze en dwaze passie.

Ja, in vergelijking met de liefde, met de vreugde om een, lief meisjeskopje te kussen, kwam hem deze bibliomanie mal en gek voor. Hij voelde nu, dat zijn leven een inéénstorting had beleefd, die niet meer goed te maken was.

Langzaam, heel, heel langzaam haalde hij het oude boekje uit den jaszak, legde het neer op de bank.... Daarop sloop hij heen, ineengebogen, een oud man...

Ingezonden Mededeelingen.

ADVERTENTIEN.

Verslaggever: „En waar schrijft u het bereiken van zulk een hoogen leeftijd aan toe?"
Honderdjarige: „Da 'k voor me leve gebrekkig wier voor de auto's ware uitgevonde".
(*Humorist*)

MOPPEN.

Er loopt een jongen rond, wiens feestelijke stemming voor St. Nicolaas is bedorven.

„Je wilt zeker graag Sinterklaas eens zien, is het niet Bob?" vroeg zijn vader

„Neen, vast niet", was het antwoord. „Ik heb hem gisteren op zijn teenen getrapt en toen zei hij: Jij kleine aap, als ik je nog eens zie, schop ik je den winkel uit".

***

Beechnut kauwgummi: iets „aparts".

***

„Jullie tournee was geen groot succes, hè?"

„Neen, niet bepaald. Wanneer we een drama speelden, waren de ontvangsten een klucht en wanneer we een klucht speelden waren ze een drama".

***

Beechnut pindakaas: iets buitengewoons.

***

Het kleine mannetje rende naar den boschwachter.

„Zeg" riep hij, „ik heb zoo even vijf briefjes van f 10 verloren! Ik weet, dat ik ze in mijn zak had, toen ik het park inkwam, maar nu heb ik ze niet meer".

De boschwachter bekeek hem van top tot teen.

„Werkelijk?" zei hij. „Nu, dat komt ervan! Je had die borden moeten lezen aan de ingang, waarin het publiek wordt verzocht geen papier neer te werpen".

***

Beechnut fruit drops: 'n èchte versnapering.

***

Een neger kwam na afloop van een tochtje per vliegtuig naar den bestuurder en dankte hem voor de twee vluchten.

„Twee vluchten?" zei de piloot. „Je hebt er maar een gemaakt!"

„Nee", zei de neger, „twee. Mijn eerste en mijn laatste".

ABONNEMENTSPRIJS:
ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75.
Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

VIERDE BLAD

Directeur G MOLENAAR.

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888
(Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

Het Jubileum van den K. N. V. B.

Hoe de Hollanders speelden in den wedstrijd tegen de Belgen.— De heer Izaks voor de microfoon.

De Hollandsche spelers.

Wanneer wij de spelers van ons nationale elftal de revue laten passeeren, dan moeten wij beginnen met Van der Meulen, die in bijna alle opzichten zijn ouden goeden vorm weer te pakken had, schrijft het *Alg. Hbl.* Hij koos steeds de goede plaats en was actiever van ooit. Klemvaster haast was hij dan vroeger en wij mogen dus met genoegen vaststellen, dat de commissie terecht dezen speler heeft gehandhaafd.

Van Kol heeft weer een uitstekenden wedstrijd gespeeld. Veel beter dan tegen Noorwegen. Hij hield bovendien meer zijn plaats, hetgeen naar wij meenen wel een gevolg is van 't feit, dat hem de last van het aanvoerderschap van de schouders genomen is. Hij had zeker niet de gemakkelijkste wing tegenover zich, maar hij kweet zich bij voortduring goed van zijn moeilijke taak.

Aanvoerder Vermetten heeft prachtig gespeeld. Een oudere speler al, maar die desondanks een groote vlugheid heeft bewaard. En die bovendien in de eerste plaats een speler is met „brains", wiens ingrijpen op verschillende kwade oogenblikken moet worden geroemd.

De middenlinie was voor de rust slechts een schaduw van daarna.

Voor de pauze was het eigenlijk alleen Kools, die zoo nu en dan iets van zich liet hooren, maar daarna kwam ook de jeugdige Breitner op markante wijze los. Die ontwikkelde na de rust een activiteit en een snelle beslotenheid, die verrassend was voor ons kijkers, maar die zeker verrassend moet zijn geweest voor de Belgische voorspelers die voor de rust eigenlijk niet veel rekening met hem hadden behoeven te houden. Breitner bleek toen, zooals De Fries dat zoo teekenend uitdrukt „in alle silen mak".

Hij kon alles en hij deed ook alles, hij zat goed achter de voorhoede en voedde zijn vleugel uitstekend, maar hij nam ook goed af en was in de oogenblikken des gevaars steeds op de bedreigde punten gereed om de achterhoede in haar strijd tegen de Belgen bij te staan.

Kools was, gelijk gezegd, ook voor de rust heel goed, was daarna nog veel beter op dreef, bleek trouwens nog gevaarlijk in den aanval ook, want hij loste eenige malen van verren afstand scherpe en goed gerichte schoten, die meestal in den doelmond zaten.

Van der Wildt was de minste van het drietal. Met een uitstekenden spil had dit Nederlandsch elftal zeker een nog beter cijfer-resultaat behaald.

En thans de voorhoede.

Die heeft voor de rust heel goed, na dien bepaald uitstekend gespeeld. De aanvallen waren voortdurend goed open opgezet, met de vleugels als aanvalsleiding. Die beide vleugelspelers waren snel en zeker van hun zaak en hun voorzetten waren van dien aard, dat den Belgen elken keer de schrik om het hart moet zijn geslagen.

Van der Heyden heeft den goeden indruk, dien wij den vorigen keer van zijn spel hebben gekregen, op klare wijze bevestigd. Hij is inderdaad een speler van klasse, een die op deze plaats op het oogenblik moeilijk te vervangen zal zijn.

Van den Broek was de minste van het vijftal. Maar in de combinatie liep hij prettig mee en zijn snelheid was ook voldoende om de aanvallen behoorlijk bij te houden. Doch hij was minder trapvast en de behandeling van den bal liet nogal iets te wenschen.

Bakhuys heeft in de eerste plaats een reuze pluim verdiend, omdat hij van het begin tot het einde heeft volgehouden op een wijze die ieders bewondering zonder twijfel heeft opgewekt. Maar hij toonde zich ook een middenvoor van klasse, omdat hij onder alle omstandigheden meester van de situatie bleef en steeds zijn taak als verdeeler in den aanval op uitmuntende wijze heeft volbracht.

Zijn spel was vooral na de rust zonder ook maar een aasje egoisme: hij zette telkens en telkens weer zijn vleugelspelers aan het werk, met het gevolg, dat bijna elke aanval een aanval werd van het geheele quintet, hetgeen voor de toeschouwers van dezen wedstrijd, gewoonweg een openbaring is geweest.

Wim Tap heeft merkwaardige momenten van buitengewoon spel gehad. Zijn beheerschen van den bal was verrassend, zijn trucs lukten elk oogenblik en zijn samenspelen met Landaal was voortreffelijk.

Het eenige minder prettige is dikwijls zijn betrekkelijke langzaamheid, waardoor vaak de tegenstanders, die hem toch al meer dan eenig ander in de gaten hielden, de gelegenheid kregen om zich te herstellen. Maar hij heeft over het geheel uitstekend gespeeld.

Landaal ten slotte was de evenknie van Van der Heyden. Zijn rennen langs de lijn waren altijd gevaarlijk; hij is snel als de bliksem en menige goede voorzet is aan die snelheid van spelen te danken geweest. Op het laast had hij blijkbaar een trap gehad want hij huppelde de laatste tien minuten maar zoo'n beetje mee.

Hallo, Indië!

De verslaggever van het *Alg. Hbl.*, Alex Izaks, die het verloop van den wedstrijd door de microfoon aan Indië vertelde, schrijft:

„Goeden morgen, goeden middag, goeden avond, dames en heeren, hier is de Phohizender in het Olympisch Stadion te Amsterdam en voor de microfoon uw onderdanige dienaar, die verslag zal uitbrengen, hetgeen straks op het veld gebeuren gaat.

Zoo sprak ik gistermiddag kwart voor twee, toen ik voor Philips begon een uitgebreid verslag te geven van wat er in het Amsterdamsche Stadion zich voltrok.

En meer dan zeven kwartier heb ik gesproken voor luisteraars in West-Indië, in Noord- en Zuid-Amerika, voor luisteraars in Ned.-Indië (en voor dezen in het bijzonder), in Zuid-Afrika, ja voor wie feitelijk niet! Ergo sprak ik van den morgen, den middag en den avond: was het in West-Indië ongeveer negen uur 's morgens, in ons Insulinde wees de klok ongeveer negen uur 's avonds aan.

't Is waarlijk niet te beseffen, wanneer ge zoo voor dat kleine microfoontje zit, dat ginds, vier en meer weken reizen ver, landgenooten luisteren naar een voetbalverslag. Dat ze in een onderdeel van een seconde weten, dat Nederland, drie minuten na het begin het eerste en eenige doelpunt in den wedstrijd had gemaakt.

Verbijsterend!

Elke seconde wisten die menschen daar voor den luidspreker — die lieden 15000 KM. en meer ver — waar de bal zich op het veld bevond, of Landaal dan wel Tap zich goed geweerd had, of het Belgische of het Nederlandsche doel zich in gevaar bevond. En feitelijk mag ik er trotsch op zijn de eerste te zijn geweest die een voetbalverslag „overgesproken" heb over zulk een geweldigen afstand, daartoe door Philips in staat gesteld.

Klein was onze cabine, waar ik met den omroeper der Phohi zat, maar ik had het gevoel, dat, wanneer ik in de microfoon sprak, de wereld zich voor mij opende.

Wanneer ik zei dat het noodweer was in Amsterdam, abominabel voetbal weer, 't nog nooit was voorgekomen, dat een internationale wedstrijd onder dergelijke omstandigheden moest worden gespeeld het publiek op de onoverdekte tribunes wel idioot veel van voetbal moest houden om te blijven, dan smeet ik die woorden een halve wereld ver naar hun doel, naar de Indische luisteraars, die wellicht achter een whiskey, in de weelderigheid van tropisch klimaat zaten te luisteren naar hetgeen hun uit Nederland werd kond gedaan.

Ik verhaalde hun hoe spelers kampten tegen den storm, tegen den onbarmhartigen regen, hoe ik zelf kampte tegen den regen omdat de ruit van mijn cabine voortdurend telkens bijna ondoorzichtbaar werd door striemende watervlagen en hoe onzen jongens zich dapper weerden in die misère van regen en storm.

En zij: hoe zouden zij luisteren? Hoe was het bij hen?

Verspreid een verslag draadloos in Nederland of België: ge weet hoe het is. Ik stond voor een rij vraagteekens.. En had zoo graag iets willen weten van de omstandigheden, waaronder het genoten werd...

En hoorden ze het goed? Ik weet er niets van, terwijl ik dit schrijf, maar de omroeper verzekert mij, dat alle programma's altijd prachtig doorkomen en waarom dit dan niet?

Ik spreek verder.... Voor menschen, weken reizen ver van mij verwijderd. Wanneer de wedstrijd is afgeloopen, weten ze het op hetzelfde moment dat Ruoff het laatste signaal geeft. Zij 15.000 en meer kilometers ver!

O, wondere techniek der laatste jaren.

Over verre landen en wijde zeeën snelde mijn stem 300.000 K.M. per seconde door het luchtruim... Ongeveer vier uur eindigde ik na nog een tien minuten lange nabeschouwing te hebben gegeven... en eenige minuten later stond ik weer voor het Stadion met een gevoel alsof ik een enorme macht, die ik had kunnen behouden, had prijs gegeven. Moest ik hard schreeuwen om den omroeper, vijf meter voor mij, te waarschuwen, dat een taxi hen bedreigde.

WETENSCHAP en TECHNIEK

Een „mechanische Piloot".

Belangrijke vinding bij de Britsche Luchtvloot.

Na langdurige onderzoekingen van technici der Royal Airforce is men er in geslaagd een z.g. *pilots-assister* te vervaardigen, meldt de *Tel.* Dit is een mechanische piloot, waarin een gyroscoop is aangebracht, welke een vliegmachine in de vlucht met grooter nauwkeurigheid controleert dan dit den best geschoolden aviateur mogelijk zou zijn. Hierdoor wordt de menschelijke piloot niet overbodig, maar de *assister* wordt in werking gesteld als de piloot andere bezigheden moet verrichten. De machine houdt het vliegtuig dan precies in den voorgeschreven koers, waarbij alle afwijkingen onmiddellijk automatisch worden gecorrigeerd. De automaat weegt ongeveer 50 K.G. Met verschillende soorten vliegtuigen zijn reeds op groote schaal proeven genomen en gemeld wordt, dat reeds een eskader vliegtuigen geheel van het nieuwe mechanisme is voorzien. De proeven werden bij allerlei weersomstandigheden genomen, ook bij regen en mist; bij een der experimenten hield de automaat de machine 500 K.M. in den juisten koers en de menschelijke piloot behoefde slechts voor de landingsmanoeuvre te zorgen. Behalve het verzekeren van groote accuratesse bij het koershouden zal de *assister* vooral bij lange vluchten de taak van den vlieger kenmerkelijk kunnen verlichten, terwijl de gevaren van vliegen bij slecht weer aanzienlijk worden verminderd.

Weerbericht

(Van het Kon. Magn. en Meteor. Observatorium).

Moesson. Langs de Westkust van Sumatra wisselde de windrichting veelvuldig tusschen N.W. en Z.O. Uit straat Malakka worden overheerschend Noordelijke en Westelijke winden gemeld met buiig weer, uit de Zuid Chineesche Zee en Westelijke Java Zee veranderlijke windrichting. In de Oostelijke Java Zee is het veelvuldig optreden van Z. wind opvallend. In de Oostelijke Zeeën was de wind zwak en veranderlijk. Slechts aan de Zuidkust van Java handhaafde zich de Z.O.-moesson.

Regenval. Slechts het tekort op de Kleine Soenda-Eilanden verdiende vermelding. In het algemeen was de val merkwaardig normaal.

Sumatra. Langs de Benkoelensche kust viel een meer dan normale hoeveelheid regen (Kroë 603mm tegen 396mm, Mana 778mm tegen 428mm, Tangdjoengsakti 504mm tegen 445mm, Lais 595mm tegen 366mm, Moekomoeko 612mm tegen 412mm). Ook in Sum. Westkust werd een surplus geregistreerd. (Liki 392mm tegen 332mm, Soengeilangoet 479mm tegen 337mm, Padang 518mm tegen 518mm, Kajoetanam 834mm tegen 625mm, Kotabaroe 401mm tegen 416mm, Tanangtaloe 638mm tegen 583mm, Airbangis 395mm tegen 347mm). In Tapanoeli en Atjeh schommelde de val om het veeljarig gemiddelde (Panjaboengan 336mm tegen 182mm, Goenoengtoea 249mm tegen 237mm, Sibolga 343mm tegen 509mm, Loembanpea 379mm tegen 295mm, Sidikalang 221mm tegen 317mm, Blangkedjeren 230mm tegen 224mm, Meulaboh 443mm tegen 362mm, Seulimeum 93mm tegen 204mm, Koetaradja 101mm tegen 180mm, Takingeun 360mm tegen 214mm, Lho'Seumawe 174mm tegen 198mm). Ook in Sum. Oostkust was de val normaal (Tandem Hilir 167mm tegen 253mm, Medan 295mm tegen 247mm, Laubalang 204mm tegen 182mm, Balimbingan 361mm tegen 386mm, Laboehanbilik 261mm tegen 281mm, Tanahpoetih 204mm tegen 229mm, Siak Sri Indrapoera 159mm tegen 282mm). Riouw kreeg overmaat (Taloek 392mm tegen 358mm, Koeala Gaoeng 313mm tegen 150mm, Poelau Bulang 541mm tegen 451mm, Tandjoeng Pinang 363mm tegen 317mm, Dabo 326mm, tegen 292mm) maar in de overige residenties schommelde de val om het gemiddelde; Djambi (Tanah Toemboeh 385mm tegen 306mm, Moeara Tembesi 200mm tegen 278mm, Pelaboean Dagang 279mm tegen 287mm), Palembang (Soeroelangoen 521mm tegen 338mm, Sekajoe 133mm tegen 312mm, Lahat 216mm tegen 288mm, Geloembang 305mm tegen 260mm, Palembang 234mm tegen 273mm), Lampongs (Menggala 118mm tegen 258mm, Goenoengsoegih 182mm tegen 216mm, Poetihdoh 586mm tegen 337mm, Tandjoengkarang 124mm tegen 102mm). Hetzelfde geldt voor Banka en Billiton (Muntok 289mm tegen 316mm, Koba 340mm tegen 242mm, Toboali 187mm tegen 269mm, Tandjoeng Pandan 329 mm tegen 364mm, Dendang 276mm tegen 284mm).

Borneo. In de W. Afdeeling overheerschten de positieve afwijkingen (Bengkajang 297mm tegen 329mm, Pontianak 457mm tegen 399mm, Sambas 247mm tegen 324mm, Sanggau 330mm tegen 257mm, Nangahdjetak 549mm tegen 410mm, Poetoessibau 705mm tegen 460mm, Kotabaroe 302mm tegen 297mm, Ketapang 265mm tegen 427mm). In de Z. en O. Afdeeling schommelde de val om het gemiddelde (Tandjoengselor 234mm tegen 264mm, Laham 265mm tegen 286mm, Samarinda 396mm tegen 189mm, Boentok 240mm tegen 309mm, Amoentai 201mm tegen 238mm, Bandjermasin 102mm tegen 216mm, Koealapemboeang 288mm tegen 208mm, Pegatan 200mm tegen 141mm).

Celebes. N. Celebes kreeg overmaat (Menado 349mm tegen 219mm, Modajac 300mm tegen 239mm, Gorontalo 98mm tegen 108mm, Tolitoli 267mm tegen 145mm, Tinombo 117mm tegen 75mm). In het overige deel was de val normaal (Paloe 27mm tegen 48mm, Lemo 28 mm tegen 208mm, Taripa 261mm tegen 294mm, Mamoedjo 352mm tegen 210mm, Palopo 264mm tegen 200mm, Malili 177mm tegen 202mm, Salabangka 104mm tegen 97mm, Kolaka 112mm tegen 153mm, Pinrang 208mm tegen 175mm, Soempangbinangaë 139mm tegen 245mm, Makasser 167mm tegen 178mm, Djeneponto 50mm tegen 49mm, Sindjai 67mm tegen 85mm).

Kl. Soenda Eil. Hier heerschte een tekort (Negara 80mm tegen 182mm, Singaradja 1mm tegen 72mm, Gianjar 154mm tegen 172mm, Mataram 60mm tegen 225mm, Tandjoengloear 0mm tegen 55mm, Soembawabesar 20mm tegen 120mm, Bima 27mm tegen 128mm, Ende 191mm tegen 134mm, Maoemere 0mm tegen 84mm, Melolo 0mm tegen 33mm, Koepang 4mm tegen 90mm).

Molukken, enz. De regenval was in het N. aan den hoogen in het Z. aan den lagen kant. (Ternate 162mm tegen 202mm, Leksoela 24mm tegen 93mm, Amboina 65mm tegen 114mm, Amahai 34mm tegen 107mm, Wahai 121mm tegen 111mm, Banda 123mm tegen 132mm, Sorong 166mm tegen 170mm, Monokwari 237mm, tegen 162mm, Babo 286mm tegen 184mm, Kaimana 109mm tegen 179mm, Toeal 93mm tegen 159mm).

BEVOLKING VAN BATAVIA.

Gevestigd:

G.R. Paulus, Chineesche Kerkweg 1, —.
C.W. Renssen, Oud Gondangdia 7, pav., van Garoet.
W. van Rossum, Laan Trivelli 20, van Hamburg.
A. Salim, Gg. Kroekoet 34, van Nederland.
H. P. Salomons, Parapattan Gambir 48, van Europa.
H. Schulte, Molenvliet O. 5, van Soerabaja.
E. W. Will, Tanah Abang W. 66, van Amsterdam.
H. Chr. D. Willems, Marinelaan 5, van Nederland.
P.A. van Delft, Tanah Abang West 66, van Nederland.
P.G. Grendel, Krekot 65/67, van Soerabaja.
N. Jansen geb. Teensma, Rijswijk 3, van Makasser.
Baronnesse H. Kijftenbelt geb. Schimmelpenninck van der Oije, Goentoerweg 52, van Buitenzorg.
L.H. Lisser, Alataslaan 14, van Amsterdam.
E. Th. W. Reints Bok geb. Simon, Sumatraweg 23, van Nederland.
A.A.M. Revermann geb. van der Heijden, Kramat 144, van Nijmegen.

MELKRAPPORT.

Buitenzorg.

(Over de maand December 1929).

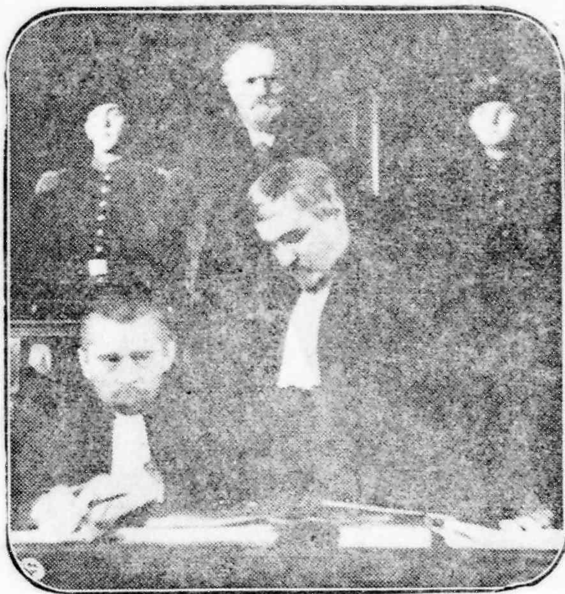
Naam	Woonplaats	Hygiënische toestand van het bedrijf	Opmerkingen
Dell	Tjilendekweg	Zeer Goed	Deugdelijk van samenstelling en toestand.
van Zalm	Tjilendekweg	Zeer goed	idem
Bogor	Kebon Kopi	Zeer goed	idem
Melkdistributie	Panaragan	Zeer goed	idem
Tjan Tiam Hie	Tegallega	Goed	idem
Tan Siong Pek	Lebakpasar	Goed	idem
Esperance	Batoetoelisweg	Zeer goed	idem
Moelia	Soekasari	Zeer goed	idem
Iken	Bataviascheweg	Zeer goed	idem
Schuller tot Peursum	Koepelweg	Goed	idem
Nemmers	Tjiloewer	Voldoende	idem
Misra	Tjimanggoe	Even voldoende	idem
Dell	Tjilendekweg	Zeer goed	idem
Bogor	Kebon Kopi	Zeer goed	idem
Tjan Tiam Hie	Tegallega	Goed	idem
Moelia	Soekasari	Zeer goed	idem
Tan Siong Pek	Lebakpasar	Goed	idem

Ter bestrijding van het gebruik van opium en andere bedwelmende middelen werd in Berlijn een internationale conferentie gehouden. Een pakkend aanplakbiljet, dat tegen het gebruik van deze giffen waarschuwt.

Westersche cultuur in China! Terwijl de zendelingen tot in het diepst van China doordringen om daar onzen godsdienst, onze cultuur te brengen, passen Chineesche meisjes en vrouwen in de havensteden zich op haar wijze aan bij onze moderne zeden.

Het Dreyfus-proces op het tooneel in Berlijn. Het tooneelstuk door René Kestner „Die Affäre Dreyfuss". Links Emil Zola, zelf in de bank van beschuldigden, houdt zijn opzienbarende aanklacht-rede. Beneden Georges Clemenceau en Labori, de verdediger van Dreyfus. Rechts: In het revisie-proces beschuldigt Picard den Generalen Staf.

Westersche cultuur in Siam! Ook Siam wordt gecultiveerd door de Westerlingen. Men bezie hier het resultaat: drie pretendenten naar den troon van Siameesche schoonheidskoningin.

Van de tentoonstelling der onafhankelijken te Amsterdam. Tuinbeeld van Jan Havermans, voor de Hoofdstad aangekocht.

Om het Europeesch kampioenschap in machineschrijven. Voor de derde maal bewees de Engelsche miss Mitchell op den grooten kampioenschapswedstrijd te Parijs gehouden, dat zij op het oogenblik de snelste tikster van Europa is.

Bij een bakje troost! Oude vrouwtjes uit een gasthuis te Norfolk, dat dateert uit 't jaar 1610. Zij dragen nog de kleeding uit lang vervlogen schilderachtige tijden.

Een schoorsteenveeg-ster te Londen, die haar man vervangt tijdens diens ziekte.